

Έργο

«Παροχή Εξειδικευμένων Υπηρεσιών
για την Ανάπτυξη και Λειτουργία
Περιφερειακού Μηχανισμού
Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος»
(MIS 5075872)

**Π.1.2.8: «Διατύπωση προτάσεων για τους
ανθρώπινους πόρους και εξειδικευμένων
δράσεων για χρηματοδότηση στο πλαίσιο
της προγραμματικής περιόδου 2021-2027»
Έκθεση Μάιος 2023**

Επιτελική σύνοψη

Το παραδοτέο Π.1.2.8: «**Διατύπωση προτάσεων για τους ανθρώπινους πόρους και εξειδικευμένων δράσεων για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021 – 2027: Έκθεση για την περίοδο αναφοράς το έτος 2022**», αποτελεί την 2^η από τις τρεις σχετικές προβλεπόμενες ετήσιες εκθέσεις και περιλαμβάνει τη διατύπωση προτάσεων για τους ανθρώπινους πόρους και εξειδικευμένων δράσεων προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

Η παρούσα έκθεση εκπονείται με δεδομένα που έχουν ως περίοδο αναφοράς **Α' Τρίμηνο 2022 – Δ Τρίμηνο 2022**. Στην έκθεση περιλαμβάνεται ο προτεινόμενος προγραμματισμός και σχεδιασμός ενεργειών ενίσχυσης της απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (ΠΔΕ) για το έτος 2023.

Στο **Κεφάλαιο 2** παρουσιάζονται τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά, τα προβλήματα και οι ανάγκες στην αγορά εργασίας στην Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, όπως αυτά διαμορφώθηκαν εντός του έτους **2022, ενώ πραγματοποιήθηκαν συγκρίσεις σε σχέση με τα προηγούμενα έτη**. Βασικό συμπέρασμα είναι ότι η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος έχει καταγράψει τα τελευταία 3 έτη (2019-2022) σημαντική βελτίωση στους δείκτες της αγοράς εργασίας και από τις δυσμενέστερες θέσεις στην ανεργία σε περιφερειακό επίπεδο έκλεισε το έτος 2022 με ποσοστό ανεργίας σχεδόν ίδιο με το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας (12,6% έναντι 12,5%). Ωστόσο, παραμένουν προβλήματα που χρήζουν βελτίωσης όπως η υψηλότερη ανεργία γυναικών, υψηλότερη ανεργία νέων, μεγαλύτερο ποσοστό μακροχρόνια ανέργων από τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά, κτλ.

Στο **Κεφάλαιο 3** πραγματοποιείται σύνθεση των βασικών αναπτυξιακών στόχων/των επιμέρους θεματικών τομέων-οικοσυστημάτων της οικονομίας της Περιφέρειας και των προοπτικών της απασχόλησης εκπαίδευσης για το ανθρώπινο δυναμικό στους ανωτέρω τομείς.

Στο **Κεφάλαιο 4** του παραδοτέου, με βάση την αναλυτική μελέτη αναπτυξιακών τομέων της Περιφέρειας, προσδιορίζονται Προτάσεις-συγκεκριμένα Θεματικά Αντικείμενα-Προγράμματα Κατάρτισης για την υλοποίηση ενεργειών κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Το Παραδοτέο καταλήγει στο **Κεφάλαιο 5** σε Προτάσεις συγκεκριμένων και κοστολογημένων δράσεων, οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν το Ανθρώπινο Δυναμικό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, μέσα από το Περιφερειακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα» 2021 – 2027. Οι δράσεις αυτές είναι απόλυτα συμβατές, τόσο με τα προβλεπόμενα στο σχετικό πρόγραμμα, όσο και με το αρχικά εκπονηθέν Σχέδιο Δράσης για τους ανθρώπινους πόρους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, που εκπόνησε ο Ανάδοχος στην 1^η αντίστοιχη σχετική Έκθεση.

Περιεχόμενα	
Επιτελική σύνοψη	3
Λίστα Πινάκων	5
Λίστα Διαγραμμάτων	6
Συνοτομογραφίες	7
1. Εισαγωγή	8
1.1 Η ταυτότητα του έργου	8
1.2 Αντικείμενο και σκοπός της μελέτης	10
2. Η αποτύπωση της αγοράς εργασίας σε επίπεδο χώρας και Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το έτος 2022	13
2.1 Δομικά προβλήματα και ανάγκες της ελληνικής αγοράς εργασίας	13
2.2 Ανεργία και απασχόληση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος	18
2.2.1 Διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος	19
2.2.2 Διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας των γυναικών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος	20
2.2.3 Διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – η ανεργία των νέων 15-29 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος	22
2.2.4 Οι μακροχρόνια άνεργοι στην ΠΔΕ	24
2.2.5 Η απασχόληση στην ΠΔΕ	25
3. Αναπτυξιακό προφίλ, Στόχοι και Προτεραιότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος - Προοπτικές για το ανθρώπινο δυναμικό - έτος 2022	29
3.1 Εισαγωγικά - Βασικά Προγραμματικά και Αναπτυξιακά Κείμενα	29
3.2 Βασικές αναπτυξιακές προοπτικές και στόχοι της Περιφέρειας - Θεματικοί Τομείς	30
4. Προτάσεις Θεματικών Αντικειμένων Κατάρτισης του Ανθρώπινου Δυναμικού με βάση τις Αναπτυξιακές Προτεραιότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας	37
4.1 Εισαγωγικά	37
4.2 Προτάσεις για τον τομέα της «Πράσινης Οικονομίας»	38
4.3 Προτάσεις για τον τομέα της «Ενέργειας - Ενεργειακής Εξοικονόμησης»	42
4.4 Προτάσεις για τομέα του «Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών»	45
4.5 Προτάσεις για τον τομέα της «Βιομηχανίας»	48
4.6 Προτάσεις για τον τομέα του «Τουρισμού»	53
4.7 Προτάσεις για τον τομέα της «Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων»	55
4.8 Προτάσεις για τον τομέα της «Γαλαζίας οικονομίας»	59
4.9 Προτάσεις για τον τομέα των «Κατασκευών»	63
4.10 Προτάσεις για τον τομέα των «Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών»	66
4.11 Προτάσεις για τον τομέα «Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας»	69
Προοπτικές απασχόλησης σε επιχειρήσεις που παρέχουν απομακρυσμένες υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας και τηλειατρικής.	74
5. Προτάσεις υλοποίησης δράσεων - προτεινόμενων παρεμβάσεων για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	75
5.1 Συνοπτική περιγραφή του Σχεδίου δράσης για την Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας	75
5.2 Αξιοποίηση του Περιφερειακού Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα» 2021-2027 για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	77
5.3 Περιγραφή των επιλέξιμων Ειδικών Στόχων και βασικών κατηγοριών παρεμβάσεων για το ανθρώπινο δυναμικό που προβλέπονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027	78
5.4 Περιγραφή των διαδικασιών για την ενεργοποίηση των δράσεων στον πλαίσιο του Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας 2021-2027	79

5.5 Προτάσεις - Έντυπα Εξειδίκευσης Δράσεων ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο του 1ου Άξονα Παρέμβασης του Σχεδίου Δράσης	81
5.5.1 Δράση με τίτλο: «Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας»	85
5.5.2 Δράση με τίτλο: «Συνδυασμένες Δράσεις για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη Νέων έως 29 ετών με έμφαση στους πλέον ευάλωτους»	91
Βιβλιογραφικές Αναφορές	103

Λίστα Πινάκων

Πίνακας 1 Συνθετική βασικών αναπτυξιακών στόχων / των επιμέρους θεματικών τομέων - οικοσυστημάτων της οικονομίας της Περιφέρειας και των προοπτικών της απασχόλησης εκπαίδευσης για το ανθρώπινο δυναμικό.....	32
Πίνακας 2 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ, στον τομέα της Πράσινης Οικονομίας.....	40
Πίνακας 3 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα της Ενέργειας - Ενεργειακής Εξοικονόμησης.....	43
Πίνακας 4 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών.....	46
Πίνακας 5 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα της Βιομηχανίας.....	49
Πίνακας 6 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα του Τουρισμού.....	54
Πίνακας 7 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων.....	56
Πίνακας 8 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας.....	60
Πίνακας 9 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα των Κατασκευών.....	64
Πίνακας 10 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ, στον τομέα των ΤΠΕ.....	67
Πίνακας 11 Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα της Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας.....	71
Πίνακας 12 Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα της Κοινωνικής Φροντίδας.....	73
Πίνακας 13 Δράσεις για το ανθρώπινο δυναμικό και την αγορά εργασίας στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021 - 2027.....	78
Πίνακας 14 Προτεινόμενες Δράσεις για Χρηματοδότηση της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 – Πρόγραμμα Δυτική Ελλάδα 2021-2027.....	82
Πίνακας 15 Κατανομή Προϋπολογισμού ανά περιφερειακή ενότητα των Προτεινόμενων Δράσεων της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού για χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δυτική Ελλάδα 2021-2027.....	83

Πίνακας 16 Κατανομή Προϋπολογισμού ανά περιφερειακή ενότητα των Προτεινόμενων Δράσεων της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού για χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δυτική Ελλάδα 2021-2027..... 84

Λίστα Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1 Ευρωπαϊκός Δείκτης Δεξιοτήτων (European Skills Index – ESI)	15
Διάγραμμα 2 Διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022	19
Διάγραμμα 3 Το ποσοστό ανεργίας στις Περιφέρειες της Ελλάδας, έτη 2016, 2022	20
Διάγραμμα 4 Διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2011-2022	21
Διάγραμμα 5 Διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας των γυναικών στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022	21
Διάγραμμα 6 Η ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα, στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2018-2022.....	22
Διάγραμμα 7 Η ανεργία των νέων 19-25 ετών, στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022.....	23
Διάγραμμα 8 Νέοι εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, 19-25 ετών, στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022.....	24
Διάγραμμα 9 Μακροχρόνια άνεργοι, 15-74 ετών, στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022.....	25
Διάγραμμα 10 Ποσοστό απασχόλησης, 15-64 ετών, στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022.....	26
Διάγραμμα 11 Η κατανομή των απασχολούμενων στην ΠΔΕ ανά φύλο, επίπεδο εκπαίδευσης, ηλικιακή ομάδα και μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2022	26

Συνομογραφίες

Συνομογραφία	Ορισμός
ΑμεΑ	Άτομα με Αναπηρία
ΔΒΜ	Δια Βίου Μάθηση
ΔΔ	Δημόσια Δαπάνη
ΔΥΠΑ	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΑΚ - ΝΕΕΤ	Εκτός Εκπαίδευσης Απασχόλησης Κατάρτισης - Not in Education, Employment or Training
ΕΕΚ	Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΛΑΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΠΑ	Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης
ΕΣΚΕ	Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΚΕΔΙΒΙΜ	Κέντρα Δια Βίου Μάθησης
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΔΕ	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
ΠΠ	Προγραμματική Περίοδος
ΣΠ	Στόχος Πολιτικής
ΤΑΑ	Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
ΤΔΜ	Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΥΤΧ	Υπήκοοι Τρίτων Χωρών
ΠΑΔΚΣ	Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

1. Εισαγωγή

1.1 Η ταυτότητα του έργου

Η πράξη «**Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας**» έχει ενταχθεί στο πλαίσιο του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα» 2014-2020: Άξονα Προτεραιότητας 4 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων» και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους.

Η εν λόγω πράξη αφορά τη σύσταση και λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού για τη διάγνωση των αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Δυτική Ελλάδα, και έχει ως στόχο την αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας της Περιφέρειας, ως προς την παρακολούθηση και τη διάγνωση των αναγκών του τοπικού παραγωγικού συστήματος, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί και να επιτευχθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό ένας ορθός σχεδιασμός πολιτικών και δράσεων στην αγορά εργασίας.

Η εν λόγω πράξη έρχεται να καλύψει ένα κενό, το οποίο συνδέεται με:

- Την θεσμική υποχρέωση της Περιφέρειας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ανάγκη Σύστασης Δικτύου Φορέων και Οργανισμών για τη λειτουργία του Εθνικού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας σύμφωνα με τον ν. 4368/2016 (Α' 21), ως τμήμα του εν λόγω δικτύου.
- Την απουσία σε περιφερειακό επίπεδο επιστημονικών τεχνοκρατικών μηχανισμών για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε συνάρτηση με τις ραγδαία μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες.

Ειδικότερα, ο Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας θα περιλαμβάνει εργαλεία και αναλύσεις αφενός για την πρόβλεψη των αναγκών σε θέσεις εργασίας ανά επάγγελμα και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και, αφετέρου, των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες. Σκοπός του είναι η αξιοποίηση του συνόλου των πληροφοριών και δεδομένων για τον έγκαιρο και ορθά στοχευμένο σχεδιασμό προγραμμάτων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (κατάρτισης, εκπαίδευσης και δημιουργίας θέσεων εργασίας), αλλά και τον στοχευμένο σχεδιασμό δράσεων για την διαχείριση των εκάστοτε αλλαγών (τακτικών ή/και έκτακτων) και της αναδιάρθρωσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Η υλοποίηση της συγκεκριμένης πράξης θα συμβάλλει:

- ▶ Στην εκπλήρωση της υποχρέωσης των Περιφερειών Ελλάδος (σύμφωνα με τον ν. 4368/2016) – και ως εκ τούτου και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος – να υποβάλλουν στο Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας τις διαθέσιμες μελέτες, έρευνες και εμπειρογνωμοσύνες για την περιοχή ευθύνης τους, να συγκεντρώνουν δεδομένα που αφορούν ιδίως το αναπτυξιακό προφίλ της Περιφέρειας, το εργατικό δυναμικό, τον προσδιορισμό των αναγκών σε δεξιότητες και επαγγέλματα της αγοράς εργασίας σε Περιφερειακό επίπεδο.
- ▶ Στην επιδιωκόμενη και ευκαία αλληλεπίδραση των Περιφερειών, και ως εκ τούτου και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, με την κεντρική διοίκηση προκειμένου να

διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων που αναλαμβάνονται, ώστε με την σταδιακή ενίσχυση της συμμετοχής της (όπως και των υπόλοιπων Περιφερειών) και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας να διασφαλισθεί η σταθερή συνέργεια των παρεμβάσεων σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

- ▶ Στην καταγραφή αναγκών της τοπικής αγοράς εργασίας σε επαγγελματικές δεξιότητες, ειδικότητες και θέσεις εργασίας από τη μεριά των επιχειρήσεων (skills demand).
- ▶ Στην καταγραφή αναγκών και στη διαμόρφωση του προφίλ δεξιοτήτων (skills profile) του εργατικού δυναμικού και ειδικότερα των ανέργων ανά sub-group, λαμβάνοντας υπόψη παραμέτρους όπως το φύλο, το επίπεδο μόρφωσης και η πρότερη επαγγελματική εμπειρία (skills supply).
- ▶ Στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού για κατάρτιση/επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας σε ετήσια βάση, ο οποίος θα λαμβάνει υπόψη την καινοτομική διάσταση και την ειδικότερη αναπτυξιακή δυναμική της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- ▶ Στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού προς όφελος της κατεύθυνσης απασχόλησης και επιχειρηματικότητας του ανθρώπινου δυναμικού της.
- ▶ Στην αναβάθμιση των συστημάτων πληροφόρησης όλων των ενδιαφερόμενων σχετικά με τις ευκαιρίες απασχόλησης και τις προβλέψεις επαγγελματών και δεξιοτήτων, γεγονός το οποίο θα διασφαλίσει την πρόσβαση και την αντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας, καθώς και θα βελτιώσει τη σύνδεση των προσφερόμενων προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς σε περιφερειακό επίπεδο.

Συνεπώς, η **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος**, μέσω της σύστασης και της λειτουργίας του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, **θα ενισχύσει την πληροφόρησή της ως προς τις ανάγκες σε θέσεις εργασίας και δεξιότητες** του τοπικού παραγωγικού συστήματος, αξιοποιώντας δεδομένα που δεν είναι διαθέσιμα σε εθνικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, η ζητούμενη πληροφόρηση καλύπτει τις εξής θεματικές:

- Πληροφόρηση σχετικά με τη δυναμική των κλάδων και των επαγγελμάτων, καθώς και των προϋποθέσεων για την αύξηση της απασχόλησης στους εκάστοτε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και στα συνδεδεμένα με αυτούς επαγγέλματα.
- Πληροφόρηση σχετικά με την παραγωγικότητα των κλάδων και των πρόσφατων μεταβολών της σε συγκεκριμένους κλάδους. Τυχόν αλλαγές στην παραγωγικότητα, είτε λόγω τεχνολογίας είτε λόγω οργάνωσης της εργασίας, επηρεάζει τις προβλέψεις για τα μεγέθη της απασχόλησης και της ανεργίας.
- Πληροφόρηση σχετικά με τη δυναμική κλάδων/επαγγελμάτων σε αναλυτικότερο επίπεδο από τις επίσημες κατηγοριοποιήσεις που χρησιμοποιούμε στην ανάλυση των δευτερογενών δεδομένων. Επίσης, υπάρχουν ορισμένα επαγγέλματα και ομάδες επαγγελμάτων (π.χ. «πράσινα» επαγγέλματα), που δεν εμφανίζονται στις συγκεκριμένες κωδικοποιήσεις και για τα οποία δεν υπάρχει πληροφόρηση από τα δευτερογενή δεδομένα.

- Αναλυτικές πληροφορίες για τις επαγγελματικές και τις «οριζόντιες» δεξιότητες συγκεκριμένων επαγγελματιών.
- Κριτήρια πρόσληψης-απασχόλησης σε επαγγελματικό/κλαδικό επίπεδο.

1.2 Αντικείμενο και σκοπός της μελέτης

Το παραδοτέο Π.1.2.8: «Διατύπωση προτάσεων για τους ανθρώπινους πόρους και εξειδικευμένων δράσεων για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021 – 2027. Έκθεση 2022» αποτελεί την 2^η από τις τρεις σχετικές προβλεπόμενες ετήσιες εκθέσεις και περιλαμβάνει τη διατύπωση προτάσεων για τους ανθρώπινους πόρους και εξειδικευμένων δράσεων προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

Για την εκπόνηση του παραδοτέου λήφθηκε υπόψη όλο το ισχύον θεσμικό ευρωπαϊκό και εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Ενδεικτικά: (α) Σχέδιο Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, (β) Σύσταση της ΕΕ «Σχετικά με την αποτελεσματική ενεργό στήριξη της απασχόλησης μετά την κρίση του Covid-19» – EASE, (γ) Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης - ΕΠΑ, (δ) Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεση με την Αγορά Εργασίας, (ε) Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας (2022-2024), (στ) Νόμος 4763/2020 «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης», (ζ) Νόμος 4921/2022 «Δουλειές Ξανά: Αναδιοργάνωση Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της, αναβάθμιση δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού και διάγνωση των αναγκών εργασίας και άλλες διατάξεις», καθώς και (η) η Εθνική Συμμαχία για τις Ψηφιακές Δεξιότητες και την Απασχόληση.

Επίσης, ελήφθησαν υπόψη όλα τα στρατηγικά και επιχειρησιακά κείμενα της περιφέρειας που αφορούν την αναπτυξιακή στρατηγική της και τη στοχοθεσία της για τα επόμενα έτη, όπως: (α) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2020 – 2023, (β) το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2014 – 2020, (γ) το Ετήσιο Σχέδιο Δράσης 2022, (δ) το Επενδυτικό Πλάνο για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, (ε) το Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδος 2021 – 2027, καθώς και (στ) το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2021 – 2025.

Η παρούσα Έκθεση, διαρθρώνεται στις ακόλουθες ενότητες:

- **Κεφάλαιο 1:** αποτελεί την **Εισαγωγή** της παρούσας έκθεσης, όπου αποτυπώνονται στοιχεία σχετικά με την ταυτότητα του έργου, το αντικείμενο και το σκοπό της παρούσας έκθεσης, ενώ παράλληλα αποτελεί τον οδηγό για τις επόμενες ενότητες αυτής.
- **Κεφάλαιο 2:** παρουσιάζονται **οι ανάγκες και τα προβλήματα της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος για το έτος 2022, καθώς και οι βασικές ομάδες στόχοι (μακροχρόνια άνεργοι, γυναίκες, νέοι)** του ανθρώπινου δυναμικού της με βασική επιδίωξη να υπερκεραστούν, μέσω συγκεκριμένων προτάσεων, δράσεων και ενεργειών, οι όποιες στρεβλώσεις και προβλήματα έχουν εμφανιστεί και εντοπιστεί.

- **Κεφάλαια 3 και 4:** παρουσιάζονται **οι αναπτυξιακές δυνατότητες της Περιφέρειας και οι προοπτικές για το ανθρώπινο δυναμικό της**, όπως προσδιορίστηκαν στο πλαίσιο των επιμέρους εργασιών του Αναδόχου (focus groups και στοχευμένες μελέτες σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας με έντονο ενδιαφέρον για την περιφέρεια), καθώς και όπως περιγράφονται αυτές στα διάφορα στρατηγικά και επιχειρησιακά κείμενα της περιφέρειας που αφορούν την αναπτυξιακή στρατηγική της και τη στοχοθεσία της για τα επόμενα έτη.
- **Κεφάλαιο 5:** περιλαμβάνει τη **διατύπωση προτάσεων συγκεκριμένων συγχρηματοδοτούμενων δράσεων για το ανθρώπινο δυναμικό**, οι οποίες εντάσσονται σε ένα συνεκτικό **σχέδιο δράσης**. Βασική πηγή χρηματοδότησης των δράσεων της Περιφέρειας για τους ανθρώπινους πόρους αποτελεί το «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027» («ΕΣΠΑ 2021-2027») με τα προγράμματα (τομεακά και περιφερειακά) που το απαρτίζουν. Ειδικότερα, βαρύτητα δίνεται σε δύο τομεακά προγράμματα, «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» και «Ανταγωνιστικότητα - Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2021-2027», καθώς και στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2021-2027».

Για την εκπόνηση της έκθεσης πραγματοποιήθηκε σύνθεση δεδομένων και ευρημάτων, τόσο από την αξιοποίηση και επεξεργασία βιβλιογραφικών στοιχείων αναφοράς, όσο και από πρωτογενή και δευτερογενή δεδομένα που προέκυψαν από λοιπές εργασίες και παραδοτέα του έργου του Αναδόχου. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- ✓ **Δεδομένα του πληροφοριακού συστήματος του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** (www.pde-mae.gr). Ειδικότερα, αξιοποιήθηκαν δεδομένα που αφορούν σε: εκροές δεδομένων και χρήση των διαδραστικών πινάκων με πολυμεταβλητή ανάλυση, (βλ. Πακέτα εργασίας 1.1.2 έως 1.1.4),
- ✓ **πρωτογενείς έρευνες πεδίου** σε επιχειρήσεις, ανέργους, εργαζόμενους και κοινωνικές επιχειρήσεις (βλ. Πακέτα εργασίας 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 και 1.2.6),
- ✓ **δευτερογενή δεδομένα διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας και των επιχειρήσεων**, όπως αποτυπώνονται τόσο στην ετήσια έκθεση διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας και των προοπτικών απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (βλ. Πακέτο εργασίας 1.2.5), όσο και στην ετήσια έκθεση διάγνωσης των αναγκών του τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος (βλ. Πακέτο Εργασίας 1.2.6),
- ✓ **δευτερογενή δεδομένα από στοχευμένες μελέτες** σε θεματικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας, που σχετίζονται με **αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας** (βλ. Πακέτο Εργασίας 1.2.7) και
- ✓ ευρήματα από την υλοποίηση των **Στρογγυλών Τραπεζιών – Focus Groups** σε θεματικούς αναπτυξιακούς τομείς της Περιφέρειας, με τη συμμετοχή τοπικών αναπτυξιακών φορέων και επιχειρήσεων (βλ. Πακέτο εργασίας 1.3.1)

2. Η αποτύπωση της αγοράς εργασίας σε επίπεδο χώρας και Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το έτος 2022

2.1 Δομικά προβλήματα και ανάγκες της ελληνικής αγοράς εργασίας

Στην παρούσα ενότητα περιγράφονται τα δομικά προβλήματα και τα χαρακτηριστικά της ελληνικής αγοράς εργασίας, τμήμα της οποίας αποτελεί η αγορά εργασίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, προκειμένου να σκιαγραφηθεί το ευρύτερο πλαίσιο αναγκών που διαμορφώνεται ως προς την κατάρτιση και εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού.

Γενικά, η αγορά εργασίας στην Ελλάδα τη διετία 2020-2021 επηρεάστηκε άμεσα από την πανδημία του COVID-19 και τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και εθνικό επίπεδο, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεών της στην οικονομία και στην κοινωνία. Οι πολιτικές αυτές συγκράτησαν σε μεγάλο βαθμό την αύξηση της ανεργίας, με συνέπεια, τόσο ο ρυθμός μείωσης του ποσοστού της όσο και ο ρυθμός αύξησης της απασχόλησης, τη διετία 2020-2021 να διατηρήσουν τη δυναμική που είχαν αναπτύξει πριν την εκδήλωσή της.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά την ελληνική αγορά εργασίας διαπιστώνεται ότι:

- ▶ **Η Ελλάδα διαχρονικά παρουσιάζει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά αυτοαπασχόλησης (self-employment) επί του συνόλου του ενεργού πληθυσμού της.** Συγκεκριμένα, το 2022 το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων στην Ελλάδα ήταν 23,81% έναντι 12,84% που ήταν στην ΕΕ-27. Η διαφορά αυτή οφείλεται σε μια σειρά παραγόντων, όπως οι διαρθρωτικές αδυναμίες της αγοράς εργασίας, η υποαπασχόληση και οι εισοδηματικές ανισότητες, αλλά και η αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης των θέσεων εργασίας και των ζητούμενων δεξιοτήτων¹.
- ▶ **Το ποσοστό ανεργίας στη χώρα (ατόμων ηλικίας 15-74 ετών) είναι το δεύτερο υψηλότερο της ΕΕ-27** (χαμηλότερο μόνο από το ποσοστό ανεργίας της Ισπανίας), υπερδιπλάσιο του αντίστοιχου ποσοστού της ΕΕ-27 (12,5% έναντι 6,2% για το έτος 2022) (Eurostat, 2023, [LFST_R_LFU3RT]).
- ▶ **Το 2022, το ποσοστό ανεργίας των γυναικών ήταν το υψηλότερο, μεταξύ των χωρών της ΕΕ-27.** Συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας των γυναικών (15-74 ετών) στην Ελλάδα το 2022 ήταν 16,4%, έναντι 6,5% που ήταν το αντίστοιχο ποσοστό για την ΕΕ-27. Το ίδιο έτος, το ποσοστό ανεργίας των ανδρών στην Ελλάδα ήταν 9,3%, με το αντίστοιχο ποσοστό για την ΕΕ-27 να είναι 5,9% (Eurostat, 2023, [LFST_R_LFU3RT]).
- ▶ **Η Ελλάδα καταγράφει από τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας² στο σύνολο των κρατών-μελών της ΕΕ-27.** Ειδικότερα, την τελευταία πενταετία (2018-2022), ο μέσος όρος των μακροχρόνια ανέργων στην Ελλάδα (ηλικίας 15-74%) κυμαίνεται στο 66,67%, με το αντίστοιχο ποσοστό για την ΕΕ-27 να είναι 40,3% (Eurostat, 2023, [LFSA_UPGAN]).

¹ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, 2022, *Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης*, <http://www.opengov.gr/minlab/wp-content/uploads/downloads>

² Ανεργία διάρκειας άνω των δώδεκα (12) μηνών

- ▶ **Η ανεργία των νέων (15-29 ετών), παρά την συνεχή μείωση που έχει συντελεστεί από το 2013 και έπειτα, παραμένει η υψηλότερη σε επίπεδο χωρών της ΕΕ-27³.** Ειδικότερα, η ανεργία των νέων στην Ελλάδα το 2022 φτάνει το 24,3%, ενώ στην ΕΕ-27 ήταν μόλις 11,3% (Eurostat, 2023, LFST_R_LFU3RT).
- ▶ **Στους νέους ΕΑΕΚ (Εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης),** δηλαδή το μέρος του νεανικού πληθυσμού που βρίσκεται εκτός των παραπάνω δραστηριοτήτων (είτε πρόκειται για άνεργους νέους που δυσκολεύονται να μεταβούν από τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στην αγορά εργασίας ή για νέους που δεν αναζητούν ενεργά εργασία), **η Ελλάδα παρουσιάζει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στην ΕΕ-27.** Για το έτος 2022 το ποσοστό νέων ΕΑΕΚ, ηλικίας 15-29 ετών, στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στο 15,4%, με το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο ΕΕ-27 να είναι 11,7% (Eurostat, 2023, [EDAT_LFSE_20]).
- ▶ **Η αγορά εργασίας αντιμετωπίζει μεγάλες αναντιστοιχίες δεξιοτήτων σε επίπεδο προσφοράς και ζήτησης.** Μέσω του Ευρωπαϊκού Δείκτη Δεξιοτήτων (European Skills Index – ESI) μπορεί να εντοπιστεί το επίπεδο των δεξιοτήτων του ενεργού πληθυσμού της χώρας, ο τρόπος με τον οποίο οι δεξιότητες και τα προσόντα του εργατικού δυναμικού ενεργοποιούνται και αξιοποιούνται στην αγορά εργασίας, όπως, επίσης, και το πόσο και πού ακριβώς υστερεί η χώρα σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ. Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Δείκτη Δεξιοτήτων 2022 (ESI-CEDEFOP)⁴, η Ελλάδα το 2022 βρίσκεται στην 29η θέση, όπως και τα δύο προηγούμενα χρόνια⁵. Με χαμηλή επίδοση και στους τρεις άξονες του Δείκτη, η Ελλάδα βρίσκεται στην 28η θέση στην Ανάπτυξη Δεξιοτήτων, στην 27η θέση στην Ενεργοποίηση Δεξιοτήτων και στην 30η θέση στην Αντιστοίχιση Δεξιοτήτων (Διάγραμμα 1). Επίσης, οι περισσότερες επιχειρήσεις στην Ελλάδα δεν επενδύουν στην κατάρτιση των εργαζομένων τους.

³ Σύμφωνα με την Μελέτη του ΟΑΣΑ «Περιφερειακή Πολιτική για την Ελλάδα από το 2020», στους βασικούς στόχους συμπεριλαμβάνεται η ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων, η οποία προϋποθέτει μια σφαιρική στρατηγική δεξιοτήτων με στόχο τη μελλοντική εξέλιξη, ώστε να επιτευχθεί καλύτερη αντιστοιχία μεταξύ των δεξιοτήτων που αποκτούν οι νέοι στο σχολείο και εκείνων που απαιτούνται στην αγορά εργασίας.

⁴ Διαθέσιμο στο <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/european-skills-index>

⁵ Να σημειωθεί ότι ο δείκτης ESI υπολογίζεται σε 31 χώρες της Ευρώπης.

Διάγραμμα 1 Ευρωπαϊκός Δείκτης Δεξιοτήτων (European Skills Index – ESI)

Πηγή: CEDEFOP, 2023

- Η ελκυστικότητα και αποτελεσματικότητα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) παραμένει σε σχετικά χαμηλά επίπεδα**, με το ποσοστό συμμετοχής εργαζομένων σε προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης να είναι σημαντικά χαμηλότερο του μέσου όρου σε επίπεδο ΕΕ. Ειδικότερα, το ποσοστό συμμετοχής των εργαζομένων σε προγράμματα κατάρτισης διαμορφώθηκε στο 29,1% για το 2019, όταν το αντίστοιχο ποσοστό στην ΕΕ ήταν 49%⁶.
- Στην διαπίστωση αυτή συγκλίνει και η **σχετική έρευνα του ΣΕΒ**⁷, η οποία επισημαίνει ότι **δεν υφίσταται αποτελεσματική σύνδεση μεταξύ των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και των αναγκών της αγοράς εργασίας**. Επίσης, από την ανάλυση των δεδομένων της ΔΥΠΑ (2022) προκύπτει ότι μόνο το 19,35% (μεσοσταθμικά 2020 - σήμερα) των κενών θέσεων καλύπτεται από προσλήψεις εγγεγραμμένων ανέργων στην ΔΥΠΑ.
- Έντονη είναι η έλλειψη εξειδικευμένων θέσεων εργασίας στη χώρα**, ενώ διαπιστώνεται και η ποιοτική αναντιστοιχία μεταξύ προσφερόμενων και απαιτούμενων δεξιοτήτων - που υποδηλώνει προβλήματα απόδοσης της αγοράς εργασίας. Το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα σε σημαντικό βαθμό παράγει δεξιότητες που δεν είναι άμεσα εμπορεύσιμες στην ελληνική αγορά εργασίας, δείχνοντας μια ποιοτική αναντιστοιχία μεταξύ των δεξιοτήτων που απαιτούνται και των δεξιοτήτων που παράγονται⁸.

⁶ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Αύγουστος, 2022), *Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης*.

⁷ ΣΕΒ (2019), *Επιχειρήσεις, Ανθρώπινο Δυναμικό και Εκπαιδευτικό Σύστημα: Έρευνα σε επιχειρήσεις. Διαπιστώσεις και Προτάσεις Πολιτικής*, Ανακτήθηκε από https://www.sev.org.gr/Uploads/Documents/52350/ST%20Presentation_%CE%A7%CE%99_final_v6.pdf

⁸ OECD (2020), *Regional Policy for Greece Post-2020*, OECD Territorial Reviews, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/cedf09a5-en>

- ▶ Σύμφωνα με τις προτάσεις του **Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης** (ΟΟΣΑ, 2022)⁹, στην Ελλάδα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για τη βελτίωση της αντιστοίχισης των προσόντων ως προς την προσφορά και την ζήτηση εργασίας. **Η καλύτερη αντιστοίχιση των αναζητούντων εργασία με τους εργοδότες θα συμβάλλει καθοριστικά στην μείωση της ανεργίας και θα υποστηρίξει την παραγωγικότητα της εργασίας και την σταθερή ανάπτυξη.** Μεταξύ αυτών προτείνει:
 - Να εντατικοποιηθούν οι δράσεις μαθητείας, πρακτικής άσκησης και διασύνδεσης των αποφοίτων με τις επιχειρήσεις, προκειμένου να αυξηθούν τα ποσοστά απασχόλησης και να βελτιωθεί η πρόσβαση τους στην αγορά εργασίας.
 - Να εντατικοποιηθούν οι διαδικασίες διάγνωσης των ψηφιακών δεξιοτήτων και η επένδυση σε ειδικότητες σχετιζόμενες με τον ψηφιακό μετασχηματισμό.
 - Απαιτείται βελτίωση της καταχώρισης των κενών θέσεων εργασίας και της πρόσβασης αυτών μέσω ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων και των κοινωνικών δικτύων επικοινωνίας.
 - Απαιτείται ανάπτυξη καλύτερων γνώσεων και συλλογής δεδομένων για τις αγορές εργασίας σε τοπικό επίπεδο. Μια βαθύτερη κατανόηση της δυναμικής της περιφερειακής αγοράς εργασίας και, γενικότερα, πιο ισχυρές ενέργειες για τη συγκέντρωση περιφερειακών δεδομένων και πληροφοριών (π.χ. για τον εντοπισμό των διαθέσιμων δεξιοτήτων και των αναγκών των επιχειρήσεων) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενημέρωση των αρμόδιων φορέων και την υιοθέτηση πιο στοχευμένων και αποτελεσματικών πολιτικών.
- ▶ Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των νέων μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζει ακόμα ελλείψεις και προβλήματα, στα οποία πρέπει να υπάρξει ένταση των προσπαθειών επίλυσής τους, με σκοπό την καλύτερη απορρόφηση από την αγορά εργασίας και την άμβλυση του προβλήματος της υψηλής ανεργίας των νέων. Το ποσοστό απασχόλησης για τους αποφοίτους Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EEK) είναι χαμηλό, 50,5% το 2018 για την Ελλάδα, όταν ο αντίστοιχος μέσος όρος για την ΕΕ ήταν 79,5%, ενώ χαμηλό είναι και το Ποσοστό Προσφοράς θέσεων Μαθητείας από τις επιχειρήσεις (48% επί του συνόλου) για αποφοίτους EEK ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Συνεπώς, απαιτείται να εντατικοποιηθούν οι δράσεις μαθητείας, πρακτικής άσκησης και διασύνδεσης των αποφοίτων με τις επιχειρήσεις προκειμένου να αυξηθούν τα ποσοστά απασχόλησης και να βελτιωθεί η πρόσβαση τους στην αγορά εργασίας.
- ▶ Η πανδημία Covid-19 ανέδειξε τη σχετική υστέρηση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας στις ψηφιακές δεξιότητες. Με βάση το Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI), για το 2022, η Ελλάδα κατατάσσεται 25^η στο σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ-27 (με βαθμολογία 38,9 έναντι 52,3 της ΕΕ-27). Μεταξύ άλλων, καταγράφεται μέτριο επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων του πληθυσμού, χαμηλή

⁹ OECD (2020), *Regional Policy for Greece Post-2020*, OECD Territorial Reviews, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/cedf09a5-en>

επίδοση στην ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας από τις επιχειρήσεις, ενώ σε ότι αφορά την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση η Ελλάδα κατατάσσεται πολύ χαμηλά, και συγκεκριμένα στην 26^η θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Ο δείκτης ανθρώπινου κεφαλαίου εμφανίζει την Ελλάδα πολύ χαμηλά συγκρινόμενη με τις άλλες χώρες-μέλη της ΕΕ-27, αφού η Ελλάδα καταλαμβάνει συνολικά την 22^η θέση όσον αφορά το ανθρώπινο κεφάλαιο. Ειδικότερα, το 2021 το 52% των ατόμων κατείχε τις βασικές ψηφιακές δεξιότητες, και μόνο το 22% κατείχε δεξιότητες πέραν των βασικών. Τα ποσοστά στην ΕΕ ήταν 54% και 26%, αντιστοίχως. Επίσης, οι ειδικοί στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) ανήλθαν στο 2,8% στην Ελλάδα έναντι του 4,5% στην ΕΕ για το 2021, ενώ το 2020 οι επιχειρήσεις που παρείχαν κατάρτιση στις ΤΠΕ ανήλθαν στο 12% έναντι του 20% στην ΕΕ¹⁰.

- ▶ **Πρόβλημα αποτελεί η ισχυρή κινητικότητα προς το εξωτερικό (brain drain) των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης,** καθώς η χώρα διαθέτει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των χωρών-μελών της ΕΕ-27 (78,5% το 2022 έναντι 86 % στην ΕΕ-27) (Eurostat, 2023, LFSA_ERGAEDN).
- ▶ **Σημαντικό πρόβλημα, τόσο στην ελληνική, όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας παραμένει η «Τεχνολογική Ανεργία»** ως δυσμενής συνέπεια της έντονης τεχνολογικής προόδου¹¹. Είναι γεγονός ότι η πρόοδος αυτή προκαλεί ραγδαία απώλεια θέσεων εργασίας σε πολλούς τομείς απασχόλησης. Ταυτόχρονα διαμορφώνει ένα βαρύ κλίμα αβεβαιότητας και περιθωριοποίησης των μελών κάθε κοινωνικού συνόλου, τα οποία είναι τα θύματα της ως άνω σημαντικής κοινωνικής και οικονομικής αλλαγής. Αναμφισβήτητα η σύγχρονη τεχνολογική πρόοδος έχει σαφώς ευεργετικές επιπτώσεις στο πεδίο της ανθρώπινης εργασίας, τόσο στο γενικότερο εργασιακό περιβάλλον, το οποίο γίνεται, τουλάχιστον κατά κανόνα, ασφαλέστερο και πιο υγιεινό όσο και στη φύση και στην ποιότητα των θέσεων εργασίας, καθώς δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας υψηλού επιπέδου, κατεχοχόν σε ό,τι αφορά το μορφωτικό επίπεδο των εργαζομένων. Ωστόσο, σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες 6 στις 10 θέσεις εργασίας κινδυνεύουν να υποκατασταθούν στα επόμενα χρόνια λόγω της αυτοματοποίησης, κάτι που αναμένεται να πλήξει πρώτιστα το τμήμα του εργατικού δυναμικού που είναι λιγότερο εξοπλισμένο με τις δεξιότητες που απαιτούνται για την προσαρμογή στις επερχόμενες μεταβολές (Nedelkoska & Quintini, 2018, Λαπατσιώρας, Μηλιός & Μιχαηλίδης, 2020).
- ▶ Η επιτάχυνση της ψηφιοποίησης των οικονομικών δραστηριοτήτων, οι διαφαινόμενες μεταβολές στις διεθνείς αλυσίδες αξίας, η διεύρυνση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων (που πλήττουν κυρίως τους χαμηλής αλλά και μεσαίας ειδίκευσης εργαζόμενους) δημιουργούν την επιτακτική ανάγκη της ορθής διάγνωσης των νέων αναγκών, που διαμορφώνονται στην αγορά εργασίας σε επίπεδο επαγγελματών και δεξιοτήτων, ιδίως σε επαγγέλματα με υψηλές δεξιότητες.

¹⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), *Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI) 2022, Ελλάδα*, Ανακτήθηκε από <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/88749>

¹¹ Πρόκειται για την ιδιόμορφη και άκρως επικίνδυνη ανεργία, η οποία οφείλεται κυρίως στην - πρωτίστως και ιδίως εξαιτίας της αυτοματοποίησης του εργασιακού χώρου - συρρίκνωση των θέσεων εργασίας, με όλες τις εντεύθεν συνέπειες, γι' αυτούς που χάνουν την εργασία τους στην κορύφωση της σταδιοδρομίας τους.

Τέλος, σύμφωνα με την Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας (2022), η αγορά εργασίας στην Ελλάδα βρίσκεται αντιμέτωπη με τις παρακάτω προκλήσεις:

- **Γήρανση εργατικού δυναμικού**
Οι απασχολούμενοι κάτω των 35 ετών το 2022 αποτελούν το 20,6% του εργατικού δυναμικού, ενώ το 2021 αποτελούσαν το 24,24% και το 2000 το 33,33%. Αντιθέτως, το 2022 οι απασχολούμενοι 55 ετών και άνω αποτελούν το 18% του εργατικού δυναμικού σε αντίθεση με το 12% περίπου το 2011 και το 2020 αντίστοιχα.
- **Υστέρηση σε θέσεις εργασίας που απαιτούν υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων**
Η Ελλάδα υστερεί έναντι των περισσότερων χωρών της Ευρωζώνης ως προς την αναλογία των θέσεων εργασίας υψηλών δεξιοτήτων. Στην Ελλάδα το 2020, 32,39% των θέσεων εργασίας ήταν θέσεις που αφορούσαν επαγγέλματα υψηλών δεξιοτήτων, ενώ ο μέσος όρος των χωρών της Ευρωζώνης ήταν 44,65%.
- **Ετεροαπασχόληση και μείωση του εργατικού δυναμικού των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άνω**
Στην Ελλάδα το 2021, το 65,59% των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου εργαζόταν σε θέσεις υψηλών προσόντων όταν στην Ευρωζώνη το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 77,04%.
- **Η Κλιματική αλλαγή, οι ενεργειακές προκλήσεις και η περιβαλλοντική υποβάθμιση τα επόμενα έτη θα επηρεάσουν την αγορά εργασίας.**
Η ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία (EGD) είναι ένα ουσιαστικό συστατικό της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία μέσω λεπτομερών μέτρων και στόχων, επιδιώκει να συμβάλει στην μετατροπή της ΕΕ σε μια δίκαιη και σύγχρονη, αποδοτική από πλευράς πόρων και ανταγωνιστική οικονομία, με μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050.

2.2 Ανεργία και απασχόληση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

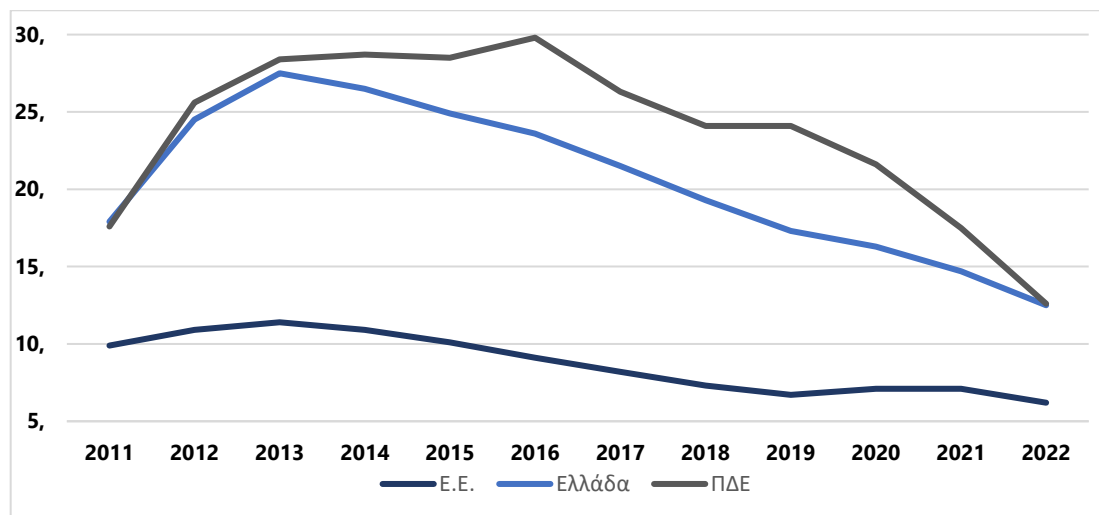
Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα βασικά μεγέθη της αγοράς εργασίας – απασχόληση και ανεργία – της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (ΠΔΕ), σε σύγκριση με τα αντίστοιχα μεγέθη, τόσο σε επίπεδο ΕΕ-27 όσο και σε εθνικό επίπεδο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις ομάδες-στόχους του παρόντος σχεδίου δράσης, ήτοι στις γυναίκες, στους νέους έως 15-29 ετών, στους νέους ΕΑΚΕ, καθώς και στους μακροχρόνια ανέργους.

Η ΠΔΕ, επί σειρά ετών, αντιμετώπιζε σημαντικό πρόβλημα ανεργίας, με το σύνολο των πολιτικών των αρμόδιων φορέων να εστιάζουν στην άμβλυση του συγκεκριμένου προβλήματος, μέσω της διευκόλυνσης της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για τους αναζητούντες εργασία (όπως νέους, γυναίκες, μακροχρόνια ανέργους, πληθυσμιακές ομάδες με χαμηλή πρόσβαση στην αγορά εργασίας κ.α.), της ενίσχυσης της απασχολησιμότητας και της κινητικότητας του εγχώριου ανθρώπινου δυναμικού, μέσα από την αναβάθμιση των προσόντων και δεξιοτήτων του, της σύνδεσης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας και, τέλος, μέσω της βελτίωσης της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων στις ραγδαία μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς εργασίας.

2.2.1 Διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

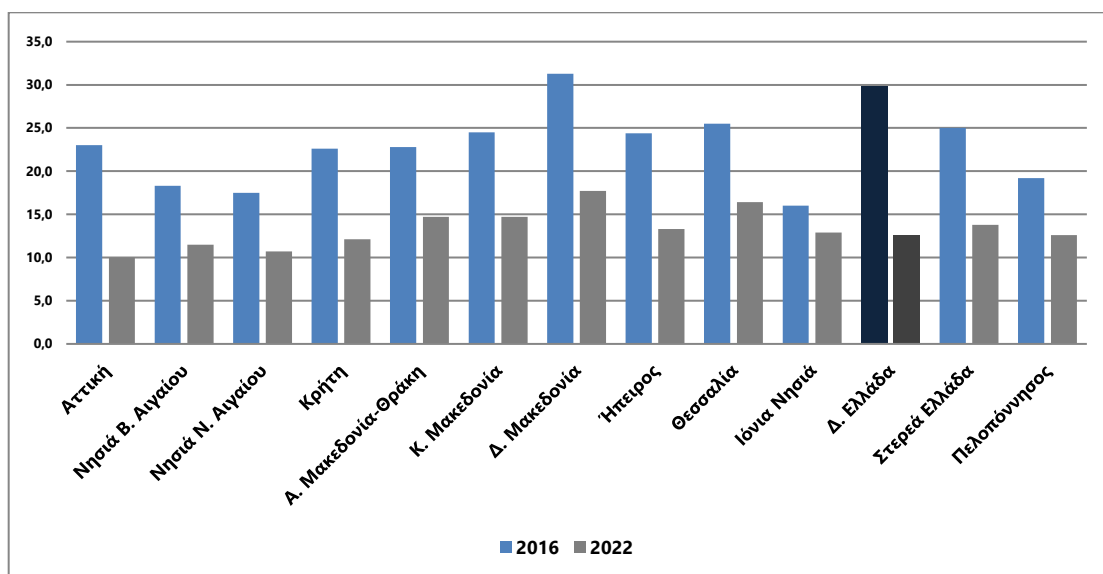
Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος την τελευταία δεκαετία πλήττεται από επίμονη ανεργία. Όπως φαίνεται στο παρακάτω Διάγραμμα (Διάγραμμα 2), η ΠΔΕ την τελευταία δεκαετία παρουσιάζει ποσοστό ανεργίας σταθερά πάνω από το αντίστοιχο εθνικό και φυσικά ευρωπαϊκό ποσοστό. Ωστόσο, ιδιαίτερα ενθαρρυντικό στοιχείο είναι ότι **από το 2016 και έπειτα το ποσοστό ανεργίας της ΠΔΕ φθίνει σταθερά**, με εμφανή πτώση την τελευταία τριετία. Συγκεκριμένα, το 2022 το ποσοστό ανεργίας στην ΠΔΕ καταγράφει μείωση σχεδόν πέντε (5) ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με το ποσοστό του 2021 (17,5%), η οποία αντιστοιχεί σε ποσοστιαία μείωση 28%, η μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση της τελευταίας εξαετίας.

Διάγραμμα 2 Διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022

Πηγή: Eurostat 2023

Συνέπεια της συνεχούς μείωσης της ανεργίας στην ΠΔΕ είναι ότι από 29,8% που ήταν το ποσοστό ανεργίας το 2016, το 2022 μειώθηκε στο 12,6% – το μικρότερο ποσοστό της Περιφέρειας την τελευταία δεκαετία – πλησιάζοντας το αντίστοιχο ποσοστό της Ελληνικής οικονομίας (12,5%). Η επίδοση αυτή κατατάσσει την ΠΔΕ στην 5^η καλύτερη θέση (μαζί με την Πελοπόννησο) μεταξύ των Περιφερειών της χώρας, σε αντίθεση με το 2016, όπου η ΠΔΕ βρισκόταν στη 12^η θέση, με χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας πάνω μόνο από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (Διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 3 Το ποσοστό ανεργίας στις Περιφέρειες της Ελλάδας, έτη 2016, 2022

Πηγή: Eurostat 2023

Σύμφωνα με τα δεδομένα από τον Μηχανισμό Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος¹², τον Φεβρουάριο του 2023 οι εγγεγραμμένοι **άνεργοι** στην ΠΔΕ ήταν **78.919, εκ των οποίων το 61% (48.195) είναι γυναίκες και το 39% (30.724) άνδρες**. Οι περισσότεροι άνεργοι (38.746) καταγράφονται στην **Π.Ε. Αχαΐας (49%)**, οι 23.826 στην **Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας (30%)** και οι 16.347 στην **Π.Ε. Ηλείας (21%)**.

Σε επίπεδο δήμων, το **37,01%** των ανέργων της ΠΔΕ συγκεντρώνεται στον **Δήμο Πατρέων (29.271)**, το **16,2%** στον **Δήμο Αργινίου (12.776)**, το **8,37%** στον **Δήμο Πύργου (6.602)**, το **7,04%** στον **Δήμο Αιγιαλείας (5.557)** και το **5,32%** στον Δήμο Μεσολογγίου (4.217).

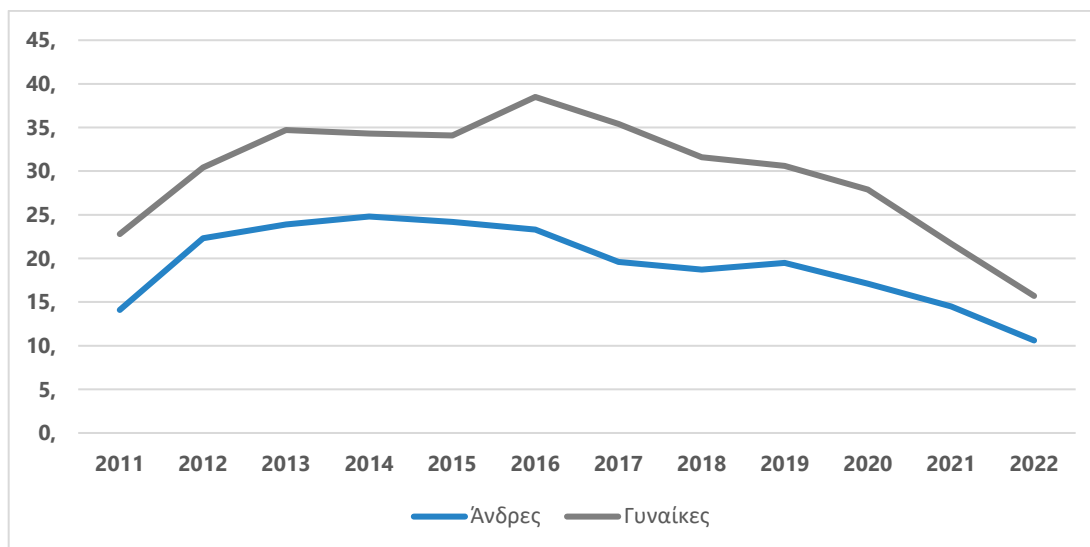
Εξάλλου, από τους 78.919 εγγεγραμμένους ανέργους στην ΠΔΕ, οι 32.698 (**41,43%**) είναι απόφοιτοι **δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**, οι 22.731 (**28,8%**) **πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης** και οι 10.453 (**13,25%**) είναι απόφοιτοι **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**.

2.2.2 Διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας των γυναικών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

Διαχρονικά – όπως στο σύνολο της χώρας, αλλά και σε επίπεδο ΕΕ-27 – η **γυναικεία ανεργία στην ΠΔΕ είναι υψηλότερη από την αντίστοιχη ανδρική ανεργία** (Διάγραμμα 4). Η **μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ των ποσοστών ανεργίας γυναικών και ανδρών καταγράφηκε το 2017 (35,4% έναντι 19,6%)**. Ωστόσο, η διαφορά κλείνει τα τελευταία χρόνια, κυρίως από το 2019 και έπειτα, με το 2022 η αντίστοιχη διαφορά να είναι στις πέντε (5) περίπου ποσοστιαίες μονάδες (15,7% και 10,6% αντίστοιχα).

¹² Προσβάσιμος στο <https://www.pde-mae.gr/>

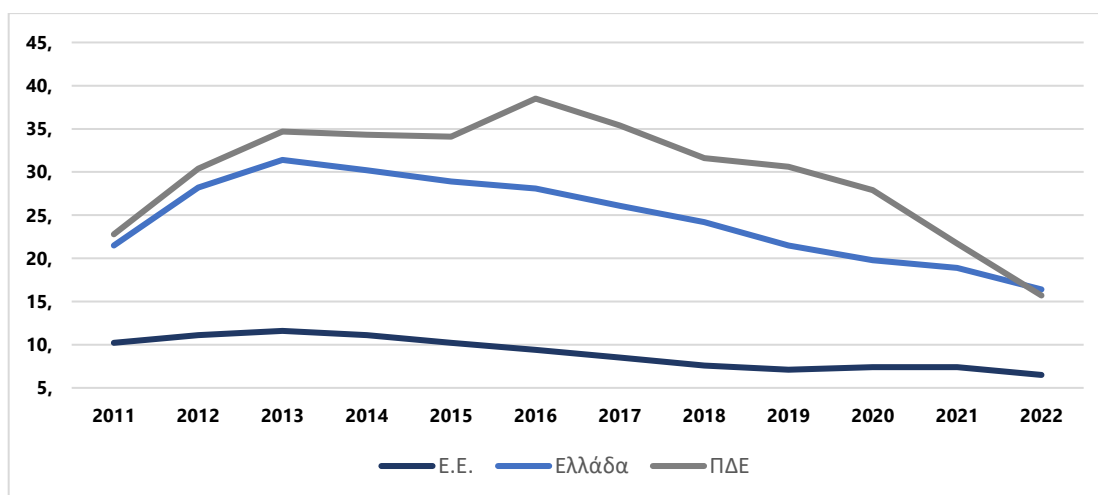
Διάγραμμα 4 Διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας ανδρών και γυναικών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2011-2022

Πηγή: Eurostat 2023

Όπως είναι σαφές από το παραπάνω διάγραμμα, η συνολική εικόνα βελτίωσης που καταγράφεται στην ανεργία του πληθυσμού της ΠΔΕ, εξειδικεύεται και στο ποσοστό ανεργίας του γυναικείου πληθυσμού της Περιφέρειας. Συγκεκριμένα, από το 2013 και έπειτα, το ποσοστό ανεργίας του γυναικείου πληθυσμού στην ΠΔΕ μειώνεται συνεχώς, και από 38,5% που ήταν το 2016 έφτασε στο 15,7% το 2022, μικρότερο ακόμα και από το αντίστοιχο εθνικό ποσοστό (16,4%), πρώτη φορά την περίοδο 2011-2022 (Διάγραμμα 5).

Διάγραμμα 5 Διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας των γυναικών στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022

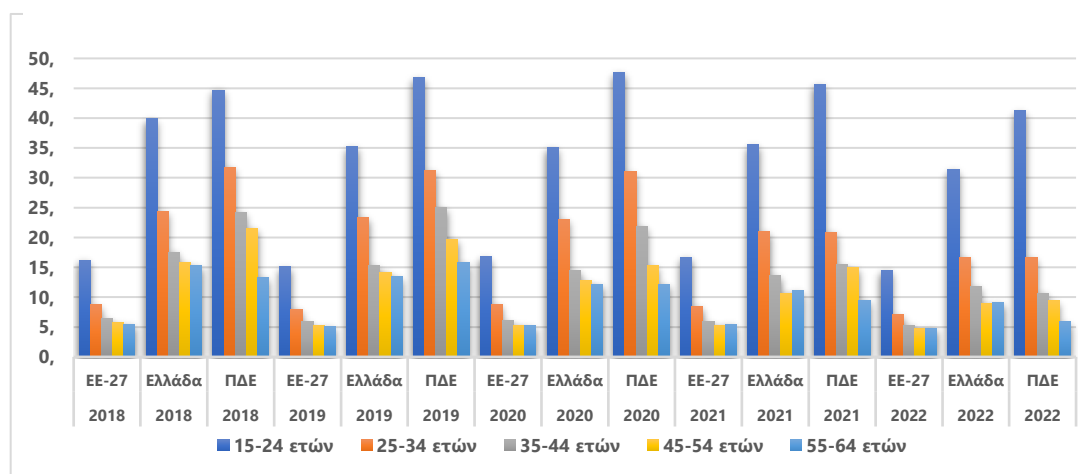
Πηγή: Eurostat 2023

Σύμφωνα με τα στοιχεία από τον Μηχανισμό Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, από τις **48.195** εγγεγραμμένες άνεργες γυναίκες της ΠΔΕ τον Απρίλιο του 2023, οι 12.192 ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 40-49 και οι 10.986 στην ηλικιακή ομάδα 30-39, οι 24.069 συγκεντρώνονται στην Π.Ε. Αχαΐας, οι 14.246 στην Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας και οι 9.880 στην Π.Ε. Ηλείας, ενώ οι 20.062 είναι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και οι 12.727 πρωτοβάθμιας. Ένα άλλο χαρακτηριστικό των γυναικών άνεργων είναι ότι οι 25.476 είναι έγγαμες, ενώ οι 36.002 χωρίς παιδιά.

2.2.3 Διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – η ανεργία των νέων 15-29 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

Όσον αφορά τις ηλικιακές ομάδες στις οποίες εκδηλώνεται η ανεργία στην ΠΔΕ, όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα (Διάγραμμα 6), η ΠΔΕ την περίοδο 2018-2022 **εμφανίζει σταθερά υψηλότερα ποσοστά ανεργίας, σχεδόν σε όλες σχεδόν τις ηλικιακές ομάδες** (πλην της ηλικιακής ομάδας 55-64), **τόσο σε σχέση με το σύνολο της χώρας όσο και με την ΕΕ-27**. Εντούτοις, παρατηρείται σύγκλιση του ποσοστού ανεργίας των ηλικιακών ομάδων 25-34 και 35-44 της ΠΔΕ με το εθνικό ποσοστό.

Διάγραμμα 6 Η ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα, στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2018-2022

Πηγή: Eurostat 2023

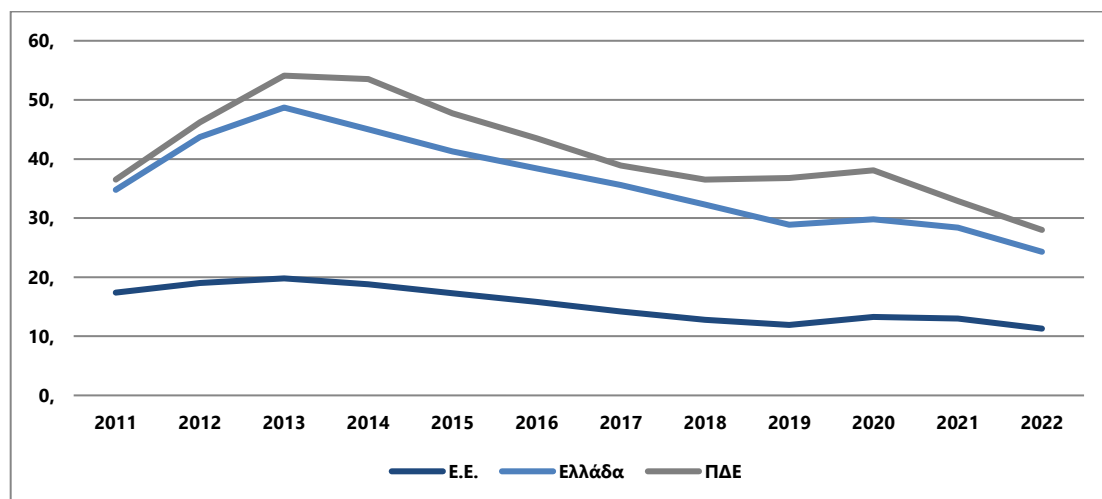
Αναλυτικότερα, ενώ το 2018 η ανεργία στην ΠΔΕ για την ηλικιακή ομάδα 25-34 ήταν 31,8% έναντι 24,4% του εθνικού ποσοστού, το 2022 η ανεργία στην ΠΔΕ – για την ίδια ηλικιακή ομάδα – μειώθηκε στο 16,6%, έναντι 16,7% του αντίστοιχου εθνικού ποσοστού.

Ομοίως, η ανεργία στην ΠΔΕ για την ηλικιακή ομάδα 35-44 ετών το 2018 ήταν 24,2%, ενώ για το σύνολο της χώρας ήταν 17,5%. Την περίοδο 2018-2022, ωστόσο, η συγκεκριμένη διαφορά υπερκαλύφθηκε, με το ποσοστό ανεργίας στην ΠΔΕ το 2022 να διαμορφώνεται στο 10,7%, πάνω από μία ποσοστιαία μονάδα χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας (11,8%).

Αντίθετα, το 2018, η ανεργία των νέων 15-24 ετών στην ΠΔΕ ήταν 44,7%, 4,8 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της Ελλάδας (39,9%). Αν και η ανεργία για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα μειώθηκε τόσο στην ΠΔΕ όσο και στην Ελλάδα συνολικά, η διαφορά τους υπερδιπλασιάστηκε την περίοδο 2018-2022, με το ποσοστό ανεργίας στην ΠΔΕ να είναι 41,2% και για την Ελλάδα 31,4%.

Επικεντρώνοντας την ανάλυσή μας στην ανεργία των νέων 19-25 ετών, στο Διάγραμμα 7 φαίνεται ότι στην ΠΔΕ είναι σταθερά υψηλότερη από ό,τι σε επίπεδο χώρας. Μάλιστα, την τριετία 2018-2020, το ποσοστό ανεργίας στην ΠΔΕ, για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα, κατέγραψε αύξηση 1,6 ποσοστιαίων μονάδων (από 36,5% σε 38,1%), αυξάνοντας τη διαφορά της από το αντίστοιχο εθνικό ποσοστό. Εντούτοις, τη διετία 2020-2022 η απόσταση μειώθηκε με το ποσοστό ανεργίας στην ΠΔΕ να είναι 28%, έναντι 24,3% του αντίστοιχου ποσοστού στο σύνολο της χώρας.

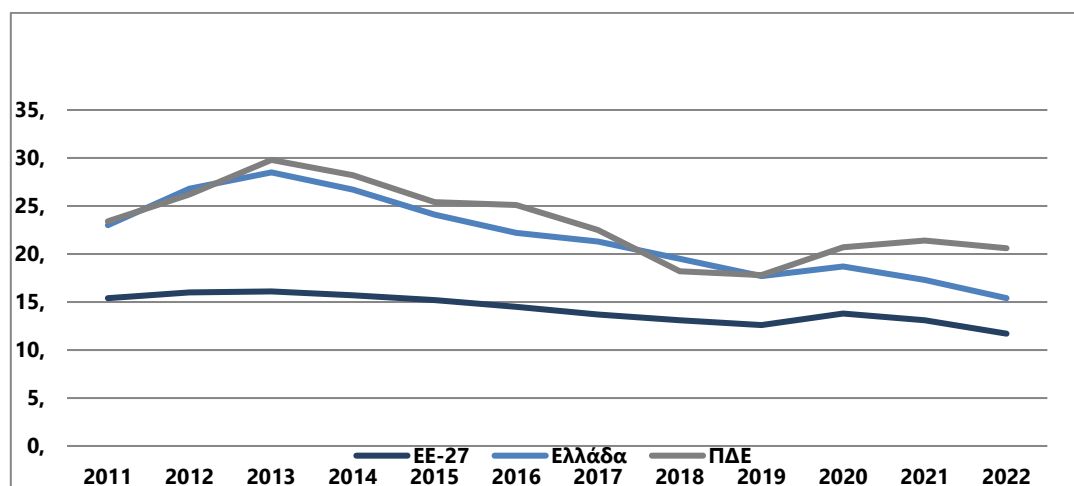
Διάγραμμα 7 Η ανεργία των νέων 19-25 ετών, στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022

Πηγή: Eurostat 2023

Φυσικά, το ποσοστό ανεργίας της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας δεν απεικονίζει κατ' ανάγκη κάποιο δομικό πρόβλημα της αγοράς εργασίας της ΠΔΕ, καθώς μεγάλο ποσοστό του συγκεκριμένου πληθυσμού δύναται να είναι είτε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, είτε φοιτητές μεταδευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συνεπώς εκτός αγοράς εργασίας. Προκειμένου να διαπιστωθεί αν το συγκεκριμένο (υψηλό) ποσοστό είναι όντως απόρροια κάποιου διαρθρωτικού προβλήματος της οικονομίας της ΠΔΕ ή απλώς οφείλεται στο υψηλό ποσοστό μαθητών και φοιτητών που απαρτίζουν τον συγκεκριμένο πληθυσμό, αρκεί να δούμε ποιο ποσοστό των ανέργων της εν λόγω ηλικιακής ομάδας βρίσκεται εκτός εκπαίδευσης και κατάρτισης (τυπικής ή άτυπης).

Διάγραμμα 8 Νέοι εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, 19-25 ετών, στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022

Πηγή: Eurostat 2023

Όπως προκύπτει, λοιπόν, από το παραπάνω διάγραμμα (Διάγραμμα 8), το ποσοστό των νέων μη απασχολούμενων, ηλικίας 15-29 ετών, εκτός τυπικής ή άτυπης εκπαίδευσης ή κατάρτισης (NEAK¹³) στην ΠΔΕ, απομακρύνεται του αντίστοιχου εθνικού ποσοστού την περίοδο 2019-2022. Μάλιστα, το 2022 η διαφορά μεταξύ του ποσοστού αυτού και του αντίστοιχου εθνικού ποσοστού υπερβαίνει τις πέντε ποσοστιαίες μονάδες (20,6% έναντι 15,4%).

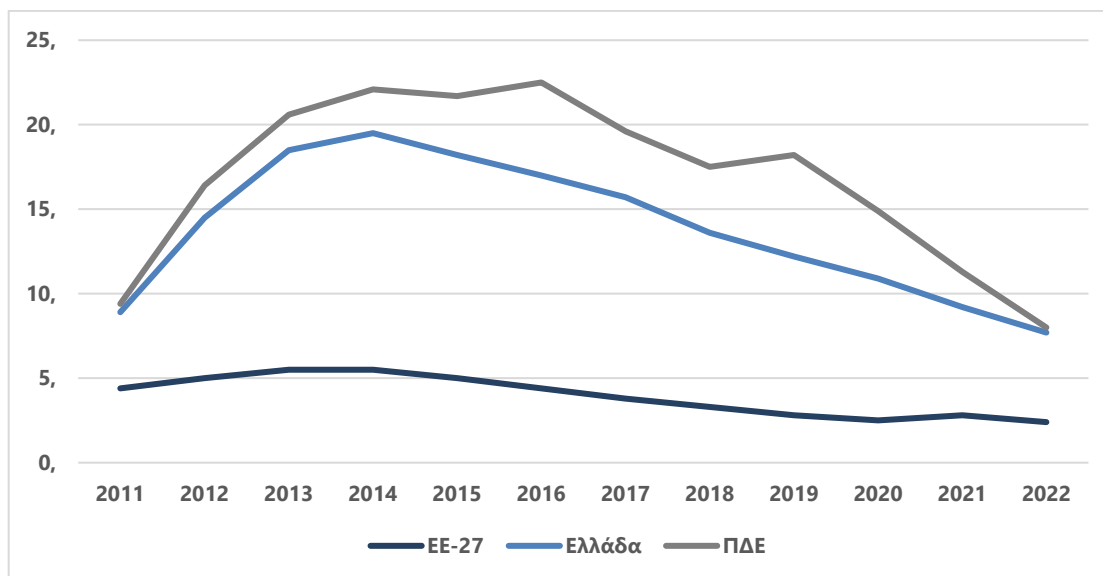
2.2.4 Οι μακροχρόνια άνεργοι στην ΠΔΕ

Ένα ιδιαίτερο στοιχείο που αφορά την αγορά εργασίας της ΠΔΕ και καταδεικνύει την ύπαρξη διαρθρωτικών προβλημάτων στην οικονομία της Περιφέρειας, είναι το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων, δηλαδή του ποσοστού του εργατικού δυναμικού που είναι άνεργοι σε διάρκεια μεγαλύτερη των δώδεκα μηνών, γεγονός που τους καθιστά βασική ομάδα στόχο για τον σχεδιασμό και την υιοθέτηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Όπως προκύπτει από το παρακάτω διάγραμμα (Διάγραμμα 9), το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας στην ΠΔΕ κινείται σε υψηλά επίπεδα καθόλη τη διάρκεια της περιόδου 2011-2022. Εντούτοις, ακολουθώντας την πορεία σύγκλισης της αγοράς εργασίας της ΠΔΕ με αυτή του συνόλου της Ελληνικής οικονομίας, καταγράφεται δραματική πτώση του ποσοστού των μακροχρόνια ανέργων στην ΠΔΕ την περίοδο 2016-2022. Έτσι, το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων για το 2022 στην ΠΔΕ ήταν 8%, έναντι 7,7% του αντίστοιχου εθνικού ποσοστού. Φυσικά, τόσο το ποσοστό της ΠΔΕ όσο και του συνόλου της χώρας απέχουν σημαντικά προκειμένου να φτάσουν το ποσοστό των χωρών της ΕΕ-27, το οποίο για το ίδιο έτος ήταν μόλις 2,4%.

¹³ Νέοι εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Διάγραμμα 9 Μακροχρόνια άνεργοι, 15-74 ετών, στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022

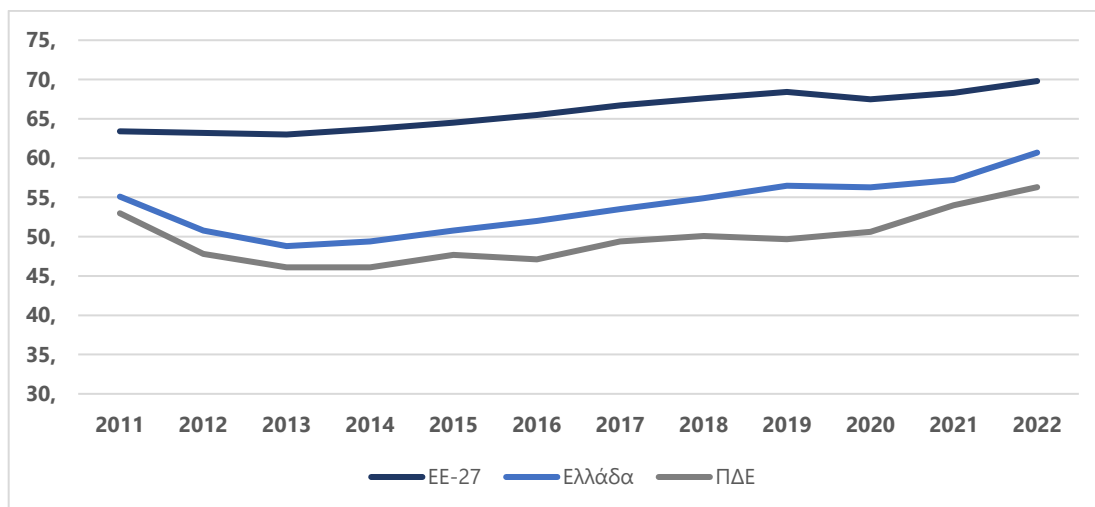
Πηγή: Eurostat 2023

Με βάση τα στοιχεία από τον Μηχανισμό Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, οι εγγεγραμμένοι μακροχρόνια άνεργοι στη ΔΥΠΑ για την ΠΔΕ τον Απρίλιο του 2023 είναι 43.535, εκ των οποίων οι 27.728 είναι άνεργοι για χρονικό διάστημα 12-60 μηνών (63,7%) και οι 15.807 είναι άνεργοι για διάστημα 60 μηνών-5 χρόνια (36,3%). Το 26% (11.325) των μακροχρόνια ανέργων της ΠΔΕ ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 40-49 ετών, ενώ σχεδόν το 50% (49,53%) βρίσκεται στην Π.Ε. Αχαΐας, το 30,89% στην Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας, ενώ το 19,71% στην Π.Ε. Ηλείας. Το 66% (28.728) περίπου των μακροχρόνια ανέργων είναι γυναίκες, το 50,61% (22.033) έγγαμοι και το 75,25% (32.761) χωρίς παιδιά. Αξίζει να σημειωθεί ότι από τους μακροχρόνια ανέργους το 40,24% (17.518) είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (40,24%).

2.2.5 Η απασχόληση στην ΠΔΕ

Η πορεία βελτίωσης της αγοράς εργασίας της ΠΔΕ που καταγράφηκε την τελευταία εξαετία επιβεβαιώνεται και από τα δεδομένα της απασχόλησης. Συγκεκριμένα, το ποσοστό απασχόλησης το 2022 έφτασε το 56,3%, σημειώνοντας αύξηση 2,3 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με το 2021 (Διάγραμμα 10).

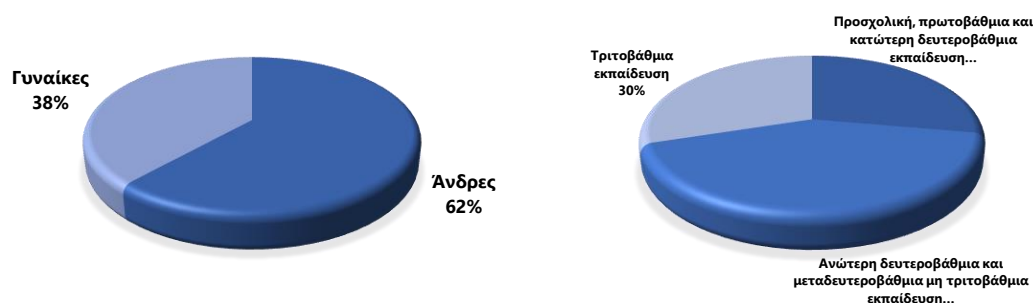
Διάγραμμα 10 Ποσοστό απασχόλησης, 15-64 ετών, στην ΕΕ-27, στην Ελλάδα και στην ΠΔΕ, περίοδος: 2011-2022

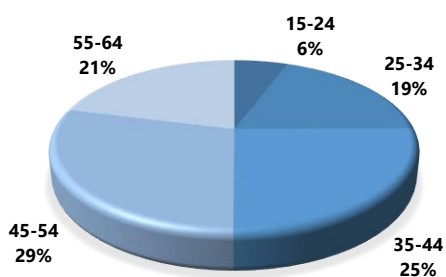

Πηγή: Eurostat 2023

Σύμφωνα με τα δεδομένα της Eurostat, **η ΠΔΕ την περίοδο 2019-2022 παρουσιάζει συνεχή αύξηση στο σύνολο των απασχολούμενων της**. Συγκεκριμένα, οι απασχολούμενοι (ηλικίας 15-64) στην ΠΔΕ το 2022 ξεπέρασαν τις 233 χιλιάδες, περισσότεροι την τελευταία δεκαετία, με το 94% εξ αυτών να είναι σε καθεστώς πλήρους απασχόλησης: το 62% άνδρες και 38% γυναίκες, το 64% ηλικίας 35-54 ετών, το 42% ανώτερης δευτεροβάθμιας και μεταδευτεροβάθμιας μη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τέλος, το 30% εργάζεται στους κλάδους χονδρικού και λιανικού εμπορίου, μεταφορών, δραστηριοτήτων παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης, το 23% στους κλάδους γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας, ενώ το 22% στους κλάδους δημόσιας διοίκησης, άμυνας, εκπαίδευσης, ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας (Διάγραμμα 11).

Διάγραμμα 11 Η κατανομή των απασχολούμενων στην ΠΔΕ ανά φύλο, επίπεδο εκπαίδευσης, ηλικιακή ομάδα και μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2022

Πηγή: Eurostat 2023

3. Αναπτυξιακό προφίλ, Στόχοι και Προτεραιότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος - Προοπτικές για το ανθρώπινο δυναμικό - έτος 2022

3.1 Εισαγωγικά - Βασικά Προγραμματικά και Αναπτυξιακά Κείμενα

Στην παρούσα ενότητα, λαμβάνοντας υπόψη την αναπτυξιακή δυναμική της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και τα επίσημα αναπτυξιακά/στρατηγικά κείμενα που έχουν εκπονηθεί και εγκριθεί, θα επιδιωχθεί, μέσω μιας σύνθεσης αυτών, να αποκαλυφθούν οι δυνατότητες για την Περιφέρεια και οι προοπτικές για το ανθρώπινο δυναμικό της. Ειδικότερα, τα στρατηγικά/αναπτυξιακά κείμενα που περιγράφουν τη στοχοθεσία της ΠΔΕ για τα επόμενα έτη είναι τα κάτωθι:

- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2020-2023, το οποίο περιλαμβάνει ως βασικούς στρατηγικούς στόχους της Περιφέρειας τους παρακάτω:
 - Στρατηγικός Στόχος 1: «Ενίσχυση της προσβασιμότητας σε υπηρεσίες και δομές πολυτροπικών μεταφορών, γνώσης, τεχνολογίας και ψηφιακής διακυβέρνησης».
 - Στρατηγικός Στόχος 2: «Ανθεκτικότητα στη Διοίκηση και στην Κοινωνία, με έμφαση στη διοικητική ετοιμότητα, στην αειφορία στο περιβάλλον και στην παραγωγή και την υγεία/μέριμνα».
 - Στρατηγικός Στόχος 3: «Στήριξη της εξωστρέφειας στην επιχειρηματικότητα, στον πολιτισμό και στον τουρισμό και ανάδειξη του εθελοντισμού και του ολυμπισμού». Π.1.2.8 «Διατύπωση προτάσεων για τους ανθρώπινους πόρους και εξειδικευμένων δράσεων για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021 - 2027»
 - Στρατηγικός Στόχος 4: «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, στην καινοτομία και στην εξειδίκευση».
- Τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας 2014 - 2020 στην οποία καθορίστηκαν πέντε (5) τομείς σαν προτεραιότητες για την ΠΔΕ, ήτοι: i. Αγροτική Παραγωγή – Υδατοκαλλιέργειες και τρόφιμα ii. Τουρισμός – Πολιτισμός iii. Υλικά – Μικροηλεκτρονική iv. Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) v. Ενεργειακές Εφαρμογές
- Τη μελέτη για το Επενδυτικό Προφίλ της Περιφέρειας δυτικής Ελλάδας, μέσω της οποίας αναδεικνύονται συγκεκριμένες επενδυτικές ευκαιρίες σε επιμέρους τομείς της οικονομίας της Δυτικής Ελλάδας (Πρωτογενής Τομέας - Αγροδιατροφή, Αλιεία και Ιχθυοκαλλιέργεια, Τουρισμός και Πολιτισμός, Logistics, Καινοτομία και Έρευνα, Καινοτομία και Πρωτογενής Τομέας, Ενέργεια, Πράσινη Ανάπτυξη και Ενεργειακός Μετασχηματισμός).
- Το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας περιόδου 2021 – 2025, το οποίο περιλαμβάνει έργα στο πλαίσιο των πέντε αναπτυξιακών πυλώνων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ήτοι: i. Έξυπνη Ανάπτυξη, ii. Πράσινη Ανάπτυξη, iii. Κοινωνική Ανάπτυξη, iv. Ανάπτυξη Υποδομών, v. Εξωστρέφεια
- Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2014-2020.

- Το Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-2027.

3.2 Βασικές αναπτυξιακές προοπτικές και στόχοι της Περιφέρειας - Θεματικοί Τομείς

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, προκειμένου να διαμορφώσει προτάσεις για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της και την ενίσχυση των απαιτούμενων επαγγελματικών δεξιοτήτων, λαμβάνει υπόψη την αναπτυξιακή της δυναμική, σε επιμέρους τομείς και τις προοπτικές απασχόλησης που δημιουργούνται με βάση τα μακροοικονομικά μεγέθη επιμέρους κλάδων της περιφερειακής οικονομίας και τα αναπτυξιακά έργα που υλοποιούνται ή/και αναμένεται να υλοποιηθούν και σχεδιάζονται για τα επόμενα χρόνια.

Στόχος είναι μέχρι το 2030 είναι να καταφέρει να καταστεί μια: «Δίκαιη, έξυπνη και αποτελεσματική ευρωπαϊκή Περιφέρεια, κόμβος τεχνολογίας, καινοτομίας και δημιουργικότητας, υπόδειγμα κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής, τόπος ανάδειξης ολυμπισμού, εθελοντισμού και πολιτισμού». Βασική προτεραιότητα είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της εξωστρέφειας και της ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων, καθώς και η προσαρμογή τους στις προκλήσεις της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης

Προκειμένου να επιτευχθούν οι ανωτέρω βασικοί αναπτυξιακοί στόχοι, επιμέρους θεματικοί τομείς - οικοσυστήματα της οικονομίας της Περιφέρειας αποκτούν ιδιαίτερη βαρύτητα και τεκμηριώνουν την επιλογή των ανωτέρω κεντρικών αναπτυξιακών στόχων, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύουν συγκεκριμένες προοπτικές της απασχόλησης και συνάμα τις στοχεύσεις της επαγγελματικής κατάρτισης/εκπαίδευσης στους εν λόγω τομείς, οι οποίοι είναι οι εξής:

1. Υποδομές και σχετικά έργα για την ανάπτυξη /εκσυγχρονισμό τους
2. Μεταποίηση - Βιομηχανία
3. Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα
4. Τουρισμός - Πολιτισμός
5. Εξωστρέφεια των επιχειρήσεων
6. Ψηφιακός Μετασχηματισμός των επιχειρήσεων
7. Ενέργεια - Πράσινη Οικονομία
8. Καινοτομία Έρευνα

Με βάση τη συνεκτίμηση και τον συνδυασμό των ανωτέρω προγραμματικών κειμένων, στρατηγικών στόχων και περιφερειακών πολιτικών για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, καθώς επίσης και τις επιμέρους αναπτυξιακές κατευθύνσεις και την ενδογενή δυναμική του περιφερειακού παραγωγικού συστήματος, διαμορφώνεται στη συνέχεια ένας πίνακας που συνδέει τους κύριους αναπτυξιακούς τομείς της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, τους στόχους ως προς την μορφή της ανάπτυξης ανά τομέα, τις Περιφερειακές Ενότητες που παρουσιάζουν αναπτυξιακά πλεονεκτήματα και, τέλος, προδιαγράφεται το προφίλ του εργατικού δυναμικού που αναμένεται να συμβάλλει στην υλοποίηση των αναπτυξιακών έργων στους ανωτέρω τομείς.

Στον πίνακα που ακολουθεί πραγματοποιείται σύνθεση των βασικών αναπτυξιακών στόχων/των επιμέρους θεματικών τομέων-οικοσυστημάτων της οικονομίας της Περιφέρειας

και των προοπτικών της απασχόλησης εκπαίδευσης για το ανθρώπινο δυναμικό στους ανωτέρω τομείς.

Πίνακας 1 Συνθετική βασικών αναπτυξιακών στόχων / των επιμέρους θεματικών τομέων - οικοσυστημάτων της οικονομίας της Περιφέρειας και των προοπτικών της απασχόλησης εκπαίδευσης για το ανθρώπινο δυναμικό

Αναπτυξιακοί Στόχοι-Αναπτυξιακές Προτεραιότητες ανά Τομέα		
Υποδομές		
<p>Αναπτυξιακοί Στόχοι</p> <p>Η ολοκλήρωση των απαιτούμενων έργων μεγάλης κλίμακας υποδομών τόσο σε επίπεδο οδικών διασυνδέσεων όσο και σε επίπεδο προστασίας του πολιτισμού και του περιβάλλοντος, αναδεικνύοντας τη Δυτική Ελλάδα σε μια ασφαλή, πράσινη και ελκυστική περιφέρεια.</p> <p>Βρίσκονται σε εξέλιξη μεγάλα αναπτυξιακά έργα υποδομών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση της νέας διπλής σιδηροδρομικής γραμμής Κιάτο-Πάτρα στο τμήμα Ρίο - νέος λιμένας Πατρών. Προϋπολογισμός: 476,5 εκατ. • Ολοκλήρωση νέας διπλής σιδηροδρομικής γραμμής στο τμήμα Διακοπτό-Ροδοδάφνη, φάση β'. 	<p>Αναπτυξιακές Προτεραιότητες</p> <p>Η κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πατρών – Πύργου με συνολικό μήκος 74,8 χλμ. πλέον βρίσκεται σε φάση υλοποίησης και αναμένεται να συμβάλει στην μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων σε επίπεδο βασικών υποδομών, στην ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και στην σημαντική αναπτυξιακή προοπτική της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας που διαθέτει ισχυρή παραγωγική βάση στον πρωτογενή τομέα (πλήθος αγροδιατροφικών προϊόντων) και αντίστοιχα θα αυξηθεί η μεταφορική και εφοδιαστική ικανότητα όλης της περιφέρειας. Επίσης, σχεδιάζεται η κατασκευή και ανάπτυξη νέου εμπορικού τμήματος (containers) στον λιμένα Πατρών. Με την διασύνδεση του Λιμένος με σιδηροδρομική γραμμή θα δρομολογηθούν επενδύσεις στον τομέα της εφοδιαστικής αλυσίδας ενώ επίσης σχεδιάζεται αύξηση της προβλεπόμενης χωρητικότητας των υποδομών LNG στον Λιμένα Πατρών η οποία θα εξυπηρετήσει πλοία και νέες εγκαταστάσεις logistics.</p> <p>Στην Αιτωλοακαρνανία η ΝΑ.ΒΙ.ΠΕ. Αστακού είναι η μοναδική στη χώρα βιομηχανική περιοχή που διαθέτει σημαντικές λιμενικές εγκαταστάσεις περίπου 1.500 στρέμματα και αποτελεί ειδική Ναυπηγοεπισκευαστική Βιομηχανική Περιοχή με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης που δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς.</p>	<p>Ειδικότητες σχετικές με:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Εργατοτεχνικές ειδικότητες όλων των ειδών για οικοδομοτεχνικά έργα ➤ Πολιτικοί Μηχανικοί ➤ Εργοδηγοί ➤ Οδηγοί κλπ. ➤ Χειριστές ανυψωτικών μηχανημάτων
Μεταποίηση -Βιομηχανία		
<p>Αναπτυξιακοί Στόχοι</p> <p>Η στήριξη των επιχειρήσεων στην προσπάθεια προσαρμογής τους στις νέες διεθνείς αναπτυξιακές απαιτήσεις στον βιομηχανικό και βιοτεχνικό σχεδιασμό, στην χρήση νέων τεχνολογιών και στην προσαρμογή των παραδοσιακών πρακτικών στις νέες τεχνολογίες. Προτεραιότητα αποτελεί η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός οργανωμένων υποδοχέων των επιχειρήσεων, ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, η προώθηση της Έξυπνης Μεταποίησης – Industry 4.0. και η προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού στα νέα δεδομένα (εισαγωγή νέων τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0», συστήματα παραγωγής και αυτοματισμού (manufacturing systems and automation).</p>	<p>Αναπτυξιακές Προτεραιότητες</p> <p>Η στόχευση δρομολόγησης επενδύσεων στις ΒΙΠΕ Πατρών, Αγρινίου και Αστακού συνδέεται και με την εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού που εργάζεται στην μεταποίηση, που αποτελεί τομέα αιχμής για την παραγωγική ανάπτυξη της περιφέρειας ιδίως στην Αχαΐα¹⁴</p> <p>Η μεταποίηση παράγει το δεύτερο μεγαλύτερο εισόδημα σε επίπεδο κλάδων στην ΠΔΕ ως αποτέλεσμα της ισχυρής παρουσίας βιομηχανικών/ μεταποιητικών μονάδων στην Αχαΐα.</p> <p>Η περαιτέρω ανάπτυξη του Βιοτεχνικού Πάρκου της Πάτρας για τη δημιουργία οργανωμένων υποδομών εξυπηρέτησης των επιχειρήσεων θα αυξήσει τις προοπτικές απασχόλησης προσωπικού στον μεταποιητικό τομέα της οικονομίας.</p>	<p>Ειδικότητες σχετικές με:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Μηχανικοί Παραγωγής ➤ Χημικοί Μηχανικοί ➤ Χειριστές Μηχανημάτων ➤ Τεχνικοί Συντήρησης Εγκαταστάσεων ➤ Αναλυτές λογισμικού ➤ Τεχνικοί βιομηχανικού design
Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα		
<p>Αναπτυξιακοί Στόχοι</p> <p>Η δημιουργία επενδύσεων στον τομέα των μεταφορών και της εφοδιαστικής αλυσίδας, με βάση τα νέα έργα μεταφορικών υποδομών που δρομολογούνται, με στόχο η περιφέρεια να καταστεί ένας διεθνής κόμβος διαμεταφοράς με την Ευρώπη σε θαλάσσιες και οδικές μεταφορές, μέσω της προώθησης της γαλάζιας οικονομίας και της διασύνδεσής της με τους λοιπούς κλάδους της οικονομίας.</p>	<p>Αναπτυξιακές Προτεραιότητες</p> <p>Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διαθέτει ευρωπαϊκού επιπέδου μεταφορικές υποδομές. Οι Περιφερειακές Ενότητες Αχαΐας και Αιτωλοακαρνανίας συνδέονται οδικώς με τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας μέσω ΠΑΘΕ και Ιόνιας Οδού. Η αναβάθμιση και περαιτέρω εμπορική τουριστική αξιοποίηση του αεροδρόμιο του Αράξου που απέχει 45 χλμ. από την Πάτρα και 46 χλμ. από το λιμάνι της Κυλλήνης, θα αυξήσει περαιτέρω την μεταφορική ικανότητα της ΠΔΕ, καθώς το Άκτιο ήδη εξυπηρετεί τις περιοχές της Νότιας Ηπείρου, των Ιονίων Νήσων, της Αιτωλοακαρνανίας και της Αχαΐας. Η σύνδεση του λιμένα Πατρών με το εθνικό σιδηροδρομικό δίκτυο, επίσης, θα ενισχύσει την στρατηγική μεταφορική θέση της περιφέρειας ως πυλώνα διασύνδεσης με την Ευρώπη. Οι παραπάνω υποδομές δημιουργούν προϋποθέσεις προσέλκυσης επενδύσεων στους κλάδους του τουρισμού και της εφοδιαστικής αλυσίδας</p>	<p>Ειδικότητες σχετικές με:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Οδηγοί ➤ Αποθηκάριοι ➤ Ειδικοί στα Logistics
Τουρισμός – Πολιτισμός		
<p>Αναπτυξιακοί Στόχοι</p> <p>Η διαμόρφωση μιας διακριτής παγκόσμιας τουριστικής ταυτότητας για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, στηριζόμενη στο διεθνούς εμβλείας και αναγνωρισιμότητας τουριστικό brand της Αρχαίας Ολυμπίας και η διαμόρφωση και ανάδειξη ενός συνεκτικού νέου</p>	<p>Αναπτυξιακές Προτεραιότητες</p> <p>Η Περιφερειακή ενότητα Ηλείας διαθέτει τον Αρχαιολογικό Χώρο της Ολυμπίας που αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς παγκοσμίως και συγκαταλέγεται στη λίστα των μνημείων της Unesco. Το λιμάνι του Κατάκολου δέχεται κρουαζιερόπλοια και πολύ μεγάλο αριθμό τουριστών που</p>	<p>Ειδικότητες σχετικές με:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανάπτυξη πολυμεσικού περιεχομένου για τουριστική πολιτιστική προβολή

¹⁴ Σύμφωνα με την έρευνα του ΕΙΕΑΔ (2016), στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημειώνει επίδοση 2.96 στο δείκτη δεξιοτήτων, ενώ οι ανάγκες της αγοράς εργασίας θα ικανοποιούνταν εάν ο δείκτης δεξιοτήτων ήταν τουλάχιστον ίσος με 3.26.

<p>τουριστικού αποθέματος στους τομείς του εναλλακτικού, του θρησκευτικού, του αγροτουριστικού, του γαστρονομικού, του city-break, του συνεδριακού τουρισμού και του τουρισμού κρουαζιέρας, συνδεδεμένο με την ιστορία και το φυσικό κάλλος της Περιφέρειας και την αξιοποίηση της σύνδεσης τουρισμού - αγροδιατροφικών προϊόντων και βιωματικών εμπειριών τουρισμού. Επιμέρους στόχοι αποτελούν, στο ως άνω πλαίσιο, η επέκταση της τουριστικής περιόδου, η ανάδειξη της περιοχής ως κατάλληλη για τουρισμό 4 εποχών και η προβολή της συνδυαστικής βιωματικής εμπειρίας, εν αντιθέσει με την εμπειρία που προσφέρουν τα μοντέλα του μαζικού τουρισμού και του τουρισμού πολυτελείας.</p> <p>Ήδη είναι σε εξέλιξη έργα που προάγουν την σύνδεση τουρισμού - πολιτισμού της Περιφέρειας όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποκατάσταση Θεάτρου "ΑΠΟΛΛΩΝ" Πατρών με τη λειτουργική επανάχρησή του ως ενεργή θεατρική σκηνή της πόλης και δευτερευόντως ως χώρος συναυλιών ή μουσική σκηνή (Προϋπολογισμός: 12,8 εκατ. € Ολοκλήρωση 2027) • Αναβάθμιση, Βελτίωση και Εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων του Χιονοδρομικού Κέντρου Καλαβρύτων (19,4 εκ ευρώ) που θα συμβάλλει στην ανάπτυξη του τουρισμού και την ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής, μέσω της προσέλκυσης τουριστών στην περιοχή. • Κόμβος Εκπαίδευσης για τον Πολιτισμό και τη Δημιουργική Βιομηχανία (Κόμβος Παλαιά Σφαγεία Πάτρας, Δράσεις Δημοσιότητας). • Επέκταση οδοντωτού στην Αγία Λαύρα (σχεδιαζόμενο έργο). 	<p>επισκέπτονται την Ολυμπία. Στόχευση της στρατηγικής αποτελεί η κατά προτεραιότητα προβολή/αξιοποίηση του Αρχαιολογικού Χώρου της Ολυμπίας, αλλά και της υπόλοιπης Ηλείας, καθώς διαθέτουν μοναδικούς αρχαιολογικούς χώρους (Ολυμπία, Δύμη, Χλεμούτσι, κ.α.), απaráμιλλη ομορφιά (π.χ. Στροφυλιά, Καϊάφα, κ.α.) και μεγάλη ακτογραμμή με σημαντικές ξενοδοχειακές υποδομές (π.χ. Καλογριά, Κατάκολο, Άραξος, κ.α.) και αγροκτηνοτροφία.</p> <p>Απαιτείται, επίσης, περαιτέρω ανάδειξη των διαθέσιμων τουριστικών πόρων της Περ. Ενότητας Αχαΐας με νέες οδικές υποδομές, λιμάνι κρουαζιέρας και υδροπλάνων, city-break στην 4η μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδος (και πύλης προς την Ευρώπη), με πληθώρα μοναδικών αξιοθέατων (μυθολογία, κάστρα, εκκλησίες, μοναστήρια, Κορινθιακός κόλπος, ποτάμια, λίμνες, εναλλαγή τοπίου από 0 μ σε 1.200 μ εντός 20 λεπτών, χιονοδρομικές υποδομές, προστατευόμενους παραδοσιακούς οικισμούς και βιότοπους, σημαντικές ετήσιες και περιστασιακές εκδηλώσεις, κ), εξίσου σημαντικά ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντα και τοπική γαστρονομία. Απαιτείται η ανάδειξη της περιοχής από την εποχή των Ιώνων έως την Αχαϊκή Ομοσπονδία, την Ναυμαχία της Ναυπάκτου μέχρι και το Ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων, το οποίο είναι άλλωστε παγκόσμιας εμβέλειας.</p> <p>Αντίστοιχα απαιτείται η συνδυασμένη τουριστική ανάπτυξη και της Αιτωλοακαρνανίας, καθώς το προσφερόμενο τουριστικό προϊόν συμπληρώνεται από το απaráμιλλη ομορφιάς ορεινό, πεδινό αλλά και λιμνοθαλασσών τοπίο της Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας, μέσα από ένα μοναδικό συνδυασμό εναλλακτικού-θρησκευτικού-περιπέτειας-γαστρονομικού τουρισμού. Σε αυτή την Περιφερειακή Ενότητα η ηρωική έξοδος του Μεσολογγίου και η θυσία του Λ. Βύρωνα παραμένουν μαζί με πληθώρα άλλων σημαντικών μνημείων, ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντων διεθνώς αναγνωρίσιμοι φάροι της Ελλάδος.</p> <p>Η προοπτική ανέγερσης ξενοδοχειακών μονάδων στα παράλια της Αιτωλοακαρνανίας, η δημιουργία μαρίνων και υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού θα αυξήσει σημαντικά το μερίδιο συμβολής της Π.Ε στον τουρισμό και στο τουριστικό ΑΕΠ της περιφέρειας.</p> <p>Το τελικό αποτέλεσμα θα είναι η διαμόρφωση νέων τουριστικών προορισμών, συνδεδεμένων με την ιστορία και το φυσικό κάλλος της Περιφέρειας, μέσω της γαλάζιας οικονομίας την σύνδεση με το Ιόνιο Πέλαγος και την αξιοποίηση της σύνδεσης τουρισμού - αγροδιατροφικών προϊόντων και βιωματικών εμπειριών τουρισμού. Σύμφωνα και με σχετική μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ απαιτείται ενίσχυση της κατάρτισης και επιμόρφωση των εργαζομένων σε υπηρεσίες και επαγγέλματα που σχετίζονται με τον κλάδο του τουρισμού με απαιτήσεις στο περιβάλλον εργασίας στον τομέα του τουρισμού που απαιτούν υψηλό επίπεδο επαγγελματικής συνείδησης, υψηλή εξειδίκευση και γνώσεις σε νέους τομείς όπως η ψηφιοποίηση και το στοχευμένο μάρκετινγκ και συναφή επαγγελματική κατάρτιση που απαιτεί χρόνο και δέσμευση για να αποκτηθεί.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Τουριστικοί πράκτορες ➤ Ξεναγοί ➤ Hospitality management
Εξωστρέφεια Επιχειρήσεων		
<p>Αναπτυξιακοί Στόχοι</p> <p>Η άνοδος της εξαγωγικής ικανότητας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, η ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας νέων και υφιστάμενων ΜΜΕ και η διεθνοποίηση των επιχειρήσεων της ΠΔΕ είναι στρατηγική επιλογή που συμβάλλει στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας της παραγωγικής βάσης προς αγαθά και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας με ενσωμάτωση γνώσης¹⁵.</p>	<p>Αναπτυξιακές Προτεραιότητες</p> <p>Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας μέσω των Λιμανιών της Πάτρας και του Αστακού δύναται να αποτελέσει την πύλη εισόδου και εξόδου προς την Αδριατική και την Δυτική Ευρώπη, παρέχοντας σημαντικές δυνατότητες εμπορευματικών συναλλαγών και εγγύτητα σε σημαντικές αγορές, διευκολύνοντας τον εξωστρεφή προσανατολισμό των επιχειρήσεων.¹⁶</p>	<p>Ειδικότητες σχετικές με:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Στέλεχος Εξαγωγών και διεθνούς εμπορίου ➤ Ειδικότητες σχετικές με το Ηλεκτρονικό Εμπόριο -e marketing ➤ Ειδικότητες σχετικές με έρευνα αγοράς
Ψηφιακός Μετασχηματισμός των επιχειρήσεων		
<p>Αναπτυξιακοί Στόχοι</p> <p>Βασικός στόχος είναι ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων της περιφέρειας και η μετάβασή τους στην ψηφιακή εποχή.</p> <p>Είναι απαραίτητη η αύξηση των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις, και ιδιαίτερα τις ΜμΕ, καθώς θα συμβάλλει ουσιαστικά στην αντιμετώπιση του χάσματος, με δεδομένο πως μόλις το 82%</p>	<p>Αναπτυξιακές Προτεραιότητες</p> <p>Ο ψηφιακός μετασχηματισμός και η υιοθέτηση νέων τεχνολογιών στις επιχειρήσεις που θα αυξήσει την παραγωγικότητα στις επιχειρήσεις.</p> <p>Η τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρήσεων του πρωτογενούς τομέα και η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών που θα συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξή τους και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους.</p>	<p>Ειδικότητες σχετικές με:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Προγραμματιστές - Αναλυτές ➤ Ειδικοί Ανάπτυξης Εφαρμογών ➤ Τεχνικοί Δικτύων

¹⁵ Η ΠΔΕ σημείωσε αύξηση εξαγωγών κατά 4.9% στο διάστημα 2014-2018, καταλαμβάνοντας την 11η θέση μεταξύ των 12 Περιφερειών που πέτυχαν αύξηση της εξαγωγικής τους δραστηριότητας. Το ποσοστό επιχειρήσεων της ΠΔΕ που εξάγουν προϊόντα ή υπηρεσίες ανέρχεται στο 9,4%, και η ΠΔΕ συμμετείχε κατά 1,1% στις συνολικές ελληνικές εξαγωγές (άνευ πετρελαιοειδών), καταλαμβάνοντας την όγδοη θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών, πίσω από την Κρήτη (1,3%) και μπροστά από την Ήπειρο (0,8%).

¹⁶ Τα τρόφιμα αντιπροσωπεύουν το 71% του συνόλου των εξαγωγών της ΠΔΕ.

<p>των επιχειρήσεων στην ΠΔΕ διαθέτουν σύνδεση στο Διαδίκτυο, μόλις 17% έχουν εισάγει λύσεις τεχνολογίας σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας και μόνο 10% είναι σε θέση να διεκπεραιώσουν παραγγελίες ή ηλεκτρονικές πληρωμές μέσω Διαδικτύου.</p>	<p>Η ανάγκη εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του εργατικού δυναμικού σε ψηφιακές δεξιότητες, σε πεδία και τομείς παραγωγής με υψηλή προστιθέμενη αξία προκειμένου να αποκτήσουν τις δεξιότητες που θα τους καταστήσουν αφενός παραγωγικότερους, αφετέρου ανταγωνιστικότερους στην αγορά εργασίας. Ενδεικτικά παραδείγματα: εφαρμογή IoT, κλπ.</p>	
<p>Ενέργεια - Πράσινη Οικονομία</p>		
<p>Αναπτυξιακοί Στόχοι Αντιμετώπιση των προκλήσεων της στρατηγικής της Περιφέρειας για απεξάρτηση από τις παραδοσιακές μορφές παραγωγής ενέργειας και υιοθέτηση των ΑΠΕ από όλο τον παραγωγικό ιστό της ΠΔΕ για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και τη μετάβαση σε ένα πράσινο μοντέλο ανάπτυξης. Η προσαρμογή των επιχειρήσεων σε εθνικές προτεραιότητες σε τομείς όπως, το κλίμα και η ενέργεια, καθώς και η ενσωμάτωση αναδυόμενων και οριζόντιων προτεραιοτήτων όπως η ηλεκτροκίνηση στις μεταφορές - αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας - ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η Κυκλική Οικονομία.</p>	<p>Αναπτυξιακές Προτεραιότητες Στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας χωροθετείται σημαντικός αριθμός ενεργοβόρων επιχειρήσεων, δημόσιων κτιρίων και λοιπών υποδομών υψηλής κατανάλωσης ενέργειας. Για την κάλυψη των αναγκών τους έχουν σχεδιαστεί και αναμένεται να ξεκινήσουν σημαντικά έργα όπως ο Αγωγός Υψηλής Πίεσης προς Πάτρα (98 εκατ. €), με ορίζονται Ολοκλήρωση το 2025 καθώς και έργο Παροχής φυσικού αερίου μέσω οργανωμένου δικτύου στα νοικοκυριά της περιοχής των Πατρών και στις επιχειρήσεις (Σύνδεση της ΒΙΠΕ Πάτρας με Δίκτυο Φυσικού Αερίου από την Μεγαλόπολη από την ΔΕΣΦΑ). Βρίσκονται σε εξέλιξη σημαντικά έργα όπως: Ανάπτυξη νέου δικτύου διανομής φυσικού αερίου χαμηλής και μέσης πίεσης στην Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας και συγκεκριμένα στις περιφερειακές ενότητες Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας. Προϋπολογισμός: 7 εκατ. € (12 εκατ. € για τις τρεις πόλεις). Επίσης μέσω συγχρηματοδότησης αναμένονται δράσεις αστικής αναζωογόνησης σε 186 οικισμούς Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας για την αισθητική αναβάθμιση των εισόδων των οικισμών. Με βάση και τις πρόσφατες εξελίξεις της ενεργειακής κρίσης, κρίσιμης σημασίας είναι η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για την εξοικονόμηση ενέργειας και η μετατροπή των αστικών κέντρων σε Έξυπνες Πόλεις (Smart Cities). Επίσης τα επόμενα έτη καθοριστικό ρόλο θα παίξει η Ηλεκτροκίνηση στις μεταφορές (συμπεριλαμβανομένης της αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας και της παραγωγής της από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας). Στην Αιτωλοακαρνανία - Μεσολόγγι αναμένεται να υλοποιηθεί ένα από τα μεγαλύτερα συνεργατικά ενεργειακά πάρκα της Ευρώπης. Βασικός στόχος αφορά στην αύξηση της ενεργειακής εξοικονόμησης, στην έξυπνη διαχείριση της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων. Από το ΕΣΠΑ 2021-2027 και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αναμένεται να προκύψουν σημαντικοί οικονομικοί πόροι με στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση επιχειρήσεων και υποδομών.</p>	<p>Ειδικότητες σχετικές με:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ειδικοί σε Ενεργειακές Εφαρμογές (με έμφαση στην ορθολογική διαχείριση και αποδοτική χρήση της ενέργειας) ➤ Σύμβουλοι ενεργειακών εφαρμογών ➤ Τεχνικοί ενεργειακών εφαρμογών (π.χ. για αντλίες θερμότητας) ➤ Τεχνικοί κατασκευής έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ➤ Ειδικός Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ➤ Τεχνικοί -συντηρητές συστημάτων ηλεκτροκίνησης
<p>Καινοτομία</p>		
<p>Αναπτυξιακοί Στόχοι Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας βρίσκεται σε αρκετά καλό επίπεδο ως προς τις δαπάνες έρευνας και καινοτομίας (1,32% του περιφερειακού ΑΕΠ σε σχέση με το 1,15% που είναι ο εθνικός μέσος όρος, τοποθετώντας την στην 3^η σε σχέση με τις λοιπές περιφέρειες της χώρας). Παρά την ύπαρξη όμως σημαντικών ερευνητικών πόλων (π.χ. Πανεπιστήμιο Πατρών) και ικανοποιητικού αριθμού νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων, ο τομέας της Έρευνας και Καινοτομίας δεν έχει αναπτυχθεί σε επίπεδο διασύνδεσης με την παραγωγή και την τοπική οικονομία, ενώ ένα και κύριο αδύναμο σημείο του είναι η χαμηλή νομική κατοχύρωση των ευρεσιτεχνιών. Στόχος είναι η ενίσχυση του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας, με αναβάθμιση των προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων, μέσω βιομηχανικής έρευνας, και η περαιτέρω σύνδεση έρευνας και παραγωγικών δραστηριοτήτων. Προτεραιότητα αποτελεί η στήριξη καινοτόμων επενδύσεων και επενδύσεων σχετικών με την χημεία και τα υλικά, τη νανοτεχνολογία, τις περιβαλλοντικές τεχνολογίες και τα καύσιμα, τις επιστήμες ζωής και τη βιοτεχνολογία, την ρομποτική και την τεχνητή νοημοσύνη.</p>	<p>Αναπτυξιακές Προτεραιότητες Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αποτελεί μία από τις σημαντικότερες περιφέρειες της χώρας, σε σχέση με την παραγωγή ερευνητικής δραστηριότητας, καθώς συγκεντρώνει σημαντικό αριθμό ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών όπως το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, τμήματα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών¹⁷. Η Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας παρουσιάζει σημαντικά πλεονεκτήματα ως προς την ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων συνδεδεμένων με παραγόμενα ερευνητικά αποτελέσματα που θα μπορούσαν να τύχουν εμπορικής αξιοποίησης. Η σύνδεση ερευνητικών φορέων με τις επιχειρήσεις της Δυτικής Ελλάδας ως προς την αξιοποίηση καινοτομιών, βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής όπως π.χ. η νανοτεχνολογία, η βιοτεχνολογία κ.α. μπορεί να ανοίξει νέες, για τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, προοπτικές στην ανάπτυξη καινοτομιών. Στην κατεύθυνση αυτή θα συμβάλλουν έργα που έχουν εκκινήσει και σχεδιαζόμενα όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DIGIWEST κόμβος για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων. Προϋπολογισμός: 4 εκατ. € για την ενσωμάτωση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στη λειτουργία και τις διαδικασίες των επιχειρήσεων. • Δημιουργία νέου ενιαίου ερευνητικού κέντρου Δυτικής Ελλάδας με συνένωση υφιστάμενων ινστιτούτων και του Επιστημονικού Πάρκου Πατρών (σχεδιαζόμενο έργο) 	<p>Ειδικότητες σχετικές με:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Την ανάπτυξη εφαρμογών για μικροηλεκτρονικά ➤ Ηλεκτρονικές εφαρμογές για τηλεπικοινωνίες ➤ Τεχνικές ειδικότητες στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών που θα συμβάλλουν στην κατεύθυνση της δημιουργίας/ διαμόρφωσης έξυπνων πόλεων στη Δυτική Ελλάδα

¹⁷ Στο Επιστημονικό Πάρκο Πατρών στεγάζονται περίπου 27 εταιρείες και 1 Ερευνητικό Ινστιτούτο, ενώ απασχολούνται περισσότερα από 150 άτομα υψηλού επιστημονικού μορφωτικού επιπέδου.

Αγροδιατροφή - Ιχθυοκαλλιέργειες		
<p>Αναπτυξιακοί Στόχοι</p> <p>Ο πρωτογενής τομέας απασχολεί περί το 10% της περιφερειακής οικονομίας έναντι του 4% σε εθνικό επίπεδο.</p> <p>Στον τομέα της αγροδιατροφής, στόχος είναι να προωθήσει αποδοτικούς τύπους καλλιέργειών, ώστε να διαμορφώσει ένα μείγμα παραγόμενων προϊόντων υψηλής αποδοτικότητας παραγωγής και μεγάλης δυνατότητας δημιουργίας αλυσίδων αξίας. Αντίστοιχα στον τομέα των ιχθυοκαλλιεργειών, στόχος είναι η ενίσχυση των τοπικών επιχειρήσεων προκειμένου να συμβάλουν αποτελεσματικά στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με έμφαση σε θέσεις υψηλής εξειδίκευσης.</p>	<p>Αναπτυξιακές Προτεραιότητες</p> <p>Η Δυτική Ελλάδα κατατάσσεται 3^η, μεταξύ των ελληνικών περιφερειών, στον πρωτογενή τομέα, γεγονός που επιβεβαιώνει τον ουσιαστικό ρόλο της πρωτογενούς παραγωγής στη συνολική περιφερειακή οικονομία.</p> <p>Η συμμετοχή του πρωτογενή τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία) στη διαμόρφωση του ΑΕΠ στην Ηλεία είναι ιδιαίτερα υψηλή (23,5%), ποσοστό το οποίο την τοποθετεί στην 1η θέση της χώρας και είναι υπερ-πενταπλάσιο από τον εθνικό μέσο όρο ενώ αυξάνεται με σημαντικούς ρυθμούς.</p> <p>Για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και την εκμετάλλευση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων απαιτείται η εισαγωγή επενδύσεων και η εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στους συνδεδεμένους με τον πρωτογενή τομέα κλάδους, με βάση νέα πρότυπα ανάπτυξης. Ενδεικτικά παραδείγματα είναι η εφαρμογή IoT, η ευφυής γεωργία, η έξυπνη καλλιέργεια, τα βιομηχανικά θερμοκήπια, η υδροπονία κλπ. Απαιτείται εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού σε νέες τεχνικές ευφυούς γεωργίας και παραγωγής νέων αγροδιατροφικών προϊόντων με βάση το brand της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας</p> <p>Ο κλάδος της ιχθυοκαλλιέργειας αποτελεί έναν κατ' εξοχήν εξαγωγικό κλάδο για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και αντιστοιχεί στο 25% των θαλάσσιων ιχθυοκαλλιεργειών της χώρα και περίπου το 80% της παραγωγής εξάγεται σε ευρωπαϊκές και αμερικανικές αγορές.</p>	<p>Ειδικότητες σχετικές με:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Στέλεχος Διαχείρισης ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων στον αγροδιατροφικό τομέα ➤ Τεχνικός Ιχθυοτροφείων ➤ Τεχνικός Υδατοκαλλιεργειών ➤ Χειριστές μηχανών επεξεργασίας και συντήρησης ιχθύων

4. Προτάσεις Θεματικών Αντικειμένων Κατάρτισης του Ανθρώπινου Δυναμικού με βάση τις Αναπτυξιακές Προτεραιότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

4.1 Εισαγωγικά

Στο πλαίσιο του έργου του **Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της αγοράς εργασίας**, πραγματοποιήθηκε η εκπόνηση στοχευμένων μελετών¹⁸ σε θεματικούς τομείς της αγοράς εργασίας, που σχετίζονται με τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας Δ. Ελλάδος, με στόχο την αναλυτική διάγνωση των προοπτικών της αγοράς εργασίας στους ανωτέρω τομείς αιχμής.

Η επιλογή των θεματικών αντικειμένων κατάρτισης του κάθε υπό εξέταση αναπτυξιακού τομέα οικονομικής δραστηριότητας (Π1.2.7) πραγματοποιήθηκε λαμβάνοντας υπόψη τα κάτωθι:

- Διερεύνηση των Στρατηγικών Κατευθύνσεων/Πολιτικών/Προτεραιοτήτων της ΕΕ – Οδηγιών – Ανακοινώσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- Διερεύνηση των Εθνικών Στρατηγικών Σχεδίων/Πολιτικών/Κατευθύνσεων για την ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας
- Μελέτη των Στρατηγικών Κείμενων της ΠΔΕ
- Ανάλυση των δεδομένων για τον εντοπισμό των τομέων με βαρύτητα για την περιφερειακή οικονομία. Προς αυτή την κατεύθυνση χρησιμοποιήθηκαν κριτήρια για την επιλογή των τομέων τα οποία είναι:
 - Η εκτίμηση του αριθμού των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια στον θεματικό τομέα.
 - Η δυναμική της περιφερειακής αγοράς στον τομέα (μέγεθος περιφερειακού ΑΕΠ στον τομέα).
 - Οι προσλήψεις και αποχωρήσεις του ανθρώπινου δυναμικού ανά κλάδο/Θεματικό Τομέα
 - Επενδύσεις στον κλάδο / Θεματικό τομέα

Στο πλαίσιο εκπόνησης των μελετών (Π1.2.7) πραγματοποιήθηκαν από την έναρξη του έργου, στοχευμένα focus group ανά επιλεγμένο αναπτυξιακό τομέα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας¹⁹, (βλέπε σχετικά: Πακέτο Εργασίας 1.3), στο οποίο συμμετείχαν τοπικοί αναπτυξιακοί φορείς και επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκε εντοπισμός των αναγκών και των προοπτικών που δημιουργούνται για την περιφερειακή αγορά εργασίας και ανάδειξη των προοπτικών της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης/εκπαίδευσης στους ανωτέρω τομείς.

Τα βασικά περιεχόμενα (ατζέντα) που εξετάστηκαν από τους συμμετέχοντες κάθε Focus group, είναι :

¹⁸ Βλέπε σχετικά τα παραδοτέα του Πακέτου Εργασίας 1.2.7: Στοχευμένες μελέτες σε θεματικούς τομείς της αγοράς εργασίας που σχετίζονται με αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας

¹⁹ Βλέπε σχετικά τα παραδοτέα του Πακέτου Εργασίας 1.3.1 «Στρογγυλά Τραπέζια – Focus Groups σε θεματικούς αναπτυξιακούς τομείς της Περιφέρειας με την συμμετοχή τοπικών αναπτυξιακών φορέων, επιχειρήσεων»

- Η υφιστάμενη κατάσταση του τομέα, διαρθρωτικά σημεία και οι προοπτικές που δημιουργούνται (αναφορά σε κρίσιμα σημεία μετάβασης).
- Ο δυναμισμός ανά επαγγελματική ειδικότητα και επίπεδο εκπαίδευσης στον εκάστοτε θεματικό τομέα.
- Το επίπεδο των δεξιοτήτων ανά εργασιακό κλάδο.
- Η σκιαγράφηση και ο εντοπισμός των επενδύσεων ανά τομέα/υποτομέα που περιλαμβάνεται.
- Το προφίλ της απασχόλησης στον τομέα, με βάση ευρήματα προσλήψεων και αποχωρήσεων του ανθρωπίνου εργατικού δυναμικού και η ενδεχόμενη μεταβολή της απασχόλησης ανά κλάδο εργασίας.
- Η ανάδειξη της οικονομικής προοπτικής, από την διάγνωση των αναγκών ανά θεματικό τομέα στην μετά covid-19 εποχή.
- Η διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας του υπό μελέτη τομέα σε επαγγελματικές δεξιότητες, ειδικότητες και θέσεις εργασίας από τη σκοπιά των επιχειρήσεων.
- Συλλογή προτάσεων για την ενίσχυση της απασχόλησης και την επανακατάρτιση του ανθρωπίνου δυναμικού, σύμφωνα με την αναπτυξιακή δυναμική του κάθε τομέα .

Στις επόμενες ενότητες, με βάση την αναλυτική μελέτη του κάθε αναπτυξιακού τομέα, προσδιορίζονται συγκεκριμένα Θεματικά Αντικείμενα - Προγράμματα Κατάρτισης για την υλοποίηση ενεργειών κατάρτισης του ανθρωπίνου δυναμικού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

4.2 Προτάσεις για τον τομέα της «Πράσινης Οικονομίας»

Ο τομέας **πράσινης οικονομίας** αποτελεί διαχρονικά μία από τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς η ΕΕ διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε παγκόσμιο επίπεδο. Η πολιτική της ΕΕ προστατεύει το περιβάλλον και επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει τους κινδύνους για το κλίμα, την ανθρώπινη υγεία και τη βιοποικιλότητα. Στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να γίνει η Ευρώπη η πρώτη ήπειρος παγκοσμίως με ουδέτερο ισοζύγιο διοξειδίου του άνθρακα, εν μέρει με την ανάπτυξη καθαρότερων πηγών ενέργειας και πράσινων τεχνολογιών.

Η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** ενέκρινε μια σειρά προτάσεων με στόχο να προσαρμοστούν οι πολιτικές της ΕΕ για το κλίμα, την ενέργεια, τις μεταφορές και τη φορολογία στον σκοπό της μείωσης των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990.

Το **Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)** αποτελεί ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας και παρουσιάζεται σε αυτό ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων **Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων** έως το έτος 2030 σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων, προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας, καθιστώντας το κείμενο αναφοράς για την επόμενη δεκαετία.

Η **πράσινη οικονομία** συνιστά έναν κλάδο για την οικονομία της **Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** ο οποίος μπορεί να συνεισφέρει στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας και σε άλλους κλάδους, όπως του τουρισμού (καταλύματα – εστίαση), των τεχνικών και επιστημονικών δραστηριοτήτων, των κατασκευών και του εμπορίου κλπ.

Αποτέλεσμα του νέου και μεταβαλλόμενου αυτού περιβάλλοντος, είναι η ανάδειξη νέων επαγγελμάτων και ειδικοτήτων.

Με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την απασχόληση, στον τομέα της Πράσινης Οικονομίας, τα θεματικά αντικείμενα στα οποία προτείνεται να υλοποιηθούν ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης, είναι τα κάτωθι:

Πίνακας 2 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ, στον τομέα της Πράσινης Οικονομίας

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
1 Υπεύθυνος Διαχείρισης Περιβαλλοντικών Συστημάτων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με διεργασίες/διαδικασίες περιβαλλοντικής διαχείρισης της ποιότητας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 14001 και των επιμέρους νομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης που αφορούν περιβαλλοντικά ζητήματα και σχετίζονται με τη λειτουργία της.
2 Τεχνικός Λειτουργίας και Ελαφριάς Συντήρησης Συστημάτων Επεξεργασίας Λυμάτων Βιολογικών Καθαρισμών	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με τεχνικές εργασίες λειτουργίας, συντήρησης, επιτήρησης και ελέγχου συσκευών, οργάνων και εγκαταστάσεων βιολογικού καθαρισμού λυμάτων.
3 Τεχνικός Διαχείρισης και Ανακύκλωσης Στερεών Αποβλήτων – Απορριμμάτων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με τεχνικές εργασίες λειτουργίας, συντήρησης, επιτήρησης και ελέγχου συσκευών, οργάνων και εγκαταστάσεων επεξεργασίας ειδικών ρευμάτων αποβλήτων (π.χ. υλικά συσκευασίας, συσσωρευτές, αυτοκίνητα, ηλεκτρονικός και ηλεκτρικός εξοπλισμός, οικοδομικά υλικά).
4 Τεχνικός Λειτουργίας και Συντήρησης Χώρων Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ)	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με τεχνικές εργασίες λειτουργίας, συντήρησης, επιτήρησης και ελέγχου συσκευών, οργάνων και εγκαταστάσεων Χώρου Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) ή/και Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ).

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
5 Στέλεχος Πρόληψης και Διαχείρισης Καταστροφών και Κρίσεων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την υποστήριξη της Πρόληψης και Διαχείρισης μιας Έκτακτης κατάστασης, είτε Φυσικής Καταστροφής ή άλλης μορφής Κρίσης, σε έναν Οργανισμό.
6 Ειδικός σε Εφαρμογή Νέων Τεχνολογιών σε Φυσικές Καταστροφές	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με ένα ολοκληρωμένο σύστημα συλλογής, αποθήκευσης, διαχείρισης, ανάλυσης και απεικόνισης πληροφοριών που έχουν σχέση με καταστροφικά φαινόμενα που εξελίσσονται στον γεωγραφικό χώρο, μέσω κατάλληλων λογισμικών Η/Υ.
7 Ειδικός κυκλικής οικονομίας	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με θέματα κυκλικής οικονομίας, κυκλικά επιχειρηματικά μοντέλα, κυκλική παραγωγή και κατανάλωση καθώς και των συνεπειών της στις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές.
8 Στέλεχος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με όλα τα θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης.
9 Στέλεχος Περιβαλλοντικής Προστασίας και Ανακύκλωσης Προϊόντων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με τεχνικές εργασίες λειτουργίας, συντήρησης, επιτήρησης και ελέγχου με σύννομα μέσα και τρόπους, συσκευές, όργανα και εγκαταστάσεις που συνθέτουν Συστήματα Προστασίας του Περιβάλλοντος.

4.3 Προτάσεις για τον τομέα της «Ενέργειας - Ενεργειακής Εξοικονόμησης»

Ο τομέας της «**Ενέργειας-Ενεργειακής Εξοικονόμησης**» αποτελεί διαχρονικά μία από τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Οι ολοένα και περισσότερες ενδείξεις της **κλιματικής αλλαγής**, καθώς και η συνεχώς αυξανόμενη ενεργειακή εξάρτηση, έχουν ενισχύσει τη φιλοδοξία και την αποφασιστικότητα της ΕΕ να γίνει η **πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος και οικονομία** και να διασφαλίσει ότι η ενέργεια που θα καταναλώνεται θα είναι εγγυημένη, ασφαλής, ανταγωνιστική, τοπικά παραγόμενη και αειφόρος, κάτι το οποίο θα επιτευχθεί μέσω της **ανάπτυξης καθαρότερων πηγών ενέργειας και πράσινων τεχνολογιών**.

Οι Ευρωπαϊκές και Εθνικές Πολιτικές αποσκοπούν στη μετάβαση σε χαμηλά επίπεδα ανθρακούχων εκπομπών και έχουν ως στόχο να δημιουργήσουν ένα βιώσιμο ενεργειακό τομέα που τονώνει την ανάπτυξη, την καινοτομία και την απασχόληση και παράλληλα να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής και τα δικαιώματα των καταναλωτών στις ενεργειακές επιλογές.

Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις και να επιτευχθούν οι φιλοδοξίες και οι στόχοι της ΕΕ, η ΕΕ οδηγήθηκε στην «**Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία**», η οποία έχει ως βασική επιδίωξη να μετατρέψει την ΕΕ σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία, εξασφαλίζοντας:

- Μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050.
- Οικονομική ανάπτυξη αποσυνδεδεμένη από τη χρήση ρυπογόνων πόρων.
- Κανένας άνθρωπος και καμιά περιφέρεια να μην μείνουν στο περιθώριο.

Με βάση τις ανωτέρω κατευθύνσεις, οι αναπτυξιακές προοπτικές για την Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι θετικές, δεδομένου του πλούσιου ενεργειακού δυναμικού της, της ύπαρξης και δραστηριοποίησης ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων με υψηλή τεχνολογική ένταση στην Περιφέρεια, της ταχείας ανάπτυξης νεοφυούς οικοσυστήματος στην Πάτρα, της έλευσης του δικτύου φυσικού αερίου καθώς και του ορισμού περιοχών της Περιφέρειας ως περιοχών πρώτης προτεραιότητας για την εγκατάσταση ΑΠΕ.

Με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την απασχόληση στον τομέα της «**Ενέργειας -Ενεργειακής Εξοικονόμησης**», τα θεματικά αντικείμενα στα οποία προτείνεται να υλοποιηθούν ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης, είναι τα κάτωθι:

Πίνακας 3 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα της Ενέργειας - Ενεργειακής Εξοικονόμησης

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
1 Τεχνικός Προγραμματισμού Smart Buildings	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με αντικείμενο το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση «έξυπνων» συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις, αξιοποιώντας σύγχρονα συστήματα, μεθόδους και τεχνολογικά εργαλεία «έξυπνης» διαχείρισης – συντήρησης κτιριακών και άλλων υποδομών .
2 Τεχνικός – Συντηρητής Εγκαταστάσεων Αυτοματισμού και Ελέγχου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο την επισκευή και τη συντήρηση αυτοματοποιημένων εγκαταστάσεων – τμημάτων ή συνόλων – σε προδιαγεγραμμένη λειτουργική αλληλεξάρτηση, την τοποθέτηση, την εγκατάσταση, τη ρύθμιση, τον έλεγχο, τη βαθμονόμηση, τη σύνδεση και αποσύνδεση συσκευών.
3 Στέλεχος Οργάνωσης Επιχειρήσεων ΑΠΕ	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο την εκτέλεση εξαρτημένων ή μη εξαρτημένων εργασιών σχεδιασμού, εγκατάστασης, συντήρησης και επισκευής ηλιοθερμικών και φωτοβολταϊκών συστημάτων καθώς και αιολικών εγκαταστάσεων.
4 Ειδικός σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας - ΑΠΕ	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με όλα τα θέματα που αφορούν την λειτουργία και τη συντήρηση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
5 Ειδικός Εξοικονόμησης & διαχείρισης ενεργειακών πόρων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με όλα τα θέματα που αφορούν τα θέματα που αφορούν την διαχείριση και αξιοποίηση ενεργειακών πηγών.

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
6 Ειδικός αλυσίδων συστοιχίας (blockchain) στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με θέματα σύγκλισης των αλυσίδων συστοιχιών (blockchains) και του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας με σκοπό τη δημιουργία νέων εφαρμογών και καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων.
7 Ειδικός Λειτουργίας Φ/Β Και Αιολικών Συστημάτων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση φωτοβολταϊκών και αιολικών πάρκων καθώς και με την εγκατάσταση και χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθώς γνωρίζει τις αρχές ανάπτυξης Φ/Β ή αιολικών συστημάτων.
8 Τεχνίτης Φυσικού Αερίου ²⁰	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την εγκατάσταση, συντήρηση, επισκευή και μετατροπή δικτύων και συσκευών καύσης φυσικού αερίου οικιακής, επαγγελματικής και βιομηχανικής χρήσης, ή/και των μεγαλύτερων δικτύων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου, καθώς και με τον ποιοτικό έλεγχο αυτών και των καυσαερίων τους.

²⁰ Η ειδικότητα «Τεχνικός Θερμικών και Υδραυλικών Εγκαταστάσεων και Τεχνολογίας Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου» προτείνεται ταυτόχρονα και από το Συμβούλιο Σύνδεσης με την Παραγωγής και την αγορά εργασίας -Σ.Π.Α.Ε της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

4.4 Προτάσεις για τομέα του «Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών»

Ο πολιτισμός και η χρήση ψηφιακών εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών συνεισφέρουν στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας για την **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας**, αναδεικνύοντας την ιδιαίτερη ιστορική, παγκόσμια και μοναδική πολιτιστική κληρονομιά που διαθέτει (Αρχαία Ολυμπία κλπ.).

Στον τομέα του «**Πολιτισμού και ψηφιακών εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών**», λειτουργούν περίπου 62 χιλιάδες επιχειρήσεις (νομικές μονάδες) σε εθνικό επίπεδο (το 4,34% των επιχειρήσεων), στις οποίες απασχολούνται **228 χιλιάδες** περίπου εργαζόμενοι (5,15% των απασχολούμενων της χώρας).

Στην **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** λειτουργούν περίπου **2.826** επιχειρήσεις (**2,87%** των επιχειρήσεων), στις οποίες απασχολούνται **6.938** περίπου εργαζόμενοι (**3,62%** των απασχολούμενων στη Δυτική Ελλάδα). Σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, τον μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων και απασχολούμενων έχει η Αχαΐα και τον μικρότερο η Αιτωλοακαρνανία.

Οι προοπτικές απασχόλησης στον τομέα του πολιτισμού και της χρήσης ψηφιακών εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών, επηρεάζονται από αλλαγές που έχουν επέλθει στην χρήση και στη διάδοση της πολιτισμικής πληροφορίας μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας και αφορούν σε τρεις βασικούς πυλώνες:

- i. **Στην ψηφιακή διαχείριση της πολιτισμικής κληρονομιάς και στην αξιοποίησή της στην εκπαιδευτική διαδικασία:** Οι βάσεις δεδομένων, οι ψηφιακές παραγωγές (κείμενο, εικόνα, ήχος), το διαδίκτυο και η διάδοση της πληροφορίας, οι απαιτήσεις των νέων τεχνολογιών, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, τα δίκτυα πληροφορίας και οι τεχνολογίες μεταγραφής πολιτισμικών δεδομένων.
- ii. **Στους πολιτιστικούς φορείς, στα μουσεία και στους χορηγούς:** Η καταγραφή και διαχείριση των συλλογών, η συμμετοχή των μουσείων σε εθνικά και διεθνή προγράμματα, η συμβολή των νέων τεχνολογιών στην πολιτιστική επικοινωνία, ο εκπαιδευτικός ρόλος των μουσείων, η συμβολή της χορηγίας στην ανάδειξη και διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- iii. **Στις νέες μορφές αντίληψης και αναπαράστασης του χώρου:** Η τρισδιάστατη αναπαράσταση και η εικονική πραγματικότητα, η κίνηση και η διαδραστικότητα στη χαρτογραφία, τα γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών, η νέα αρχιτεκτονική και η διαδικασία της ψηφιακής απεικόνισης του χώρου.

Με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την απασχόληση στον τομέα πολιτισμού και χρήσης ψηφιακών εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών, τα **θεματικά εκπαιδευτικά αντικείμενα** στα οποία προτείνεται να υλοποιηθούν ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης, είναι τα κάτωθι:

Πίνακας 4 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
1 Στέλεχος Διοργάνωσης Πολιτιστικών – Επιστημονικών – Αθλητικών Εκδηλώσεων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με το σχεδιασμό, την οργάνωση και διαχείριση ες' ολοκλήρου μιας εκδήλωσης σε όλες τις διαδοχικές της φάσεις, από τη στιγμή της σύλληψής της έως και μετά τη λήξη της.
2 Τεχνικός Ανάπτυξης Λογισμικού	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι αναλαμβάνουν την ανάπτυξη εφαρμογών πληροφορικής, την εγκατάσταση, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την άρση βλαβών στις Εφαρμογές Πληροφορικής που υποστηρίζει.
3 Ειδικός στη Χρήση Τεχνικών και Εργαλείων Social Media Marketing	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο την ανάλυση σύγχρονων εργαλείων και τεχνικών Μάρκετινγκ με ιδιαίτερη έμφαση στα social media και τέλος, την παρουσίαση των εργαλείων και των τεχνικών ανάλυσης των αποτελεσμάτων με σκοπό τη μεγιστοποίηση του κέρδους για την επιχείρηση.
4 Στέλεχος social media marketing/advertising στο χώρο του πολιτισμού	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο την αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ως εργαλείο εφαρμογής στις τέχνες και τον πολιτισμό. Παράλληλα θα προσδιορίζει τη δυναμικότητα της αγοράς να διαχειρίζεται ιστότοπους που παρέχουν περιεχόμενο ενημερωτικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα.

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας		Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
5	Σχεδιαστής Προγραμμάτων 3D	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο τη λειτουργία των σχεδιαστικών προγραμμάτων και τις μεθόδους σχεδίασης σε 3 διαστάσεις και μοντελοποίησης με τη χρήση προγραμμάτων, τα οποία αποτελούν τις πλέον διαδεδομένες πλατφόρμες ψηφιακής σχεδίασης και χρησιμοποιούνται ευρέως από ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις.
6	Ειδικός Τρισδιάστατης Μοντελοποίησης χώρων και Ανθρωπόμορφων Φωτορεαλιστικών Μοντέλων (Avatars)	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο τον σχεδιασμό, με διάφορες μεθόδους, σε τρισδιάστατο περιβάλλον και σε τρισδιάστατη εκτύπωση, αξιοποιώντας κυρίως τα λογισμικά Blender και Make Human, οδηγώντας σε εφαρμογές όπως οπτικής επικοινωνίας, γραφιστικής, σχεδιασμού props για animation, μικρογλυπτικής, σχεδιασμού κοσμημάτων.
7	Υπεύθυνος λειτουργιών υποδοχής κοινού σε χώρους πολιτισμού	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο την οργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων, την υποδοχή κοινού στους χώρους πολιτισμού εξυπηρετώντας και ικανοποιώντας τις ανάγκες του, τη διαχείριση παραπόνων και αντιρρήσεων, πολιτιστικών δραστηριοτήτων και αξιοποίηση της επικοινωνιακής πολιτικής μέσω του Πολιτιστικού Marketing.
8	Στέλεχος Σχεδίασης Ψηφιακών Πολιτιστικών Προϊόντων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο τις σύγχρονες ψηφιακές μορφές πολιτιστικής αναπαράστασης που συνδέονται με τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας και τα ψηφιακά μέσα.

4.5 Προτάσεις για τον τομέα της «Βιομηχανίας»

Ο τομέας της βιομηχανίας βρίσκεται στο επίκεντρο των αναπτυξιακών στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της χώρας, στο πλαίσιο της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης της οικονομίας.

Τον Μάρτιο του 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την **Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Βιομηχανία**, η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση της προσπάθειας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας να συμβάλλει στη μετάβαση της Ευρώπης προς την κλιματική ουδετερότητα και την ψηφιακή πρωτοπορία.

Η **Ευρωπαϊκή Βιομηχανική Στρατηγική** περιλαμβάνει έναν κατάλογο δράσεων για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης της βιομηχανίας της ΕΕ, που συνδέεται με την 4^η Βιομηχανική Επανάσταση. Ο όρος «Βιομηχανία 4.0» αναφέρεται στην 4η Βιομηχανική επανάσταση, η οποία χαρακτηρίζεται από ένα σύνολο εξελιγμένων τεχνολογιών που συνδυάζουν την χρήση «έξυπνων» και πλήρως διασυνδεδεμένων συσκευών και μηχανισμών.

Η **Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία (2022) καταρτίστηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων**, εξειδικεύει και προωθεί την επίτευξη των επιμέρους στόχων του «Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία», οι οποίοι συνδέονται άρρητα με την αύξηση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης και ταυτόχρονα συναρθρώνεται στο ευρύτερο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Βιομηχανικής Στρατηγικής και της υλοποίησης του αναπτυξιακού σχεδίου της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Η βιομηχανία αποτελεί ένας από τους βασικούς πυλώνες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027, η οποία διατρέχει το βασικό πλαίσιο σχεδιασμού και προγραμματισμού και υλοποίησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027», που θα χρηματοδοτήσει σημαντικές αναπτυξιακές δράσεις για την ελληνική βιομηχανία.

Με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας της **περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** για την απασχόληση στον τομέα της βιομηχανίας, τα **θεματικά εκπαιδευτικά αντικείμενα** στα οποία προτείνεται να υλοποιηθούν ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης, είναι τα κάτωθι:

Πίνακας 5 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα της Βιομηχανίας

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
1 Στέλεχος Βιομηχανικής Παραγωγής	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε χώρους που εκτελείται παραγωγή, μεταποίηση, επεξεργασία και εν γένει οργανωμένη τεχνική δραστηριότητα, εξασφαλίζοντας την ορθή τήρηση των πλάνων παραγωγής τηρώντας τις τεχνικές προδιαγραφές και τα φασεολόγια παραγωγής.
2 Στέλεχος Διαχείρισης Ποιότητας και Ασφάλειας τροφίμων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την πραγματοποίηση ελέγχων και αναλύσεων για την παρακολούθηση των παραμέτρων ασφάλειας και ποιότητας στο σύνολο της αλυσίδας παραγωγής τροφίμων και την προαγωγή της ασφάλειας και της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.
3 Τεχνικός Παραγωγής Επιχειρήσεων Τροφίμων και Ποτών	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους παραλαμβάνουν, αποθηκεύουν, χειρίζονται, επεξεργάζονται, μεταφέρουν, ελέγχουν πρώτες ύλες, ενδιάμεσα και τελικά προϊόντα διατροφής, χρησιμοποιώντας σκεύη και μηχανολογικό εξοπλισμό.
4 Συντήρηση Εγκαταστάσεων Αυτοματισμού και Αυτόματου Ελέγχου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο την επισκευή και τη συντήρηση αυτοματοποιημένων εγκαταστάσεων – τμημάτων ή συνόλων – σε προδιαγεγραμμένη λειτουργική αλληλεξάρτηση, την τοποθέτηση, την εγκατάσταση, τη ρύθμιση, τον έλεγχο, τη βαθμονόμηση, τη σύνδεση και αποσύνδεση συσκευών.

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
5 Τεχνίτης Εργαλειομηχανών	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο τον χειρισμό και την πρωτοβάθμια συντήρηση των εργαλειομηχανών. Ως εργαλειομηχανές ορίζονται τα ειδικά μηχανήματα που δίνουν μορφή σε κομμάτια από μέταλλο, καθώς και από άλλα υλικά, όπως το πλαστικό και τα συνθετικά.
6 Τεχνικός Συγκολλήσεων και Κοπής Μετάλλων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο την αυτόνομη εκτέλεση τελικής διαμόρφωσης των ακμών των προς συγκόλληση μετάλλων, της τελικής συναρμολόγησης των μετάλλων και της συγκόλλησης μετάλλων, με βάση τις προδιαγραφές των κατασκευαστών- μελετητών των εργασιών κοπής.
7 Χειριστής ανυψωτικών μηχανημάτων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με αντικείμενο την οδήγηση, τον χειρισμό και την επισκευή, ως ένα σημείο, μηχανημάτων όπως: ανυψωτικά περονοφόρα μηχανήματα παντός τύπου και συστήματος, ανυψωτικά μηχανήματα στοιβασίας κιβωτίων εμπορεύματος, ανυψωτικά μηχανήματα φορτοεκφόρτωσης και εξυπηρέτησης αεροσκαφών με ή χωρίς ανυψωμένο δάπεδο, κ.ά.
8 Στέλεχος Διοίκησης και Διαχείρισης Έργου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με αντικείμενο την εκτέλεση εργασιών διαχείρισης για την υλοποίηση ενός έργου οποιουδήποτε αντικειμένου (τεχνικού, ενεργειακού, πληροφορικής, μάρκετινγκ, κ.ά.) με τρόπο ώστε να επιτευχθεί ένας συγκεκριμένος στόχος και να παραχθεί ένα νέο προϊόν ή υπηρεσία.

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας		Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
9	Στέλεχος Εξαγωγών και Διεθνούς Εμπορίου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με εκτέλεση εργασιών προσέγγισης, εξυπηρέτησης και πώλησης, σε χώρες του εξωτερικού και να μεθοδεύουν τη διασύνδεση εμπορικών συναλλαγών μεταξύ χωρών και τις εξαγωγικές δραστηριότητες και την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων.
10	Digital Marketing και On Line Branding	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι ασχολούνται με το ηλεκτρονικό marketing και συγκεκριμένα με έρευνα αγοράς, ανάλυση εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος, πλάνο marketing, προβολή, διαφήμιση, στρατηγική επικοινωνίας μέσα από social media - SEO.
11	Ειδικός Συστημάτων Ηλεκτρονικού Εμπορίου – e-commerce	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε επιχειρήσεις ηλεκτρονικού εμπορίου ενώ αφορά βασικές εργασίες αξιοποίησης των χαρακτηριστικών του ηλεκτρονικού εμπορίου.
12	Τεχνικός Ανάπτυξης Λογισμικού	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι αναλαμβάνουν την ανάπτυξη εφαρμογών πληροφορικής, την εγκατάσταση, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την άρση βλαβών στις Εφαρμογές Πληροφορικής που υποστηρίζει.
13	Τεχνικός Δικτύων και Βάσεων Δεδομένων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι εγκαθιστούν, συντηρούν και διαχειρίζονται τα Δίκτυα Δεδομένων, τα πληροφορικά συστήματα και τις υπομονάδες τους ενώ σχεδιάζουν, αναπτύσσουν και υλοποιούν βάσεις δεδομένων και παράλληλα υποστηρίζουν και συντηρούν τη διάταξη μιας υπάρχουσας βάσης δεδομένων.

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας**Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης**

14

Ασφάλεια Πληροφορικών Συστημάτων

Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι ασχολούνται με την προστασία των υπολογιστών, των δικτύων που τους διασυνδέουν και των δεδομένων σε αυτά τα συστήματα, αποτρέποντας τη μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση ή χρήση τους.

4.6 Προτάσεις για τον τομέα του «Τουρισμού»

Η προώθηση του ελληνικού τουριστικού brand name διεθνώς, από το 2022 και έπειτα περιλαμβάνει την Τουριστική προβολή της χώρας ως δωδεκάμηνο τουριστικό προορισμό με συνεχή προώθηση και προβολή του τουριστικού χαρτοφυλακίου και στόχο τη διεύρυνση των εθνικών αγορών-στόχων. Η σημασία του τουρισμού, ως μοχλός ανάπτυξης, αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι ο τουρισμός αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027.

Η **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** λόγω του φυσικού της τοπίου, της πολιτισμικής της παράδοσης, των υποδομών και άλλων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της γνωρισμάτων, προσφέρεται για πολλαπλές μορφές τουρισμού.

- **Ήλιος και Θάλασσα:** είδος τουριστικής δραστηριότητας λόγω της γεωγραφικής της θέσης στο νότιο τμήμα της ηπειρωτικής Ελλάδας. Επιπλέον, το κλίμα της Περιφέρειας, λόγω των υψηλών θερμοκρασιών, συμπληρώνει τη γεωμορφολογία της περιοχής, κυρίαρχη θέση στην οποία διαδραματίζει η πρακτικά ενιαία ακτογραμμή και οι πολλές παραλίες που χαρακτηρίζονται από υψηλής ποιότητας νερά με 18 εξ' αυτών να φέρουν γαλάζια σημαία.
- **Ιαματικός Τουρισμός:** Στην ΠΔΕ απαντώνται 6 συνολικά αναγνωρισμένες από την Ειδική Επιτροπή Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού ιαματικές πηγές, που αντιστοιχούν στο 10,5% του συνόλου των ιαματικών πηγών της χώρας.
- **Χειμερινός Τουρισμός:** Η ΠΔΕ συγκαταλέγεται μεταξύ εκείνων των προορισμών που μπορούν να υπηρετήσουν ταυτόχρονα, τόσο θερινό, όσο και χειμερινό τουρισμό, επιμηκύνοντας ουσιαστικά την τουριστική περίοδο σχεδόν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων).
- **Τουρισμός Κρουαζιέρας:** Στην ΠΕ Ηλείας σημαντική συνεισφορά στο τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έχει ο θεσμός της κρουαζιέρας. Ο λιμένας του Κατακόλου αποτελεί το κύριο σημείο υποδοχής κρουαζιερόπλοιων, προσελκύοντας το 99% της ζήτησης, ενώ, σε έναν μικρό βαθμό συμβάλλει και ο λιμένας Πατρών. Συνολικά, το 2019 επισκέφθηκαν την Περιφέρεια 199 κρουαζιερόπλοια και 413.716 επιβάτες.
- **Πολιτιστικός Τουρισμός:** Η ΠΔΕ αποτελεί σημαντικό πόλο έλξης πολιτιστικού τουρισμού λόγω της πληθώρας μνημείων και μουσείων που διαθέτει.

Με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας της **περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** για την απασχόληση στον τομέα του Τουρισμού, τα **θεματικά εκπαιδευτικά αντικείμενα** στα οποία προτείνεται να υλοποιηθούν ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης, είναι τα κάτωθι:

Πίνακας 6 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα του Τουρισμού

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
1 Υπάλληλος Τουριστικού Γραφείου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται στον Παραδοσιακό Τουρισμό ως Υπάλληλοι ή στη Διοίκηση Τουριστικού Γραφείου, παρέχοντας υπηρεσίες και πληροφορίες για μεμονωμένους ταξιδιώτες, οργανωμένες ομάδες ταξιδιωτών, ταξίδια στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, ταξίδια αναψυχής, επαγγελματικά ταξίδια, κ.ά.
2 Ειδικός Διεθνών Διατροφικών Προτύπων και Εξυπηρέτησης Πελατών Εστιατορίου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται στον Παραδοσιακό Τουρισμό, σε Ξενοδοχεία και Εστίαση 2.0, σε Εξειδικευμένες τουριστικές μονάδες ως: F&B_Manager, Executive Chef, Μετρ, Sommelier, Barista, Barman, Σερβιτόρος & Βοηθός Σερβιτόρου, Μάγειρας, Ζαχαροπλάστης & Βοηθός Ζαχαροπλάστη, Λαντζέρης.
3 Οροφοκόμος	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται στον Παραδοσιακό Τουρισμό, σε Ξενοδοχεία και Εστίαση 2.0, σε Εξειδικευμένες τουριστικές μονάδες ως: Housekeeping Manager, Προϊσταμένη ορόφου, Καμαριέρα, Λινοθηκάριος, Καθαριστής, Αποθηκάριος.
4 Υπάλληλος Υποδοχής/Εξυπηρέτησης Πελατών ή Διοίκηση Ξενοδοχείου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται στον Παραδοσιακό Τουρισμό, σε Ξενοδοχεία και Εστίαση 2.0, σε Εξειδικευμένες τουριστικές μονάδες ως: Στέλεχος Διοίκησης/ Front Office, Manager/ Backoffice, Manager/ Team_Leader, Receptionist /Βοηθός, Receptionist/Bellman, Doorman.
5 E-Commerce & Hospitality Sales & Marketing	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τουριστικές ξενοδοχειακές και άλλες επιχειρήσεις που σχεδιάζουν, προωθούν και υλοποιούν πωλήσεις Συνεδριακών και Εκθεσιακών Χώρων και Εκδηλώσεων καθώς και άλλων υπηρεσιών που παρέχει η ξενοδοχειακή / τουριστική επιχείρηση.

4.7 Προτάσεις για τον τομέα της «Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων»

Στις πολιτικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περίοδο 2019-2024, η προώθηση ενός βιώσιμου και ανθεκτικού Αγροδιατροφικού τομέα βρίσκεται πολύ υψηλά στην ατζέντα της ΕΕ. Η πολιτική της ΕΕ για τον ευρύτερο τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων αποτυπώνεται τόσο στη Νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΚΑΠ 23-27), όσο και στη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» (“Farm to Fork”).

Ο τομέας της Αγροδιατροφής και της Βιομηχανίας Τροφίμων αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τομείς της ελληνικής οικονομίας, έχοντας μεγάλη συμβολή στο ΑΕΠ, στην απασχόληση και στις εξαγωγές της Ελλάδας, συνιστώντας ταυτόχρονα βασικό πυλώνα ανάπτυξης για πολλές τοπικές κοινωνίες της χώρας,

Ο υποτομέας της Αγροδιατροφής διακρίνεται σε έξι επιμέρους κλάδους: τον κλάδο της φυτικής παραγωγής, τον κλάδο της ζωικής παραγωγής, τις μικτές γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες, τον κλάδο της δασοκομίας και υλοτομίας, την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες.

Ο υποτομέας της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών, διακρίνεται σε δύο επιμέρους υποκλάδους: τη βιομηχανία τροφίμων και την ποτοποιία. Η βιομηχανία τροφίμων περιλαμβάνει την επεξεργασία των προϊόντων της γεωργίας, της δασοκομίας και της αλιείας σε τρόφιμα για ανθρώπους ή ζώα, καθώς και την παραγωγή διάφορων ενδιάμεσων προϊόντων, τα οποία δεν είναι κατά άμεσο τρόπο προϊόντα διατροφής (τρόφιμα).

Ο τομέας της **Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων** παρουσιάζει **ιδιαίτερο δυναμισμό** και μεγάλη παραγωγικότητα ενώ κατέχει ιδιαίτερη θέση στην οικονομική δραστηριότητα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, καθώς από τις **98.452** επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται συνολικά στην περιφέρεια, το **54% (53.110 επιχειρήσεις)** αφορά τον εν λόγω τομέα. Οι επιχειρήσεις της ΠΔΕ αποτελούν το 10% των σχετικών επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο και το 1/5 του συνολικού κύκλου εργασιών της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, προέρχεται από τον τομέα της Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων.

Πολύ υψηλή προστιθέμενη αξία παρουσιάζει ο τομέας για την περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος με τον συνολικό κύκλο εργασιών να ανέρχεται σε 1,6 δις. € εκ των οποίων τα 837 εκ. € (54%) προέρχονται από την Βιομηχανία Τροφίμων (1.278 επιχειρήσεις).

Με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας της **περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** για την απασχόληση στον τομέα, τα **θεματικά εκπαιδευτικά αντικείμενα** στα οποία προτείνεται να υλοποιηθούν ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης, είναι τα κάτωθι:

Πίνακας 7 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα Αγροδιατροφής και Βιομηχανίας Τροφίμων

	Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών Εργασίας	Προοπτικές -Πλαίσιο Απασχόλησης
1	Τεχνικός Παραγωγής Επιχειρήσεων Τροφίμων και Ποτών	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους παραλαμβάνουν, αποθηκεύουν, χειρίζονται, επεξεργάζονται, μεταφέρουν, ελέγχουν πρώτες ύλες, ενδιάμεσα και τελικά προϊόντα διατροφής, χρησιμοποιώντας σκεύη και μηχανολογικό εξοπλισμό.
2	Στέλεχος Διαχείρισης Ασφάλειας και Ποιότητας Τροφίμων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την πραγματοποίηση ελέγχων και αναλύσεων για την παρακολούθηση των παραμέτρων ασφάλειας και ποιότητας στο σύνολο της αλυσίδας παραγωγής τροφίμων και την προαγωγή της ασφάλειας και της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.
3	Υπάλληλος επεξεργασίας και τυποποίησης ελαιόλαδου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι γνωρίζουν και εφαρμόζουν όλα τα στάδια επεξεργασίας, συντήρησης και τυποποίησης ελαιόλαδου, εποπτεύουν και συντονίζουν τη ροή της παραγωγής ανάλογα με τη σχετική ζήτηση, εφαρμόζουν όλες τις σύγχρονες μεθόδους για τη βελτιστοποίηση της ποιότητας του παραγόμενου ελαιόλαδου, κ.ά.
4	Τεχνίτης Μελισσοκομίας	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την εκτροφή μελισσών και την παραγωγή μελισσοκομικών προϊόντων, τη συντήρηση του απαραίτητου μελισσοκομικού εξοπλισμού καθώς και των κτιριακών εγκαταστάσεων, τη διοίκηση της μελισσοκομικής εκμετάλλευσης και τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται σε αυτή.

	Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών Εργασίας	Προοπτικές -Πλαίσιο Απασχόλησης
5	Στέλεχος Εξαγωγών και Διεθνούς Εμπορίου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την προώθηση πωλήσεων/εξαγωγών επιχειρήσεων εμπορίας οινοποιητικών/ ελαιοκομικών προϊόντων, τη διαπραγμάτευση συμβάσεων με οίκους του εξωτερικού καθώς και την παρακολούθηση της σωστής τυποποίησης προϊόντων σε αντιστοιχία με τα διεθνή πρότυπα και προδιαγραφές.
6	Υπεύθυνος Marketing Τροφίμων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων και θέτουν τους επιμέρους στόχους για την τοποθέτηση και την προώθηση των προϊόντων και της επιχείρησης στην αγορά, σχεδιάζουν και υλοποιούν προγράμματα προώθησης ενώ παρακολουθούν τις αγορές – στόχους και τις τάσεις των καταναλωτών τροφίμων στην εσωτερική και διεθνή αγορά, κ.ά.
7	Στέλεχος Πωλήσεων/ Μάρκετινγκ προϊόντων αγροδιατροφής	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται στην εξυπηρέτηση πελατών, διεκπεραιώνουν παραγγελίες σε συνεργασία με τα παραγωγικά τμήματα της επιχείρησης ενώ υποστηρίζουν τις δραστηριότητες ανάπτυξης και διατήρησης του πελατολογίου και συμμετέχουν στη διοργάνωση εκδηλώσεων με σκοπό την προβολή και προώθηση των προϊόντων της επιχείρησης, κ.ά.
8	Digital Marketing και On Line Branding	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με το ψηφιακό marketing των προϊόντων της αγροδιατροφής και της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών για την ενίσχυση των πωλήσεων στην εσωτερική και διεθνή αγορά, θα καταρτίζουν την τιμολογιακή πολιτική, θα οργανώνουν την επικοινωνιακή στρατηγική ιδίως στα social media, κτλ.

	Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών Εργασίας	Προοπτικές -Πλαίσιο Απασχόλησης
9	Ειδικός Συστημάτων Ηλεκτρονικού Εμπορίου - e-commerce	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με το ηλεκτρονικό εμπόριο για την λήψη και διεκπεραίωση ηλεκτρονικών παραγγελιών, την οργάνωση της αποστολής τους, την ασφάλεια των συναλλαγών, την προετοιμασία του ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop), κτλ.

4.8 Προτάσεις για τον τομέα της «Γαλάζιας οικονομίας»

Ο τομέας της Γαλάζιας Οικονομίας συνιστά έναν από τους πιο σημαντικούς και ανταγωνιστικούς, σε παγκόσμιο επίπεδο, τομείς οικονομικής ανάπτυξης της ΕΕ, και αποτελεί έναν από τους πρωταγωνιστικούς τομείς στην ελληνική οικονομία.

Η Γαλάζια Οικονομία περιλαμβάνει το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε ωκεανούς, θάλασσες και παράκτιες περιοχές (marine-based activities), καθώς και εκείνες που χρησιμοποιούν ή/και παράγουν προϊόντα και υπηρεσίες που θα συνεισφέρουν άμεσα στις θαλάσσιες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένου του παράκτιου τουρισμού που αποτελεί τον σημαντικότερο οικονομικά υποτομέα.

Σύμφωνα με τα τελευταία δεδομένα για το έτος 2019 (The EU Blue Economy Report, 2022), στο σύνολο της ΕΕ οι εδραιωμένοι τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας προσέφεραν απασχόληση σε 4,45 εκ. άτομα (2,3% επί του συνόλου των απασχολούμενων στην ΕΕ), ενώ απέφεραν ένα κύκλο εργασιών ύψους 667,2 δις € και ακαθάριστη προστιθέμενη αξία 183,9 δις. € (2.3% επί της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε επίπεδο ΕΕ). Στην Ελλάδα οι εδραιωμένοι τομείς της Γαλάζιας Οικονομίας, σύμφωνα με τα στοιχεία για το 2019, απασχολούσαν περίπου **570.017** εργαζομένους (15% επί του συνόλου των εργαζομένων) κατατάσσοντας την Ελλάδα πρώτη, ανάμεσα στα υπόλοιπα κράτη – μέλη της ΕΕ, ως προς το ποσοστό των εργαζομένων που απασχολείται στον εν λόγω τομέα.

Η **συνεισφορά της Γαλάζιας Οικονομίας στην εγχώρια Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία**, ανήλθε στα 8,3 δις €, ποσό που αντιστοιχεί στο 5,1% επί της συνολικής εγχώριας Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας και κατατάσσει την **Ελλάδα τέταρτη ανάμεσα στις χώρες μέλη της ΕΕ. Κυρίαρχος κλάδος** για την Ελλάδα είναι ο **παράκτιος τουρισμός** ο οποίος απορροφάει το 85% των απασχολούμενων του τομέα και συνεισφέρει το 66% στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία του τομέα.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα (ΕΛΣΤΑΤ) στην Ελλάδα, 24.233 επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην Γαλάζια Οικονομία, (2% των επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο), ενώ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος το αντίστοιχο ποσοστό αφορά το 1,3% των επιχειρήσεων (1.263 επιχειρήσεις) με το 38% εξ αυτών να αφορά την Αλιεία, την Υδατοκαλλιέργεια και την Επεξεργασία και Συντήρηση Θαλασσιών Προϊόντων. Στον τομέα απασχολούνται 108.135 εργαζόμενοι, που αντιστοιχούν στο 2,5% του συνολικού αριθμού απασχολούμενων στην χώρα. Το αντίστοιχο ποσοστό για την περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος ανέρχεται στο 2% (3.632 απασχολούμενοι σε σύνολο 191.605 εργαζομένων).

Με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας της **περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** για την απασχόληση στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας, τα **θεματικά εκπαιδευτικά αντικείμενα** στα οποία προτείνεται να υλοποιηθούν ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης, είναι τα κάτωθι:

Πίνακας 8 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
1 Διοικητικό Στέλεχος σε επιχειρήσεις θαλάσσιων μεταφορών	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τμήματα οικονομικών, λογιστηρίου, προμηθειών, διοικητικής υποστήριξης σε επιχειρήσεις θαλάσσιων μεταφορών (ακτοπλοϊκές, ναυτιλιακές επιχειρήσεις).
2 Υπεύθυνος Πληροφοριακών Συστημάτων Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας Λιμένων και Θαλάσσιων Μεταφορών	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την χρήση εφαρμογών παρακολούθησης της εφοδιαστικής αλυσίδας λιμένων και θαλάσσιων μεταφορών (E.R.P)
3 Υπεύθυνος εξυπηρέτησης Πελατών και έκδοσης εισιτηρίων με χρήση νέων τεχνολογιών στις ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τουριστικά ταξιδιωτικά γραφεία, ακτοπλοϊκές επιχειρήσεις στην διαχείριση πελάτων και στην έκδοση εισιτηρίων.
4 Στέλεχος Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την υλοποίηση δραστηριοτήτων σχετικών με τη λειτουργία της εφοδιαστικής αλυσίδας ναυτιλιακών επιχειρήσεων ώστε να επιτυγχάνεται η βέλτιστη εισροή, εκροή, αποθήκευση και διάθεση αγαθών – υπηρεσιών της επιχείρησης.
5 Στέλεχος Διαμεταφοράς Προϊόντων / Διαλογέας	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε υπηρεσίες που αφορούν στην μεταφορά, συγκέντρωση, αποθήκευση, διαχείριση, συσκευασία ή διανομή αγαθών.

6	Υπηρεσίες Συντήρησης Σκαφών	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την υποστήριξη της συντήρησης σκαφών που χρησιμοποιούνται στην ακτοπλοΐα -θαλάσσιες μεταφορές.
7	Τεχνικός Ιχθυοτροφείων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τεχνικές θέσεις σε εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιέργειας όπως στις πλωτές εγκαταστάσεις, τον ιχθυογεννητικό σταθμό, την ποιότητα και την ασφάλεια των τροφίμων, το συσκευαστήριο και την διοίκηση.
8	Τεχνικός Υδατοκαλλιέργειών	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τεχνικές θέσεις σε εγκαταστάσεις Υδατοκαλλιέργειών όπως στις πλωτές εγκαταστάσεις, στην ποιότητα και την ασφάλεια των τροφίμων και στην διοίκηση.
9	Χειριστές μηχανών επεξεργασίας και συντήρησης ιχθύων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιέργειας στην χρήση μηχανών επεξεργασίας και συντήρησης ιχθύων.
10	Στέλεχος εξαγωγικού και διεθνούς εμπορίου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση των πωλήσεων επιχείρησης εμπορίας προϊόντων γαλάζιας οικονομίας (αλιεύματα κλπ), διαπραγματεύονται συμβάσεις με οίκους του εξωτερικού σχετικά με τα κέντρα πωλήσεων και διανομής και υποστηρίζουν την αποτελεσματική λειτουργία εξαγωγών και πωλήσεων σε άλλα κράτη.
11	Υπάλληλος Διοικητικής Υποστήριξης σε Τουριστικές Επιχειρήσεις	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τμήματα οικονομικών, λογιστηρίου, προμηθειών, διοικητικής υποστήριξης σε τουριστικές επιχειρήσεις (ξενοδοχεία, καταλύματα, γαστρονομικός τουρισμός, συνεδριακός τουρισμός κ.α.).

12	Στέλεχος υποστήριξης δραστηριοτήτων Αλιευτικού Τουρισμού	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την διοργάνωση αλιευτικών εκδρομών σε επιχειρήσεις Αλιευτικού Τουρισμού (έκδοση εισιτηρίων, τουρισμός εμπειρίας κ.α.).
13	Εκπαιδευτής Θαλάσσιων Σπορ (Ιστιοπλοΐα)	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε επιχειρήσεις που πωλούν υπηρεσίες θαλασσίων αθλητικών δραστηριοτήτων.
14	E-commerce & Hospitality Sales & Marketing	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε τουριστικές ξενοδοχειακές και άλλες επιχειρήσεις που σχεδιάζουν, προωθούν και υλοποιούν πωλήσεις Συνεδριακών και Εκθεσιακών Χώρων και Εκδηλώσεων καθώς και άλλων υπηρεσιών που παρέχει η ξενοδοχειακή / τουριστική επιχείρηση.
15	Υπάλληλος Υποδοχής/ Εξυπηρέτησης Πελατών	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε χώρους υποδοχής και φιλοξενίας – διαμονής σε κρουαζιέρες.

4.9 Προτάσεις για τον τομέα των «Κατασκευών»

Ο τομέας των Κατασκευών περιλαμβάνει ένα μεγάλο φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την πλήρη κατασκευή κτηρίων (κατοικιών και μη), την πλήρη κατασκευή έργων πολιτικού μηχανικού (υποδομές), καθώς και με εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες (κατεδαφίσεις, ηλεκτρολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις, κτλ.). Άμεσα συνυφασμένες με τις Κατασκευές είναι και οι Δραστηριότητες των Αρχιτεκτόνων και Μηχανικών.

Ο τομέας των κατασκευών ανέκαθεν αποτελούσε έναν από τους κινητήριους μοχλούς ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας όπως και διεθνώς. Σε περίπτωση που συμπεριληφθούν και οι συναφείς κλάδοι της βιομηχανίας, του εμπορίου και των επαγγελματικών υπηρεσιών, τότε αυξάνεται σημαντικά η συνεισφορά του στην διαμόρφωση του Α.Ε.Π.

Πέρα όμως από την δυναμική του κατασκευαστικού κλάδου στη διαμόρφωση της Οικονομίας μίας χώρας, είναι εξίσου σημαντική η συμβολή του στη γενικότερη ανάπτυξη μίας χώρας μέσω της συνεισφοράς του στην υλοποίηση επενδυτικών έργων σε τομείς όπως ο Τουρισμός, η Βιομηχανία, η Αστική Ανάπτυξη και Ανάπλαση.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα (ΕΛΣΤΑΤ), στην Ελλάδα 108.263 επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε εργασίες που σχετίζονται με τον τομέα των Κατασκευών (7,6% των επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο) ενώ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος το αντίστοιχο ποσοστό αφορά το 5,9% των επιχειρήσεων (5.837 επιχειρήσεις). Από τις επιχειρήσεις αυτές, περίπου οι μισές δραστηριοποιούνται στην περιφερειακή ενότητα της Αχαΐας (2.872 επιχειρήσεις – 49%), ενώ ακολουθεί η περιφερειακή ενότητα Αιτωλοακαρνανίας με 1.839 επιχειρήσεις (32%) και τέλος, η περιφερειακή ενότητα Ηλείας με 1.126 επιχειρήσεις (19%).

Επιπλέον, στον τομέα των Κατασκευών απασχολούνται 203.655 εργαζόμενοι, που αντιστοιχούν στο 4,6% του συνολικού αριθμού απασχολούμενων στην χώρα. Το αντίστοιχο ποσοστό για την περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος ανέρχεται στο 4,7% (8.973 απασχολούμενοι σε σύνολο 191.605 εργαζομένων).

Με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας της **Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** για την απασχόληση στον τομέα των κατασκευών, τα **θεματικά εκπαιδευτικά αντικείμενα** στα οποία προτείνεται να υλοποιηθούν ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ανέργων και την βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων, είναι τα κάτωθι:

Πίνακας 9 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα των Κατασκευών

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
1 Στέλεχος Διοίκησης και Διαχείρισης Έργου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με αντικείμενο την εκτέλεση εργασιών διαχείρισης για την υλοποίηση ενός έργου οποιουδήποτε αντικειμένου (τεχνικού, ενεργειακού, πληροφορικής, μάρκετινγκ, κ.ά.) με τρόπο ώστε να επιτευχθεί ένας συγκεκριμένος στόχος και να παραχθεί ένα νέο προϊόν ή υπηρεσία.
2 Νέα πρότυπα πράσινης και κυκλικής οικονομίας κτηρίων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με θέματα κυκλικής οικονομίας, κατανόηση των κυκλικών επιχειρηματικών μοντέλων, της κυκλικής παραγωγής και κατανάλωσης, κατανοούν τη σημασία της κυκλικής οικονομίας και την επίδρασή της στις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές.
3 Υδραυλικές εγκαταστάσεις	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους σε εργασίες κατασκευής, επισκευής, συντήρησης, ανακατασκευής και επέκτασης συστημάτων δικτύων σωληνώσεων (ύδρευση, αποχέτευση, θέρμανση, πυροπροστασία) και συσκευών ασφαλείας φυσικού αερίου.
4 Ψυκτικός	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται σε εργασίες συναρμολόγησης, τοποθέτησης, σύνδεσης, επισκευής, συντήρησης, επίβλεψης λειτουργίας και της επιθεώρησης του εξοπλισμού ψύξης και κλιματισμού και αντλιών θερμότητας, στον οικιακό, επαγγελματικό, κτηριακό, βιομηχανικό τομέα και στον τομέα των μεταφορών.
5 Χειριστής Γερανοφόρων και Ανυψωτικών Μηχανημάτων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με αντικείμενο την οδήγηση, τον χειρισμό και την επισκευή, ως ένα σημείο, μηχανημάτων όπως: γερανοί μεταθετοί ή σταθεροί παντός τύπου, γερανοφόρα και ανυψωτικά μηχανήματα.

6	Τεχνικός – Συντηρητής Εγκαταστάσεων Αυτοματισμού και Ελέγχου	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους με αντικείμενο την επισκευή και τη συντήρηση αυτοματοποιημένων εγκαταστάσεων – τμημάτων ή συνόλων – σε προδιαγεγραμμένη λειτουργική αλληλεξάρτηση, την τοποθέτηση, την εγκατάσταση, τη ρύθμιση, τον έλεγχο, τη βαθμονόμηση, τη σύνδεση και αποσύνδεση συσκευών.
7	Επιβλέπων Συνεργείου Τεχνικών Μόνωσης	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με τη μελέτη και επίβλεψη κατασκευής έργων μόνωσης σύμφωνα με τις επιταγές των ισχυουσών Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών.
8	Τεχνικός Προγραμματισμού Smart Buildings	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με αντικείμενο τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση «έξυπνων» συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις, αξιοποιώντας σύγχρονα συστήματα, μεθόδους και τεχνολογικά εργαλεία.
9	Χειριστής Περονοφόρων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με αντικείμενο την οδήγηση, τον χειρισμό και την επισκευή, ως ένα σημείο, ανυψωτικών περονοφόρων μηχανημάτων παντός τύπου και συστήματος.
10	Τεχνίτης Βαφέας	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με αντικείμενο την προετοιμασία και βαφή οποιασδήποτε επιφάνειας για λόγους κάλυψης, διακόσμησης και προστασίας, στους τομείς της οικοδομής, βιομηχανίας, ναυτιλίας και επιπλοποιίας.
11	Τεχνίτης Τοποθέτησης Ικριωμάτων	Απευθύνεται σε άνεργους/εργαζόμενους, οι οποίοι θα απασχοληθούν/ούνται με την ανέγερση και την καθαίρεση κάθε είδους ή τύπου ικριώματος, που χρησιμοποιείται αποκλειστικά ως εξέδρα εργασίας από εργαζόμενους σε τεχνικά έργα ή βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

4.10 Προτάσεις για τον τομέα των «Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών»

Ο τομέας των ΤΠΕ περιλαμβάνει το σύνολο των επαγγελματικών κλάδων, οι οποίοι σχετίζονται με τη μελέτη, σχεδίαση, ανάπτυξη, υλοποίηση, συντήρηση και τη διαχείριση υπολογιστικών πληροφοριακών συστημάτων, κυρίως όσον αφορά εφαρμογές λογισμικού και υλικού υπολογιστών. Τα επαγγέλματα του τομέα ΤΠΕ βασίζονται στην ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση προϊόντων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, με στόχο την παραγωγή, αποθήκευση, διαχείριση και μετάδοση πληροφοριών κάθε τύπου, ενώ στον τομέα των ΤΠΕ συγκαταλέγεται επίσης και η ανάπτυξη και εμπορία λογισμικού.

Η σημασία της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα είναι μεγάλη, καθώς βρισκόμαστε στην εποχή της Ψηφιακής Οικονομίας, η οποία βασίζεται στην ευρεία χρήση των προηγμένων Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών, ενώ η πανδημία του Covid – 19 επιτάχυνε την ψηφιοποίηση. Οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν καταστεί πλέον επιτακτικής σημασίας για την εργασία, τη μάθηση, τις κοινωνικές και διαπροσωπικές επαφές, την ψυχαγωγία, τις αγορές και την πρόσβαση σε κάθε κλάδο και τομέα, από τις υπηρεσίες υγείας έως και τον πολιτισμό

Ανάμεσα στα έτη 2014-2019, η προστιθέμενη αξία του κλάδου των υπηρεσιών ΤΠΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) αυξήθηκε κατά 27,5%, ενώ η προστιθέμενη αξία του βιομηχανικού/μεταποιητικού κλάδου των ΤΠΕ παρουσίασε αύξηση κατά 41,7%. Αντίστοιχη αύξηση παρατηρήθηκε και όσον αφορά την απασχόληση, η οποία στον κλάδο των υπηρεσιών ΤΠΕ αυξήθηκε κατά 22,8% και στον βιομηχανικό/μεταποιητικό κλάδο των ΤΠΕ αυξήθηκε κατά 13,9%.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα (ΕΛΣΤΑΤ) στην Ελλάδα, 16.605 επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στον Τομέα ΤΠΕ (παραγωγή και εμπορία), ήτοι το 1,2% των επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο ενώ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος το αντίστοιχο ποσοστό αφορά το 0,8% των επιχειρήσεων (765 επιχειρήσεις). Εκ των ανωτέρω, οι 564 (73,7%) δραστηριοποιούνται στον Κλάδο των Υπηρεσιών ΤΠΕ, οι 195 (25,5%) στον Κλάδο του Εμπορίου ΤΠΕ και μόλις 6 (0,8%) στον Κλάδο της Βιομηχανίας/Μεταποίησης ΤΠΕ. Από τις επιχειρήσεις αυτές, η πλειοψηφία εντοπίζεται στην περιφερειακή ενότητα Αχαΐας (517), ενώ ακολουθεί η περιφερειακή ενότητα Αιτωλοακαρνανίας με 143 επιχειρήσεις και τέλος η περιφερειακή ενότητα Ηλείας με 78 επιχειρήσεις.

Με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας της **περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** για την απασχόληση στον τομέα Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών, τα **θεματικά εκπαιδευτικά αντικείμενα** στα οποία προτείνεται να υλοποιηθούν ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ανέργων και την βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων, είναι τα κάτωθι:

Πίνακας 10 Προτεινόμενα Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ, στον τομέα των ΤΠΕ

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
1 Αναλυτής Συστημάτων Πληροφορικής	Η ειδικότητα απευθύνεται σε άνεργους, αλλά και ήδη εργαζόμενους στον τομέα της πληροφορικής, με αντικείμενο την ανάλυση απαιτήσεων για τον σχεδιασμό πληροφοριακών συστημάτων, τη διαχείριση και την ανάπτυξη έργων πληροφοριακών συστημάτων, για λογαριασμό τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα.
2 Digital Marketing & Online Branding	Απευθύνεται σε άνεργους ή εργαζομένους, οι οποίοι ενδιαφέρονται να εργασθούν ή εργάζονται ήδη σε εταιρείες πληροφορικής, με αντικείμενο την ψηφιακή προώθηση προϊόντος (digital marketing), για λογαριασμό του δημόσιου αλλά και του ιδιωτικού τομέα.
3 Ειδικός Συστημάτων Ηλεκτρονικού Εμπορίου	Απευθύνεται σε ανέργους που αναζητούν εργασία στον τομέα της πληροφορικής ή και ήδη εργαζόμενους σε αυτόν, οι οποίοι επιθυμούν να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους στο αντικείμενο της ανάλυσης απαιτήσεων και του σχεδιασμού συστημάτων ηλεκτρονικού εμπορίου.
4 Τεχνικός Εφαρμογών Λογισμικού	Απευθύνεται σε άνεργους που αναζητούν εργασία ή και ήδη εργαζόμενους σε εταιρείες πληροφορικής, με αντικείμενο την ανάλυση απαιτήσεων για τον σχεδιασμό εφαρμογών και την υποστήριξη πληροφοριακών συστημάτων, για λογαριασμό του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα
5 Προγραμματιστής Βάσεων Δεδομένων	Απευθύνεται σε άνεργους που αναζητούν εργασία ή ήδη εργαζόμενους σε εταιρείες πληροφορικής, με αντικείμενο τον προγραμματισμό και τον σχεδιασμό εφαρμογών βάσεων δεδομένων, καθώς και την τεχνική υποστήριξη αντίστοιχων εφαρμογών πληροφοριακών συστημάτων.

6	Τεχνικός Η/Υ και Δικτύων	Απευθύνεται σε άνεργους που αναζητούν εργασία ή ήδη εργαζόμενους σε εταιρείες πληροφορικής, με αντικείμενο την ανάπτυξης δικτύων και υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης Η/Υ, για λογαριασμό του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα.
7	Τεχνικός Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής	Απευθύνεται σε άνεργους που αναζητούν εργασία ή ήδη εργαζόμενους στον τομέα της πληροφορικής, με αντικείμενο την ανάπτυξη τεχνικών ασφαλείας πληροφοριακών συστημάτων, για λογαριασμό του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα.
8	Τεχνικός Ασφάλειας Πληροφοριών	Απευθύνεται σε άνεργους που αναζητούν εργασία ή ήδη εργαζόμενους σε εταιρείες πληροφορικής, με αντικείμενο την ανάπτυξη και την επίβλεψη των διαδικασιών και των πολιτικών για την ασφάλεια των πληροφοριών, την κατασκευή, συντήρηση και αναβάθμιση της τεχνολογίας ασφαλείας, τον σχεδιασμό και τη διενέργεια κατάλληλων ελέγχων ασφαλείας για τον εντοπισμό τρωτών σημείων, καθώς και την προστασία ψηφιακών αρχείων και ηλεκτρονικών υποδομών.
9	Ειδικός Σχεδιασμού Ιστοσελίδων και Εφαρμογών	Απευθύνεται σε άνεργους που αναζητούν εργασία ή ήδη εργαζόμενους σε εταιρείες πληροφορικής, με αντικείμενο τον σχεδιασμό ειδικών ιστοσελίδων και εφαρμογών, για λογαριασμό του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα.
10	Μηχανικός Αλυσίδας Συστοιχιών (Blockchain Engineer)	Απευθύνεται σε άνεργους που αναζητούν εργασία ή και ήδη εργαζόμενους σε εταιρείες πληροφορικής, με αντικείμενο τη συντήρηση και υποστήριξη κατακεντρωμένων και αποκεντρωμένων δικτύων που βασίζονται σε blockchain ή εφαρμογές blockchain, όπως η ανταλλαγή κρυπτονομισμάτων, η επεξεργασία πληρωμών, η κοινή χρήση εγγράφων, και η ψηφιακή ψηφοφορία, ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη ασφαλών μοτίβων σχεδιασμού αλυσίδας συστοιχιών και λύσεων σε γεωγραφικά κατακεντρωμένα δίκτυα, με χρήση προηγμένων τεχνολογιών.
11	Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων DPO	Η συγκεκριμένη ειδίκευση απευθύνεται σε εργαζόμενους ή ενδιαφερόμενους να εργαστούν σε εταιρίες πληροφορικής, με αντικείμενο την προστασία δεδομένων DPO και τη διαχείριση κινδύνων επεξεργασίας δεδομένων.

4.11 Προτάσεις για τον τομέα «Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας»

Ο τομέας της **Υγείας και της Κοινωνικής Πρόνοιας** αποτελεί έναν από τους σημαντικούς και ευαίσθητους αναπτυξιακούς τομείς της ελληνικής οικονομίας, αλλά και έναν τομέα στον οποίο η ΕΕ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία.

Η νέα στρατηγική της ΕΕ για την Υγεία αποτελεί την εξωτερική διάσταση της ευρωπαϊκής ένωσης υγείας και αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της στρατηγικής Global Gateway. Η στρατηγική προωθεί την παγκόσμια ατζέντα της ΕΕ για την υγεία, τοποθετώντας την τελευταία ως βασικό πυλώνα της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ, κρίσιμο γεωπολιτικό τομέα και κεντρική πτυχή της στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ με τρεις (3) επιμέρους βασικούς στόχους: (α) την καλύτερη υγεία σε όλη τη διάρκεια της ζωής, (β) τα ενισχυμένα συστήματα υγείας για την καθολική κάλυψη της ανθρώπινης υγείας, (γ) τη δράση για την πρόληψη και την καταπολέμηση των απειλών για την υγεία.

Ο τομέας της Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας αναλύεται σε δύο βασικές κατηγορίες κλάδων: (α) τους κλάδους παραγωγής φαρμακευτικών προϊόντων και κατασκευής ιατρικών και οδοντιατρικών μηχανημάτων και οργάνων και (β) τους κλάδους ιατρικών, νοσοκομειακών και οδοντιατρικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων κοινωνικής μέριμνας.

Ο τομέας της Υγείας αλλά και η Φαρμακοβιομηχανία αποτελεί επίσης έναν από τους βασικούς πυλώνες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021- 2027 η οποία διατρέχει το βασικό πλαίσιο σχεδιασμού και προγραμματισμού και υλοποίησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027».

Στην Ελλάδα μόνο το 4,2% των επιχειρήσεων δραστηριοποιείται στον τομέα της Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος είναι 2,8% (2.732 επιχειρήσεις) με το 55% εκ των ανωτέρω στην Π.Ε. Αχαΐας ενώ επίσης 759 δραστηριοποιούνται στην Αιτωλοακαρνανία και 431 στην Ηλεία. Ως προς τις οικονομικές επιδόσεις σε εθνικό επίπεδο, το 1,4% του συνολικού κύκλου εργασιών προέρχεται από τις επιχειρήσεις του τομέα Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ενώ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αναλογικά υπάρχει μεγαλύτερη επίδοση (1,9%).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, **ο αριθμός των απασχολούμενων στον τομέα Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας το 2019 είναι περίπου 275.766, (6,2%)**. Εξ' αυτών, οι 13.825 εργάζονται στη Δυτική Ελλάδα (ποσοστό **7,2%**) με το 65% στην Π.Ε. Αχαΐας, το 21,5% στην Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας και το 13,5 στην Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας. Η σημασία της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα είναι μεγάλη όπως απέδειξε και η σκληρή εμπειρία της πανδημίας του Covid – 19 όπου με βάση τις ανάγκες στην αγορά εργασίας του τομέα Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας υπήρξε σημαντική αύξηση στη ζήτηση προσωπικού όσο και σε σχετικές υπηρεσίες.

Με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας της **περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** για την απασχόληση στον τομέα **Υγείας και της Κοινωνικής Πρόνοιας**, τα **θεματικά εκπαιδευτικά αντικείμενα** στα οποία προτείνεται να υλοποιηθούν ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης

για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ανέργων και την βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων, είναι τα κάτωθι:

Πίνακας 11 Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα της Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	Προοπτικές - Πλαίσιο Απασχόλησης
1 Διοικητικό Στέλεχος σε επιχειρήσεις τομέα Υγείας	<p>Προοπτικές απασχόλησης σε τμήματα οικονομικών, λογιστηρίου, προμηθειών, διοικητικής υποστήριξης σε επιχειρήσεις του τομέα της Υγείας (διαγνωστικά εργαστήρια, εταιρείες που πωλούν ιατροτεχνολογικά προϊόντα). Οι γνώσεις που θα αποκτήσουν τα στελέχη θα αφορούν: <i>Οργάνωση και διοίκηση υπηρεσιών υγείας, διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, πολιτικές υγείας και κοινωνικής προστασίας στην Ελλάδα και στην ΕΕ, βασική λογιστική, επικοινωνία και διαχείριση κρίσεων, τιμολόγηση και πώληση υπηρεσιών υγείας.</i></p>
2 Πωλητής Φαρμακευτικών Σκευασμάτων (Ιατρικοί Επισκέπτες).	<p>Προοπτικές απασχόλησης σε τμήματα πωλήσεων φαρμακαποθηκών, εταιρειών που πωλούν ιατροτεχνολογικά προϊόντα και εκτελούν εργασίες προσέγγισης, εξυπηρέτησης, προώθησης και πώλησης, είτε εντός των εγκαταστάσεων της επιχείρησης (Πωλητής Λιανικής) είτε εκτός (Εξωτερικός Πωλητής) ή να εκτελούν εργασίες διαχείρισης της προβολής και παρουσίασης των προϊόντων (Merchadiser & Ιατρικός Επισκέπτης).</p> <p>Οι γνώσεις που θα αποκτήσουν τα στελέχη θα αφορούν σύγχρονες γνώσεις για την πώληση και προώθηση φαρμακευτικών σκευασμάτων: <i>Εισαγωγή στο επάγγελμα του ιατρικού επισκέπτη, Βασικές αρχές φαρμακολογίας, Νοσολογία, Φυσιολογία, Προφίλ ιατρικού επισκέπτη, Τεχνικές πωλήσεων-επικοινωνίας, Φαρμακευτικό μάρκετινγκ, Νομοθεσία και δεοντολογία.</i></p>
3 Στέλεχος εξαγωγικού και διεθνούς εμπορίου στον τομέα υγείας	<p>Προοπτικές απασχόλησης στον σχεδιασμό και την παρακολούθηση των πωλήσεων επιχείρησης εμπορίας προϊόντων φαρμακευτικών σκευασμάτων και ιατροτεχνολογικών προϊόντων, στη διαπραγμάτευση συμβάσεων με οίκους του εξωτερικού σχετικά με τα κέντρα πωλήσεων και διανομής, και στην υποστήριξη της αποτελεσματικής λειτουργίας εξαγωγών και πωλήσεων σε άλλα κράτη. Σκοπός είναι να αποκτήσουν οι</p>

		ωφελούμενοι – εργαζόμενοι γνώσεις και δεξιότητες αναφορικά με τη διαδικασία διεθνοποίησης των φαρμακευτικών επιχειρήσεων, τα σύγχρονα εργαλεία προγραμματισμού των εξαγωγικών δράσεων επιχείρησης του κλάδου φαρμάκου, τη λήψη επιχειρησιακών αποφάσεων σε πρακτικά θέματα εξωστρέφειας ²¹ .
4	Στέλεχος διαχείρισης αποθήκης σε φαρμακευτικές επιχειρήσεις, φαρμακαποθήκες,	Προοπτικές απασχόλησης σε εταιρείες διακίνησης και αποθήκευσης φαρμάκων και εν γένει φαρμακευτικών σκευασμάτων ώστε να μπορούν να αναλάβουν θέση διαχείρισης αποθήκης. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που θα αποκτήσουν τα στελέχη θα αφορούν: <i>Εισαγωγή στην έννοια των Logistics Επιχείρησης, Προμήθειες και αποθήκευση φαρμακευτικών προϊόντων, Παραλαβή και ανάκληση φαρμακευτικών προϊόντων, Διαχείριση των παραγγελιών συστήματα διανομής και μεταφορών.</i>
5	Στέλεχος Διαχείρισης Ποιότητας & Διάθεσης Φαρμάκων	Προοπτικές απασχόλησης σε φαρμακαποθήκες και αφορά προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την υποστήριξη και διεκπεραίωση όλων εκείνων των εργασιών που έχουν να κάνουν με την παραγωγή, διάθεση, αποθήκευση φαρμάκου σε φαρμακευτικές, παραγωγικές ή εμπορικές επιχειρήσεις. Μεταξύ άλλων οι εργασίες τους αφορούν στις διάφορες δραστηριότητες διασφάλισης ποιότητας γύρω από τη διάθεση φαρμάκου και οι οποίες συμβάλλουν στη διατήρηση της ποιότητας του φαρμάκου.

²¹ Ως προς τις προοπτικές απασχόλησης σημειώνεται ότι οι ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες έχουν εξαγωγική δραστηριότητα σε περισσότερες από 60 χώρες παγκοσμίως, ιδίως στην Ευρώπη. Χαρακτηριστικό είναι ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της Πανελλήνιας Ένωσης Φαρμακοβιομηχανίας (ΠΕΦ), οι ελληνικές φαρμακευτικές βιομηχανίες κατέχουν με τα μεγαλύτερα μερίδια να προορίζονται για Αγγλία (30-35%), για Γαλλία (25%) και για Γερμανία (15-20%).

Πίνακας 12 Αντικείμενα Κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό της ΠΔΕ στον τομέα της της Κοινωνικής Φροντίδας

Ειδικότητα που προτείνεται μέσω του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας		Προοπτικές - πλαίσιο Απασχόλησης
1	Στελέχη κοινωνικής φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία/Προσωπικοί Βοηθοί	Προοπτικές απασχόλησης σε δομές φροντίδας ατόμων με αναπηρία και αφορά άτομα που εργάζονται ή επιθυμούν να εργαστούν σε αντίστοιχες δομές φροντίδας (όπως ΣΥΔ, ΚΔΗΦ), οι οποίοι μπορούν να είναι είτε οι ίδιοι επιφορτισμένοι ή να συνδράμουν εμμέσως στην εξυπηρέτηση των ατόμων αυτών. Επίσης θα μπορούν να απασχοληθούν ως Προσωπικοί Βοηθοί για Άτομα με Αναπηρία με βάση την υπ' αριθ. 28458 Κ.Υ.Α. «Υλοποίηση Πιλοτικού Προγράμματος “Προσωπικός Βοηθός για άτομα με αναπηρία”» ²² .
2	Στελέχη για την παροχή βοηθητικών υπηρεσιών σε δομές ψυχικής υγείας	Προοπτικές απασχόλησης σε δομές παροχής υπηρεσιών υγείας όπως οι δομές των Ξενώνων, τα Οικοτροφεία και τα Προστατευόμενα Διαμερίσματα, κινητές μονάδες υγείας, Στέγες Υποστηριζόμενη Διαβίωσης κλπ. Οι γνώσεις που θα αποκτήσουν τα στελέχη θα αφορούν: βασικές έννοιες αναφορικά με την ενίσχυση της αποϊδρυματοποίησης και ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, κατηγοριοποίηση ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά περιπτώσεων-ορολογία, μορφές αναπηρίας που διεθνώς συναντώνται υπό το όρο “mental health” ή ψυχικές διαταραχές όπως αυτισμό, νοητική υστέρηση.
3	Επιμελητής/τρια για την παροχή κατ' οίκον φροντίδας παιδιών	Προοπτικές απασχόλησης ως απασχολούμενοι με εργόσημο από το ωφελούμενο πρόσωπο ή και ελεύθεροι επαγγελματίες για παροχή υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας βρεφών και νηπίων από 2 μηνών έως 2,5 ετών

22 (ΦΕΚ 1427/Β' / 24-3-2022), στο πλαίσιο του Υποέργου: ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΒΟΗΘΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ που υλοποιείται στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» και το ίδιο πρόγραμμα θα χρηματοδοτηθεί από το ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2021-2027

		στο πλαίσιο είτε ανεξάρτητων υπηρεσιών είτε στο πλαίσιο της Δράσης «Νταντάδες της Γειτονιάς» ²³ του Υπουργείου Απασχόλησης για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας ²⁴ .
4	Στέλεχος παροχής υπηρεσιών τηλεπρόνοιας	Προοπτικές απασχόλησης σε επιχειρήσεις που παρέχουν απομακρυσμένες υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας και τηλειατρικής ²⁵ .
5	Στέλεχος Διοίκησης και Διαχείρισης Έργου	Προοπτικές απασχόλησης σε διοικητικές θέσεις φορέων που εποπτεύουν και λειτουργούν δομές φροντίδας ατόμων με αναπηρία.

²³ Βλέπε σχετικά το συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα: <https://ntantades.gov.gr/>, μέσω του ΕΠ Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού 2014-2020, στο οποίο πρόσβαση έχουν οι γονείς και τα πρόσωπα που έχουν την επιμέλεια βρεφών και νηπίων, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα που επιθυμούν να εγγραφούν στο Μητρώο Επιμελητών.

²⁴ Σημειώνεται ότι οι εκπαιδευόμενοι απαιτείται να είναι απόφοιτοι/ες επαγγελματικής εκπαίδευσης ή του Μεταλυκειακού Έτους Τάξης Μαθητείας ειδικότητας Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων ή απόφοιτοι/ες Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) Ειδικότητες: Βοηθού Βρεφονηπιοκόμου ή Προσχολικής Αγωγής Δραστηριοτήτων Δημιουργίας και Έκφρασης ή Προσχολικής Αγωγής Ημερήσιας Φροντίδας παιδιών με ειδικές ανάγκες, ή ισότιμου τίτλου σε συναφείς ειδικότητες, ή κάτοχοι πτυχίου ΤΕΙ Βρεφονηπιοκομίας ή Προσχολικής Αγωγής ή Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία ή ισότιμου τίτλου, ή πτυχίου ΑΕΙ Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία.

²⁵ Βλέπε σχετικά συγχρηματοδοτούμενη δράση του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας «Παροχή υπηρεσιών Αυτόνομης Διαβίωσης και Ασφαλούς Γήρανσης Ηλικιωμένων στη Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας» με Κωδικό ΟΠΣ 5089172» που αφορά παροχή υπηρεσιών. Η δράση αφορά 1.000 άτομα, κυρίως ηλικιωμένους, που ζουν μόνοι και/ ή χρόνιους πάσχοντες και περιλαμβάνει: α) τη λειτουργία κέντρου 24ης παρακολούθησης και τηλεφωνικής υποστήριξης ωφελούμενων και β) την παρακολούθηση και τηλειδιοποίηση των ηλικιωμένων μέσω ειδικών συσκευών.

5. Προτάσεις υλοποίησης δράσεων - προτεινόμενων παρεμβάσεων για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

5.1 Συνοπτική περιγραφή του Σχεδίου δράσης για την Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται το **Σχέδιο Δράσης** για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, στο οποίο προσδιορίζονται οι επιμέρους παρεμβάσεις που κρίνονται αναγκαίες **για την αποτελεσματική εφαρμογή στοχευμένων πολιτικών για το ανθρώπινο δυναμικό στην Περιφέρεια**.

Το **Σχέδιο Δράσης** συνιστά ένα βασικό επιχειρησιακό σκέλος για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου και συνεκτικού πλέγματος παρεμβάσεων που θα καλύπτουν, αφενός το σύνολο του εργατικού δυναμικού της περιφέρειας (άνεργοι, εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα, αυτοαπασχολούμενοι), και αφετέρου ευάλωτες κοινωνικές ομάδες που απειλούνται από κοινωνικό και οικονομικό αποκλεισμό (άνεργοι νέοι, νέοι ΕΑΕΚ, μακροχρόνια άνεργοι, γυναίκες, ΑμΕΑ, Ρομά, κλπ.) αντιμετωπίζοντας έντονα τον κίνδυνο να μεταβούν σε καθεστώς πολύ χαμηλών εισοδημάτων και φτώχειας.

Στο πλαίσιο αυτό ομάδες προτεραιότητας για την περίοδο 2021-2027 αποτελούν:

- Άνεργοι ευπαθών κοινωνικά ομάδων που κινδυνεύουν να μεταβούν σε καθεστώς φτώχειας και που βιώνουν σοβαρή υστέρηση σε υλικά αγαθά (ΑμΕΑ, Ρομά, Μονογονεϊκές οικογένειες, άνεργοι νέοι κτλ.).
- Άνεργοι, ιδιαίτερα οι μακροχρόνια άνεργοι, οι νέοι (ηλικιακά) άνεργοι, οι γυναίκες και οι άνεργοι με χαμηλά τυπικά προσόντα.
- Νέοι ΕΑΕΚ.
- Εργαζόμενοι που επιθυμούν να αναβαθμίσουν τα προσόντα τους στο πλαίσιο της επαγγελματικής αναβάθμισης ή της επαγγελματικής κινητικότητας.

Περίοδος εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης είναι το διάστημα 2021-2027, δεδομένου ότι βασικές πηγές χρηματοδότησης αυτού, αφορούν Προγράμματα της περιόδου 2021-2027. Συνεπώς, η χρονική διάρκεια του Σχεδίου Δράσης ταυτίζεται με την εν λόγω Προγραμματική Περίοδο.

Κύριες πηγές χρηματοδότησης του Σχεδίου Δράσης αποτελούν πόροι από τα ταμεία της ΕΕ, κυρίως στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021—2027 (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+), καθώς και διαθέσιμοι πόροι στα πλαίσια του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» το οποίο χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ). Στο Σχέδιο Δράσης γίνεται σαφής σύνδεση μεταξύ των δράσεων που περιλαμβάνονται σε αυτό και των αντίστοιχων πηγών χρηματοδότησής τους. Αναλυτικότερα, οι πόροι που μπορούν να χρηματοδοτήσουν το Σχέδιο Δράσης για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας προέρχονται από:

- Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2014-2020.

- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021 - 2027.
- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027.
- Το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility - RRF) με βάση το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»

Για την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης λήφθηκαν, πλήρως, υπόψη τόσο η Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης, όσο και άλλες Ευρωπαϊκές και Εθνικές πολιτικές που εξυπηρετούν τις ομάδες στόχους του ανθρώπινου δυναμικού της ΠΔΕ και οι οποίες αναλύθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια.

Το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει τρεις (3) Άξονες Παρεμβάσεις (ΑΠ), οι οποίοι εξειδικεύονται σε δέκα (10) επιμέρους Τύπους Δράσεων, οι οποίοι στη συνέχεια αναλύονται σε εβδομήντα επτά (77) δράσεις για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της περιφέρειας. Οι Άξονες Παρέμβασης του Σχεδίου Δράσης αποτυπώνονται στο παρακάτω σχήμα (Σχήμα 1).

Σχήμα1: Άξονες Παρέμβασης του Σχεδίου Δράσης της ΠΔΕ για το ανθρώπινο δυναμικό

Το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει στοχευμένες δράσεις και ενέργειες για το ανθρώπινο δυναμικό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, συνολικού ύψους 588.381.490€, ενώ ο συνολικός αριθμός ωφελούμενων υπολογίζεται στα 200.435 άτομα.

Πηγές χρηματοδότησης του Σχεδίου Δράσης αποτελούν δύο Τομειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027, ήτοι το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» και το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα», καθώς και το Περιφερειακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα» 2021-2027, τα οποία μπορούν να προσφέρουν το 60,23% των απαιτούμενων πόρων για την υλοποίηση των δράσεων του Σχεδίου Δράσης, με το υπόλοιπο 39,77% να μπορεί να χρηματοδοτηθεί από την Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – «Ελλάδα 2.0».

Στις επόμενες ενότητες εξειδικεύονται και προτείνονται δράσεις οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν το Ανθρώπινο Δυναμικό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας μέσα από το Περιφερειακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα» 2021 – 2027

5.2 Αξιοποίηση του Περιφερειακού Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα» 2021-2027 για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού

Το Περιφερειακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2021-2027» συνοψίζεται στην υλοποίηση μιας ολιστικής στρατηγικής για τον μετασχηματισμό της σε μία «δίκαιη, έξυπνη και αποτελεσματική ευρωπαϊκή Περιφέρεια, που θα αποτελεί υπερτοπικό κόμβο τεχνολογίας, καινοτομίας, έρευνας και δημιουργικότητας, υπόδειγμα κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής, τόπο ανάδειξης ολυμπισμού, εθελοντισμού και πολιτισμού».

Πρωταρχική επιδίωξη για την ΠΔΕ είναι να καταστεί φορέας λήψης αποφάσεων και υλοποίησης δίκαιων κοινωνικά και χωροταξικά πολιτικών, με αξιοποίηση των διαθέσιμων τεχνολογικών εργαλείων και βελτίωση της διοικητικής ετοιμότητάς της. Κορυφαία προτεραιότητα συνιστά η διασφάλιση της συνοχής σε όλους τους τομείς. Επιπλέον, η ΠΔΕ οραματίζεται να καταστεί κόμβος τεχνολογίας, καινοτομίας και δημιουργικότητας, αξιοποιώντας ισχυρά χαρακτηριστικά όπως το υφιστάμενο ερευνητικό και παραγωγικό δυναμικό, τη δημιουργική βιομηχανία και τις αρχές και εργαλεία της 4ης βιομηχανικής επανάστασης.

Παράλληλα, το όραμα της ΠΔΕ έχει έντονη κοινωνική διάσταση, ενσωματώνοντας την ανάγκη για άρση των αδικιών και υποχώρηση των προβλημάτων με κοινωνικό χαρακτήρα που μπορεί να οδηγούν ομάδες πολιτών σε κοινωνικό αποκλεισμό. Η ΠΔΕ επενδύει στην περιφερειακή σύγκλιση μέσα από την άμβλυση των ανισοτήτων, καθώς και μέσα από τη διαμόρφωση κοινής περιφερειακής συνείδησης.

Η Δημόσια Δαπάνη του Προγράμματος ανέρχεται σε **628.447.202 €**, εκ των οποίων 534.180.118 € αποτελούν Κοινωνική Συνοχή (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+) και 94.267.084 € Εθνική Συμμετοχή. Πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος είναι η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Ως προς τη δομή, το Πρόγραμμα διαρθρώνεται σε οκτώ (8) Προτεραιότητες, εκ των οποίων δύο αφορούν την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+). Ειδικότερα:

- **Προτεραιότητα 4B: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας**
Η Προτεραιότητα 4B, συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΚΤ+, προωθεί δράσεις για το ανθρώπινο δυναμικό και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά, καθώς και στην κοινωνική ένταξη. Θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ανάληψη μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας, τη βελτίωση της προσβασιμότητας, αποτελεσματικότητας και ανθεκτικότητας του συστήματος υγείας και πρόνοιας, την αντιμετώπιση του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας και σε κοινωνικές υπηρεσίες και την ανάληψη ειδικών δράσεων για ευάλωτες ομάδες.
- **Προτεραιότητα 5: Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας**
Η Προτεραιότητα 5, συγχρηματοδοτούμενη από το ΕΤΠΑ, προσβλέπει στη βελτίωση του δομημένου περιβάλλοντος των πόλεων και των οικισμών και της ποιότητας ζωής των κατοίκων, την ενίσχυση του πολιτισμού και την ανάδειξη του πολιτιστικού

αποθέματος εντός των περιοχών παρέμβασης, την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, την εφαρμογή «έξυπνων» πολιτικών, ώστε συνολικά να συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη ανάδειξη των στρατηγικών πλεονεκτημάτων της, της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας σε διεθνές επίπεδο.

5.3 Περιγραφή των επιλέξιμων Ειδικών Στόχων και βασικών κατηγοριών παρεμβάσεων για το ανθρώπινο δυναμικό που προβλέπονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027

Σε ό,τι αφορά τις δράσεις που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027 και συνδέονται με το ανθρώπινο δυναμικό και την αγορά εργασίας, παρουσιάζονται συνοπτικά στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 13).

Πίνακας 13 Δράσεις για το ανθρώπινο δυναμικό και την αγορά εργασίας στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021 - 2027

Προτεραιότητα	Ειδικός Στόχος	Ενδεικτικές Κατηγορίες Παρεμβάσεων / Δράσεις
4B	4B.α - Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας	4B.α.1: Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης στο πλαίσιο υλοποίησης στρατηγικών ΟΧΕ: Ενίσχυση επιχειρήσεων για πρόσληψη ανέργων (ΝΘΕ) και Προώθηση ανέργων στην επιχειρηματικότητα μέσω προγραμμάτων επιδότησης της αυτοαπασχόλησης ανέργων
		4B.α.2: Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για προώθηση στην απασχόληση
		4B.α.3: Προώθηση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.)
		4B.η - Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων
	4B.θ - Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης	4B.θ.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των

Προτεραιότητα	Ειδικός Στόχος	Ενδεικτικές Κατηγορίες Παρεμβάσεων / Δράσεις
	υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών	Μεταναστών και Υπηκόων Τρίτων Χωρών
	4B.ι - Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	<p>4B.ι.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Ρομά: Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού</p> <p>4B.ι.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Ρομά: Λοιπές δράσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης των Ρομά στην αγορά εργασίας (Προγράμματα νέων θέσεων εργασίας, προγράμματα νέων ελεύθερων επαγγελματιών εστιασμένα σε Ρομά)</p>

5.4 Περιγραφή των διαδικασιών για την ενεργοποίηση των δράσεων στον πλαίσιο του Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας 2021-2027

Στην παρούσα ενότητα περιγράφονται οι διαδικασίες που θα ακολουθηθούν για την εξασφάλιση της χρηματοδότησης δράσεων για το ανθρώπινο δυναμικό την περίοδο 2021-2027.

Οι διαδικασίες περιλαμβάνουν τόσο την ωρίμανση όσο και την υποβολή επιλέξιμης πρότασης εκ μέρους της **Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** για την αξιοποίηση συγκεκριμένου Χρηματοδοτικού Εργαλείου, που είναι πόροι προερχόμενοι από το Πρόγραμμα «**Δυτικής Ελλάδας 2021 - 2027**» και ειδικότερα την **Προτεραιότητα 4 : Προτεραιότητα 4B: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας**

Οι διαδικασίες που θα ακολουθηθούν περιλαμβάνουν τα εξής βήματα :

1. Υποβολή Εντύπου Εξειδίκευσης (Επισυνάπτεται σχετικό Υπόδειγμα στο Παράρτημα 1).

Το έντυπο εξειδίκευσης περιλαμβάνει συνοπτική περιγραφή της προτεινόμενης πράξης και θα απευθύνεται από την **Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού**, την ΕΥΔ του Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας 2021-2027.

2. Έγκριση της Δράσης από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας 2021-2027.

3. Έκδοση Πρόσκλησης από την αρμόδια Αρχή Διαχείρισης του Προγράμματος.

Η πρόσκληση θα εκδοθεί από την ΕΥΔ του Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας 2021-2027 και θα απευθύνεται στην **Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού**.

4. Υποβολή Τεχνικού Δελτίου -Αιτήματος Χρηματοδότησης.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας περιλαμβάνεται η Υποβολή Πρότασης και Αίτησης Χρηματοδότησης στο ΟΠΣ. Οι ενέργειες υποβολής αιτήματος χρηματοδότησης περιλαμβάνουν: υποβολή αιτήματος μέσω ΟΠΣ, δημιουργία, σύνταξη και υποβολή του Τεχνικού Δελτίου Προτεινόμενης Πράξης, συμπλήρωση των σχετικών πεδίων συμπλήρωσης του Τεχνικού Δελτίου Πράξης (Ταυτότητα Πράξης, Φυσικό Αντικείμενο, Δείκτες Παρακολούθησης, Συνάφεια της Πράξης με τους στόχους και τα αποτελέσματα του ΕΠ, Προγραμματισμός υλοποίησης Πράξης/ Ωριμότητα Πράξης, Χρηματοδοτικό Σχέδιο, κ.λπ.).

Η υποβολή του Τεχνικού Δελτίου αναλυτικότερα περιλαμβάνει την συμπλήρωση των παρακάτω πεδίων:

- Περιγραφή Πράξης: Περιλαμβάνει την αναλυτική περιγραφή του έργου που θα χρηματοδοτηθεί, την τεκμηρίωση της σκοπιμότητάς του και την εξειδίκευσή του σε επιμέρους ενέργειες/Υποέργα. Εκπόνηση της χρηματοδοτικής κατανομής του έργου σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Συμβολή της πράξης στο ΕΠ.
- Περιγραφή των Προαπαιτούμενων ενεργειών: Περιλαμβάνει αναφορά στο σύνολο των ενεργειών που προαπαιτούνται για την έναρξη υλοποίησης της πράξης (π.χ. μελέτη σκοπιμότητας ή βιωσιμότητας, κλπ), το στάδιο εξέλιξής τους και τις άμεσες απαιτούμενες ενέργειες (βαθμός ωριμότητας της πράξης).
- Περιγραφή Αναμενόμενων αποτελεσμάτων: Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από την επιτυχή υλοποίηση της Πράξης – Έργων.
- Εξαρτήσεις - συνέργεια από άλλες Πράξεις που υλοποιούνται ή πρόκειται να υλοποιηθούν: Σε ένα επόμενο βήμα εξετάζεται η συνέργεια της Πράξης και των συμπεριλαμβανομένων Πράξεων με αντίστοιχα προγράμματα που βρίσκονται σε εξέλιξη ή πρόκειται να υλοποιηθούν στο άμεσο μέλλον. Σύνδεση με ενέργειες, στόχους και Πράξεις των διαφόρων Ε.Π. του ΕΣΠΑ.
- Περιγραφή για Κρίσιμους παράγοντες επιτυχίας: Η επιτυχής υλοποίηση εξαρτάται από συγκεκριμένες παραμέτρους και διαστάσεις. Έτσι λοιπόν, γίνεται αναφορά σε θέματα συνεργασίας και λειτουργικής διασύνδεσης συγκεκριμένων φορέων και δομών, ώστε η υλοποίηση του μηχανισμού να γίνεται απρόσκοπτα.

- Τρόπος υλοποίησης: Ως προς τον τρόπο υλοποίησης περιγράφονται τα ειδικά χαρακτηριστικά και το γενικό μεθοδολογικό και οργανωτικό πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Επιλογή δικαιούχου: Σε επίπεδο πράξης αναφέρεται ο δικαιούχος που αναλαμβάνει τόσο ως φορέας υλοποίησης όσο και ως φορέας λειτουργίας την κάθε πράξη. Στην συγκεκριμένη περίπτωση κύριος Δικαιούχος θα είναι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ενώ θα εξεταστεί και η περίπτωση συνδικαιούχων για συμπληρωματικές ενέργειες.
- Επιλογή Δεικτών παρακολούθησης: Για τη συνεχή και αξιόπιστη παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης θα χρησιμοποιηθούν δύο ομάδες δεικτών παρακολούθησης: οι δείκτες εκρρών και οι δείκτες αποτελέσματος, οι οποίοι χρησιμεύουν στην παρακολούθηση των στόχων.
- Χρονικός προγραμματισμός της κάθε πράξης: Καταγράφεται η έναρξη και η λήξη κάθε Πράξης.
- Προτεινόμενος οικονομικός προγραμματισμός: Αναφέρεται στο συνολικό προϋπολογισμό της πράξης.

5. Έκδοση Απόφασης Ένταξης.

Η ΕΥΔ του Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας 2021-2027, εφόσον προβεί στην θετική αξιολόγηση της πράξης, θα εκδώσει τη σχετική απόφαση ένταξης με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027.

5.5 Προτάσεις - Έντυπα Εξειδίκευσης Δράσεων ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο του 1ου Άξονα Παρέμβασης του Σχεδίου Δράσης

Ο Ανάδοχος αξιοποιώντας και λαμβάνοντας υπόψη :

- Το θεσμικό και εφαρμοστικό πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027,
- Το σύνολο των παραδοτέων που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο της 2ης φάσης του έργου και ιδιαίτερα τα ευρήματα του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης για επιμέρους θεματικούς αναπτυξιακούς τομείς της Περιφέρειας,
- Το Σχέδιο Δράσης (Π1.2.8) που εκπονήθηκε στην 1^η απολογιστική Έκθεση Εργασιών,
- Τις χρηματοδοτικές δυνατότητες που παρέχει το Πρόγραμμα «Δυτικής Ελλάδας 2021 - 2027» και ειδικότερα μέσω της Προτεραιότητας 4B: «Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας»

στην παρούσα ενότητα παραθέτει Έντυπα Πλήρως Αναπτυγμένων Δράσεων για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, με σαφή και κοστολογημένη περιγραφή ανά δράση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα και ισχύοντα στο θεσμικό και εφαρμοστικό πλαίσιο.

Πίνακας 14 Προτεινόμενες Δράσεις για Χρηματοδότηση της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 – Πρόγραμμα Δυτική Ελλάδα 2021-2027

Ειδικός Στόχος	Ενδεικτικές Κατηγορίες Παρεμβάσεων / Επιλέξιμων Δράσεων	Προτεινόμενη Δράση για Χρηματοδότηση	Προϋπολογισμός
4B.α - Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας	4B.α.2: Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για προώθηση στην απασχόληση	«Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας».	4.261.000,00€
4B.η - Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων	4B.η.2: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων	«Συνδυασμένες Δράσεις για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη Νέων έως 29 ετών με έμφαση στους πλέον ευάλωτους».	2.188.500,00€
4B.ι - Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	4B.ι.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Ρομά: Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού	«Ολοκληρωμένες δράσεις για την πρόσβαση στην απασχόληση - κοινωνική ένταξη των Ρομά στην Δυτική Ελλάδα».	1.841.120,00€
Σύνολο Προτεινόμενων Δράσεων για Χρηματοδότηση			8.290.620,00€

Πίνακας 15 Κατανομή Προϋπολογισμού ανά περιφερειακή ενότητα των Προτεινόμενων Δράσεων της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού για χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δυτική Ελλάδα 2021-2027

Ενδεικτικές Κατηγορίες Παρεμβάσεων / Επιλέξιμων Δράσεων του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2021-2027	Προτεινόμενη Δράση για Χρηματοδότηση	Συνολικός Προϋπολογισμός	Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας	Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας	Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας
4B.α.2: Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για προώθηση στην απασχόληση	«Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας».	4.261.000,00€	2.130.500,00 €	1.065.250,00 €	1.065.250,00 €
4B.η.2: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων	«Συνδυασμένες Δράσεις για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη Νέων έως 29 ετών με έμφαση στους πλέον ευάλωτους».	2.188.500,00€	1.094.250,00 €	547.125,00 €	547.125,00 €
4B.ι.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Ρομά: Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού	«Ολοκληρωμένες δράσεις για την πρόσβαση την απασχόληση - κοινωνική ένταξη των Ρομά στην Δυτική Ελλάδα »	1.841.120,00€	550.000,00 €	460.280,00 €	830.840,00 €
Σύνολο		8.290.620,00€	3.774.750,00 €	2.072.655,00 €	2.443.215,00 €

Πίνακας 16:

Πίνακας 16 Κατανομή Προϋπολογισμού ανά περιφερειακή ενότητα των Προτεινόμενων Δράσεων της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού για χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δυτική Ελλάδα 2021-2027

Ενδεικτικές Κατηγορίες Παρεμβάσεων / Επιλέξιμων Δράσεων του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2021-2027	Προτεινόμενη Δράση για Χρηματοδότηση	Συνολικός Πληθυσμός	Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας	Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας	Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας
4B.α.2: Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για προώθηση στην απασχόληση	«Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας».	1.000	500	250	250
4B.η.2: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων	«Συνδυασμένες Δράσεις για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη Νέων έως 29 ετών με έμφαση στους πλέον ευάλωτους».	500	250	125	125
4B.ι.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Ρομά: Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού	«Ολοκληρωμένες δράσεις για την πρόσβαση στην απασχόληση - κοινωνική ένταξη των Ρομά στην Δυτική Ελλάδα »	224			
Σύνολο		1.724			

5.5.1 Δράση με τίτλο: «Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας»

Ο Ανάδοχος στο πλαίσιο του παρόντος Σχεδίου Δράσης, λαμβάνοντας υπόψη ότι στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας 2021-2027 και ειδικότερα της Προτεραιότητας 4B: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, περιλαμβάνεται η δυνητική παρέμβαση 4B.α.2: Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για προώθηση στην απασχόληση, προτείνει την υλοποίηση της πράξης «Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας».

Αντικείμενο τη Δράσης είναι η παροχή Συμβουλευτικής, Κατάρτισης και Πιστοποίησης με σκοπό την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των ωφελούμενων ευπαθών ομάδων.

Η Δράση απευθύνεται σε 1.000 ωφελούμενους από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και στοχεύει στην απόκτηση αναγνωρισμένων και πιστοποιημένων προσόντων από τους ωφελούμενους για την εύκολη ενσωμάτωση τους στην αγορά εργασίας, στην απόκτηση γνώσης της τοπικής αγοράς αλλά και στην ενίσχυση επιχειρηματικότητας των ευπαθών ομάδων.

Παρακάτω περιγράφεται το έντυπο εξειδίκευσης της πράξης «Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας».

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού		
1	Πρόγραμμα	Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-2027
2	Προτεραιότητα	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 4
3	Στόχος Πολιτικής	4
4	Ειδικός στόχος	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων
5	Πεδίο/α Παρέμβασης	162
6	Δράση του Προγράμματος	4B.α.2: Προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για προώθηση στην απασχόληση
7	Προτεινόμενη εξειδίκευση δράσης Προγράμματος	<p>Η προτεινόμενη Δράση έχει τίτλο «Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας»</p> <p>Σκοπιμότητα</p> <p>Ομάδα στόχος της πράξης είναι Άνεργοι/ες ηλικίας 18-64 ετών, οι οποίοι διαμένουν στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, με έμφαση σε άνεργους που αντιμετωπίζουν/ απειλούνται με κίνδυνο φτώχειας [π.χ. οι λαμβάνοντες επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης] ή και κίνδυνο μακροχρόνιας ανεργίας προκειμένου να αποκτήσουν αναγνωρίσιμες και πιστοποιημένες επαγγελματικές δεξιότητες και να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.</p> <p>Η επιλογή των παραπάνω ομάδων στόχων κρίνεται απόλυτα δικαιολογημένη καθώς:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η ανεργία στην Ελλάδα παρά τις προόδους που έχουν επιτευχθεί απαιτεί περαιτέρω ενέργειες ως προς την μείωση της, καθώς αγγίζει το 12,5% του ενεργού πληθυσμού το 2022. Μειώθηκε στο 12,6%, – το μικρότερο ποσοστό την τελευταία δεκαετία, με εφεξής σταδιακή βραδεία αποκλιμάκωση. • Το ποσοστό της γυναικείας ανεργίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανέρχεται στο 15,7% – μικρότερο από το αντίστοιχο εθνικό ποσοστό (16,4) αλλά και πάλι θεωρείται υψηλό. • Το ποσοστό μακροχρόνια ανέργων είναι σε υψηλά επίπεδα στην Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, καθώς ανέρχεται σε 64,8% επί των ανέργων για το 2021, γεγονός που καθιστά τους μακροχρόνια άνεργους, βασική ομάδα στόχο για τον σχεδιασμό και την υιοθέτηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. • Η απασχόληση των γυναικών, παρά το γεγονός ότι αυξήθηκε κατά 2% σε σχέση με το 2021, φτάνοντας το 44,3%, το μεγαλύτερο ποσοστό την περίοδο 2011-2022, βρίσκεται ακόμα σε χαμηλά, σε σχέση με το ευρωπαϊκό μέσο όρο, επίπεδα. • Όσον αφορά την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, το 2021 το 28% του πληθυσμού βρισκόταν στο όριο της φτώχειας, ενώ σε εθνικό επίπεδο το ποσοστό ανήλθε στο 31,8%, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat. <p>Η δράση είναι απόλυτα συμβατή με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης 2021-2027, που αφορά την καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας με ένα πλέγμα πολιτικών και δράσεων και εστιάζει στην</p>

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

ένταξη στην αγορά εργασίας, για τους πολίτες της Περιφέρειας που πλήττονται περισσότερο από τη κρίση και είναι άνεργοι και μεταξύ των άλλων είναι αντιμέτωποι με κίνδυνο φτώχειας ή και στερούνται βασικών αγαθών για την καθημερινή τους διαβίωση.

Για την ενημέρωση και κινητοποίηση των ωφελουμένων της Πράξης θα αξιοποιηθούν όλες οι συμπληρωματικές κοινωνικές δομές – πρωτοβουλίες της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων και θα υλοποιηθούν στοχευμένες Ενέργειες δημοσιότητας.

Αντικείμενο της Πράξης

Αντικείμενο της Δράσης αποτελεί η παροχή **πλέγματος υποστηρικτικών υπηρεσιών** σε 500 άνεργους/ες ευπαθών κοινωνικά ομάδων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Η Δράση διαρθρώνεται σε δύο Υποέργα ως ακολούθως:

- **Υποέργο 1: Συμβουλευτική - Κατάρτιση -Πιστοποίηση**

Το συγκεκριμένο Υποέργο περιλαμβάνει 4 διακριτές ενέργειες:

- **Ενέργεια 1: Ατομική Συμβουλευτική.** Περιλαμβάνει 3 υποενέργειες:
 - Α. Διαγνωστική Συμβουλευτική υποστήριξη: οι ωφελούμενοι/ες θα λάβουν την απαραίτητη συμβουλευτική υποστήριξη με στόχο την διάγνωση των αναγκών ενδυνάμωσής τους και την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στην διαδικασία επαγγελματικής τους ένταξης. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως 3 ατομικών συνεδριών.
 - Β. Επαγγελματική Συμβουλευτική καθοδήγηση ανέργων για την διάγνωση των αναγκών τους και την ενίσχυση των προσόντων τους και τη βελτίωση της θέσης τους στην αγορά εργασίας. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση ατομικών συνεδριών με στόχο την διάγνωση των αναγκών επαγγελματικής υποστήριξης, την υποστήριξη της συμμετοχής τους στο σχέδιο και την διαδικασία πιστοποίησης δεξιοτήτων. Η συμβουλευτική καθοδήγηση θα περιλαμβάνει επίσης και μεθοδολογία e – mentoring των ωφελούμενων. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως 6 ατομικών συνεδριών.
 - Γ. Μεταπαρακολούθηση (follow up) ωφελούμενων για την διαπίστωση των επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων του έργου. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση 1 ατομικής συνεδρίας.
- **Ενέργεια 2: Θεματικά Εργαστήρια Επαγγελματικής Ένταξης.** Περιλαμβάνει την υλοποίηση Θεματικών Εργαστηρίων με επιλεγμένα θέματα για την προώθηση στην απασχόληση (π.χ. τρόποι αναζήτησης εργασίας, διενέργεια προσομοιώσεων για τη διεκδίκηση εργασίας και τη λειτουργία σε εργασιακό χώρο, εργασιακά δικαιώματα, χρήση ΤΠΕ και εργαλείων για εύρεση εργασίας, συμβουλές για τη διενέργεια συνεντεύξεων κλπ.). Περιλαμβάνεται η υλοποίηση 7

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

		<p>Θεματικών εργαστήριων με τη συμμετοχή εξειδικευμένων εισηγητών.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ενέργεια 3: Οργάνωση Career Days. Η ενέργεια περιλαμβάνει τη διοργάνωση στοχευμένων ενημερωτικών δράσεων σε επιλεγμένους θεματικούς /διαθεματικούς τομείς δραστηριοτήτων, που μπορούν να αποτελέσουν δυνητικά αντικείμενα απασχόλησης και επιχειρηματικότητας των ωφελούμενων από τις προηγούμενες ενέργειες. Στις ενέργειες αυτές θα κληθούν να συμμετάσχουν αφιλοκεδώς επιχειρηματίες, στελέχη επιχειρήσεων που ανήκουν στον τομέα ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο την απευθείας ενημέρωση των ενδιαφερομένων ωφελούμενων της πράξης για τομείς απασχόλησης, γνώσεις δεξιότητες που απαιτούνται κλπ. με στόχο οι ωφελούμενοι να διευκολυνθούν ως προς την εργασιακή τους ένταξη. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση 5 Career Days σε θεματικούς τομείς που παρουσιάζουν αναπτυξιακό ενδιαφέρον για την Περιφέρεια (π.χ. Τουρισμός, Πολιτισμός, Νέες Τεχνολογίες). ○ Ενέργεια 4: Θεματικά Εργαστήρια «Προετοιμασία για επιχειρηματική δράση». Η ενέργεια περιλαμβάνει την διοργάνωση 2 θεματικών εργαστήριων με στόχο την ενημέρωση επιμόρφωση των ενδιαφερομένων ωφελούμενων της πράξης για τις προϋποθέσεις ανάληψης επιχειρηματικής δράσης με βάση τις επιχειρηματικές ιδέες που θα δηλώσουν ενδιαφέρον, τα κίνητρα-χρηματοδοτικά εργαλεία/προγράμματα που υπάρχουν για άνεργους υποψηφίους, την κατάρτιση του ορθού επιχειρηματικού σχεδιασμού προκειμένου οι ωφελούμενοι να έχουν ένα πρόσθετο πλεονέκτημα ως προς την εργασιακή τους ένταξη. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως 2 θεματικών εργαστηρίων με μέγιστο αριθμό 20 ατόμων/εργαστήριο. ○ Ενέργεια 5: Υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης – Πιστοποίηση Δεξιοτήτων. Τα προγράμματα θα έχουν διάρκεια 400 ωρών (300 ώρες θεωρία και 100 ώρες Πρακτική Άσκηση). Στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης θα περιλαμβάνεται και η κατάρτιση με την μορφή πρακτικής σε επιχειρήσεις, για την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων σε αντικείμενα κατάρτισης, σχετιζόμενα με τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Μετά το πέρας των προγραμμάτων προβλέπεται η Πιστοποίηση Δεξιοτήτων. Περιλαμβάνεται η διεξαγωγή εξετάσεων πιστοποίησης στους ωφελούμενους, από Φορέα/Φορείς οι οποίοι είναι διαπιστευμένοι να χορηγούν πιστοποίηση σύμφωνα με το πρότυπο ISO/IEC 17024 (Πιστοποίησης Προσώπων) ή ΕΟΠΠΕΠ. ● Υποέργο 2: Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Υποστήριξης για την υλοποίηση της πράξης. Περιλαμβάνει ενέργειες δημοσιότητας, προσέλκυσης ωφελούμενων για συμμετοχή στην πράξη, υποστήριξης του δικαιούχου στην καταβολή των επιδομάτων της πράξης και ενέργειες αποτίμησης της πράξης ως προς την
--	--	---

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού														
		<p>επίτευξη των στόχων της. Η ενέργεια θα υλοποιηθεί με Ίδια Μέσα.</p> <p>Τα αποτελέσματα από την υλοποίηση της Πράξης αναμένεται να είναι τα κάτωθι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αντιμέτωπιση ζωτικών προβλημάτων των ευπαθών κοινωνικά ομάδων της Περιφέρειας και προοπτικές επαγγελματικής ένταξης. • Βελτίωση της απασχολησιμότητας των άνεργων ευπαθών ομάδων, με στόχο την ενίσχυση της θέσης τους στην αγορά εργασίας. • Απόκτηση Αναγνωρισμένων και Πιστοποιημένων Προσόντων από τους ωφελούμενους άνεργους ως σημαντικό εφόδιο για την εύρεση εργασίας. • Απόκτηση γνώσης της τοπικής αγοράς εργασίας από τους ωφελούμενους άνεργους μέσω της επαφής τους με τον επιχειρηματικό κόσμο (career days). • Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας ευπαθών ομάδων. <p>Οριζόντιος Χαρακτήρας της Πράξης</p> <p>Η προτεινόμενη πράξη έχει «οριζόντιο χαρακτήρα», δεν προκύπτει καμία επιλεκτική μεταχείριση κλάδου και αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι η πράξη είναι επιλεγμένη και δομημένη έτσι ώστε: <u>Οι ωφελούμενοι/ες που θα υποστηριχθούν και θα ενδυναμωθούν, να μπορούν να ενταχθούν σε θέσεις εργασίας σε όλους τους κλάδους της οικονομίας που χωροθετούνται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, χωρίς αποκλεισμούς.</u></p> <p>Επιλογή των Ωφελουμένων της Πράξης</p> <p>Η επιλογή των ωφελούμενων θα γίνει με διαφανείς διαδικασίες και αντικειμενικά κριτήρια, που δεν θα έχουν επιλεκτικό χαρακτήρα και ούτε θα σχετίζονται με επιλεκτική μεταχείριση.</p> <p>Τα κριτήρια επιλογής ενδεικτικά θα αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τη διάρκεια ανεργίας (έμφαση θα δοθεί σε μακροχρόνια άνεργους). • Την ηλικία των υποψηφίων (έμφαση θα δοθεί σε νέους ηλικιακά άνεργους/ες έως 29 ετών). • Το εισόδημα των υποψηφίων (έμφαση θα δοθεί σε απειλούμενους από φτώχεια). Επίσης θα προσμετράται στην βαθμολογία των υποψηφίων αν αποτελούν Δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος. 												
8	Αναγκαίοι Όροι	<p>Η προτεινόμενη δράση συνάδει με το Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας (αναγκαίος πρόσφορος όρος 4.4).</p> <p>Ο εν λόγω αναγκαίος όρος έχει εκπληρωθεί.</p>												
9	Δείκτες εκροών	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Κωδικός</th> <th>Τίτλος Δείκτη</th> <th>Μονάδα Μέτρησης</th> <th>Ορόσημο 2024</th> <th>Τιμή Στόχος 2029</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>EEO02</td> <td>Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια</td> <td>Αριθμός</td> <td>1000</td> <td>1000</td> </tr> </tbody> </table>			Κωδικός	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Ορόσημο 2024	Τιμή Στόχος 2029	EEO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια	Αριθμός	1000	1000
Κωδικός	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Ορόσημο 2024	Τιμή Στόχος 2029										
EEO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια	Αριθμός	1000	1000										

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού						
		ανέργων				
10	Δείκτες αποτελεσμάτων					
		Κωδικός	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Ορόσημο 2024	Τιμή Στόχος 2029
		EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	100	300
11	Δικαιούχοι	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας				
12	Προϋπολογισμός	<p>Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 4.261.000,00€ (Δ.Δ.). Αναλύεται ως ακολούθως ανά επιμέρους ενέργεια (πράξη):</p> <p>Το Υποέργο 1 θα υλοποιηθεί μέσω ενός ενιαίου Δημόσιου Διεθνούς Διαγωνισμού και κατόπιν της επιλογής αναδόχων, οι οποίοι θα επιλεγούν σύμφωνα με τον νόμο 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)", (ΦΕΚ 147/Α/08-08-20016), όπως ισχύει. Ο προϋπολογισμός του Υποέργου 1 ανέρχεται σε 4.161.000€ .</p> <p>Το Υποέργο 2: Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Υποστήριξης για την υλοποίηση της πράξης θα εκτελεστεί με ίδια μέσα του Δικαιούχου. Ως προς την υποστήριξη του δικαιούχου για την εκτέλεση της πράξης, θα διενεργηθεί πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύμβουλο που θα συνδράμει τον δικαιούχο στα εξής: οργάνωση και υλοποίηση ενεργειών δημοσιότητας και αξιολόγησης της πράξης, υποστήριξη στην καταβολή των επιδομάτων και στις σχετικές κανονιστικές και νομικές υποχρεώσεις. Ο διαγωνισμός θα εκτελεσθεί σύμφωνα με τον νόμο 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)", (ΦΕΚ 147/Α/08-08-20016), όπως ισχύει. Ο προϋπολογισμός του Υποέργου 2 ανέρχεται σε 100.000€. Ως προς τον τρόπο υλοποίησης συνολικά της πράξης, αναφέρονται τα κάτωθι:</p> <p>➤ Το μοναδιαίο κόστος συμβουλευτικής ορίζεται σε 25€ ανά ατομική συνεδρία και περιλαμβάνονται έως 5 ατομικές συνεδρίες συμβουλευτικής ανά άτομο.</p>				

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας / Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού		
		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Το μοναδιαίο κόστος για την υλοποίηση των θεματικών εργαστηρίων ανέρχεται σε 3.000€/θεματικό εργαστήριο, με μέγιστο αριθμό συμμετεχόντων τα 50 άτομα / θεματικό εργαστήριο. ➤ Το μοναδιαίο κόστος για την υλοποίηση των career days ανέρχεται σε 5.000 €/εκδήλωση, με μέγιστο αριθμό συμμετεχόντων τα 100 άτομα/εκδήλωση. ➤ Το μοναδιαίο κόστος κατάρτισης ανά ωφελούμενο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5,9€/ανά ώρα κατάρτισης στην θεωρητική κατάρτιση και τα 2,2€ στην πρακτική κατάρτιση (case studies). ➤ Το επίδομα του κάθε ωφελούμενου από την εφαρμογή της δράσης, ορίζεται συνολικά στο ποσό των 5€ ανά ώρα κατάρτισης. Άρα κάθε ωφελούμενος θα λάβει για την συμμετοχή του στο Πρόγραμμα 2.000€. ➤ Το κόστος πιστοποίησης δεν μπορεί να ξεπεράσει τα 120€/άτομο.
13	Ωριμότητα	Η δράση δεν απαιτεί προηγούμενες διοικητικές ή άλλες ενέργειες για την έναρξή της.
14	Ειδικά θέματα	Η δράση δεν απαιτεί προηγούμενες διοικητικές ή άλλες ενέργειες για την έναρξή της.
15	Συνέργεια με άλλα Προγράμματα ή Ταμεία	Η δράση έχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις δράσεις κοινωνικής ένταξης που θα χρηματοδοτηθούν από Περιφερειακά Προγράμματα όπως δράσεις στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης «Εγγύηση για το Παιδί», κοινωνικές δομές (Κέντρα Κοινότητας, Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών κλπ.), δράσεις μακροχρόνιας φροντίδας, δράσεις για Ρομά κλπ.

5.5.2 Δράση με τίτλο: «Συνδυασμένες Δράσεις για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη Νέων έως 29 ετών με έμφαση στους πλέον ευάλωτους»

Ο Ανάδοχος, στο πλαίσιο του παρόντος Σχεδίου Δράσης, λαμβάνοντας υπόψη ότι στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας 2021-2027 και ειδικότερα της Προτεραιότητας **4B: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** περιλαμβάνεται η δυνητική παρέμβαση 4B.η.2: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων, προτείνει την υλοποίηση της πράξης «**Συνδυασμένες Δράσεις για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη Νέων έως 29 ετών με έμφαση στους πλέον ευάλωτους**». Αντικείμενο τη Δράσης είναι η παροχή Συμβουλευτικής, Κατάρτισης και Πιστοποίησης για **Άνεργους/ες ηλικίας 15-29 ετών οι οποίοι διαμένουν στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με έμφαση σε νέους εκτός εκπαίδευσης και κατάρτισης με σκοπό την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των ωφελούμενων.**

Η Δράση απευθύνεται σε **500 ωφελούμενους εκ των ανωτέρω ομάδων στόχου** και στοχεύει στην απόκτηση αναγνωρισμένων και πιστοποιημένων προσόντων από τους ωφελούμενους για την εύκολη ενσωμάτωση τους στην αγορά εργασίας, στην απόκτηση γνώσης της τοπικής αγοράς αλλά και στην ενίσχυση επιχειρηματικότητας των ευπαθών ομάδων.

Παρακάτω περιγράφεται το έντυπο εξειδίκευσης της πράξης «Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη ευάλωτων ομάδων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας».

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού		
1	Πρόγραμμα	<i>Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-2027</i>
2	Προτεραιότητα	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 4
3	Στόχος Πολιτικής	4
4	Ειδικός στόχος	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτούσων ομάδων
5	Πεδίο/α Παρέμβασης	162
6	Δράση του Προγράμματος	4B.η.2: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων
7	Προτεινόμενη εξειδίκευση δράσης Προγράμματος	<p>Η προτεινόμενη Δράση έχει τίτλο «Συνδυασμένες Δράσεις για την επαγγελματική και την κοινωνική ένταξη Νέων έως 29 ετών με έμφαση στους πλέον ευάλωτους» και εντάσσεται στο πλαίσιο της Δράσης 4B.η.2: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών ομάδων.</p> <p>Σκοπιμότητα</p> <p>Ομάδα στόχος της πράξης είναι Άνεργοι/ες ηλικίας 15-29 ετών, οι οποίοι διαμένουν στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, με έμφαση σε νέους Εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΑΕΚ), και ιδίως νέων που αντιμετωπίζουν/απειλούνται με κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών ηλικίας 15 ετών και άνω.</p> <p>Η κατάσταση της αγοράς εργασίας για τους νέους (15-29 ετών) συνεχίζει να παρουσιάζει σοβαρά και επίμονα προβλήματα ως προς την επαγγελματική τους ένταξη. Στόχος της Δράσης είναι να αποκτήσουν αναγνωρίσιμες και πιστοποιημένες επαγγελματικές δεξιότητες και να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.</p> <p>Η επιλογή των παραπάνω ομάδων στόχων κρίνεται απόλυτα δικαιολογημένη, καθώς:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η ανεργία των νέων (15-29 ετών), παρά την μείωση που έχει συντελεστεί τα τελευταία έτη, παραμένει σε υψηλά επίπεδα συγκριτικά με τον μέσο όρο της ΕΕ²⁶. Ειδικότερα, η ανεργία των νέων στην Ελλάδα φτάνει το 24% για το 2022, ενώ στην ΕΕ 27

²⁶ Σύμφωνα με την Μελέτη του ΟΑΣΑ «Περιφερειακή Πολιτική για την Ελλάδα από το 2020», στους βασικούς στόχους συμπεριλαμβάνεται η ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων η οποία προϋποθέτει μια σφαιρική στρατηγική δεξιοτήτων με στόχο τη μελλοντική εξέλιξη, ώστε να επιτευχθεί καλύτερη αντιστοιχία μεταξύ των δεξιοτήτων που αποκτούν οι νέοι στο σχολείο και εκείνων που απαιτούνται στην αγορά εργασίας.

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

είναι μόλις **11,3%** (Eurostat, 2022, LFST_R_LFU3RT). Στην Δυτική Ελλάδα, υψηλό παραμένει το ποσοστό ανεργίας των νέων 15-29 ετών (**28%**), υψηλότερο του αντίστοιχου εθνικού ποσοστού (24,3%).

- Τα ευρήματα έχουν μια θετική διάσταση, όπως ότι παρατηρείται μεν μείωση της ανεργίας των νέων, από 54,1% το 2013 σε 28% το 2022, **αλλά η Δυτική Ελλάδα κατατάσσεται στην 6η χειρότερη θέση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας στο σχετικό πρόβλημα.**
- Επίσης στην Δυτική Ελλάδα είναι **υψηλό το ποσοστό Νέων Εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΑΕΚ), καθώς σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat (2022), το 20,6% των άνεργων νέων 15-29 ετών** βρίσκεται εκτός τυπικής ή μη τυπικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης, 33,7% υψηλότερο από το ποσοστό για το σύνολο της χώρας (15,4%) και 76,1% υψηλότερο από το αντίστοιχο ευρωπαϊκό ποσοστό (11,7%).
 Το πρόβλημα επιτείνεται με βάση και το εύρημα ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της EE Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC, 2020), **σχεδόν το 31% των παιδιών (κάτω των 18 ετών) στην Ελλάδα ζούσαν σε νοικοκυριά που βίωναν φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό.**

Η δράση είναι απόλυτα συμβατή με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης 2021-2027, που αφορά την **καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας** με ένα πλέγμα πολιτικών και δράσεων και εστιάζει στην ένταξη στην αγορά εργασίας για τους πολίτες της Περιφέρειας που πλήττονται περισσότερο από τη κρίση και είναι άνεργοι και μεταξύ των άλλων είναι αντιμέτωποι με κίνδυνο φτώχειας ή και στερούνται βασικών αγαθών για την καθημερινή τους διαβίωση.

Για την ενημέρωση και κινητοποίηση των ωφελουμένων της Πράξης θα αξιοποιηθούν όλες οι συμπληρωματικές κοινωνικές δομές – πρωτοβουλίες της Περιφέρειας και θα υλοποιηθούν στοχευμένες Ενέργειες δημοσιότητας.

Αντικείμενο της Πράξης

Αντικείμενο της Δράσης αποτελεί η παροχή **πλέγματος υποστηρικτικών υπηρεσιών** σε **500** άνεργους/ες στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Η Δράση διαρθρώνεται σε δύο Υποέργα ως ακολούθως:

- **Υποέργο 1: Συμβουλευτική - Κατάρτιση - Πιστοποίηση**
 Το συγκεκριμένο Υποέργο περιλαμβάνει 4 διακριτές ενέργειες:
Ενέργεια 1: Ατομική Συμβουλευτική. Περιλαμβάνει 3 υποενέργειες:
 - Α. Διαγνωστική Συμβουλευτική υποστήριξη: οι ωφελούμενοι/ες θα λάβουν την απαραίτητη συμβουλευτική υποστήριξη με στόχο την διάγνωση των αναγκών ενδυνάμωσής τους και την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στην διαδικασία επαγγελματικής τους ένταξης. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως 2 ατομικών συνεδριών.
 - Β. Επαγγελματική Συμβουλευτική καθοδήγηση ανέργων για την διάγνωση των αναγκών τους και την ενίσχυση των προσόντων τους και τη βελτίωση της θέσης τους

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

στην αγορά εργασίας. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση ατομικών συνεδριών με στόχο την διάγνωση των αναγκών επαγγελματικής υποστήριξης, την υποστήριξη της συμμετοχής τους στο σχέδιο και την διαδικασία πιστοποίησης δεξιοτήτων. Η συμβουλευτική καθοδήγηση θα περιλαμβάνει επίσης και μεθοδολογία e – mentoring των ωφελούμενων. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως 2 ατομικών συνεδριών.

- Γ. Μεταπαρακολούθηση (follow up) ωφελούμενων για την διαπίστωση των επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων του έργου. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση 1 ατομικής συνεδρίας

Ενέργεια 2: Οργάνωση Career Days. Η ενέργεια περιλαμβάνει την διοργάνωση στοχευμένων ενημερωτικών δράσεων σε επιλεγμένους θεματικούς /διαθεματικούς τομείς δραστηριοτήτων που μπορούν να αποτελέσουν δυνητικά αντικείμενα απασχόλησης και επιχειρηματικότητας των ωφελούμενων από τις προηγούμενες ενέργειες. Στις ενέργειες αυτές θα κληθούν να συμμετάσχουν αφιλοκερδώς επιχειρηματίες, στελέχη επιχειρήσεων που ανήκουν στον τομέα ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο την απευθείας ενημέρωση των ενδιαφερομένων ωφελούμενων της πράξης για τομείς απασχόλησης, γνώσεις δεξιότητες που απαιτούνται κλπ. με στόχο οι ωφελούμενοι να διευκολυνθούν ως προς την εργασιακή τους ένταξη. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση 5 Career Days σε θεματικούς τομείς που παρουσιάζουν αναπτυξιακό ενδιαφέρον για την Περιφέρεια (π.χ. Αγροδιατροφή, Κατασκευές, ΤΠΕ).

Ενέργεια 3: Θεματικά Εργαστήρια «Προετοιμασία για επιχειρηματική δράση». Η ενέργεια περιλαμβάνει την διοργάνωση 2 θεματικών εργαστηρίων με στόχο την ενημέρωση κι επιμόρφωση των ενδιαφερομένων ωφελούμενων της πράξης για τις προϋποθέσεις ανάληψης επιχειρηματικής δράσης, με βάση τις επιχειρηματικές ιδέες που θα δηλώσουν ενδιαφέρον, τα κίνητρα-χρηματοδοτικά εργαλεία/προγράμματα που υπάρχουν για άνεργους υποψηφίους, την κατάρτιση του ορθού επιχειρηματικού σχεδιασμού προκειμένου οι ωφελούμενοι να έχουν ένα πρόσθετο πλεονέκτημα ως προς την εργασιακή τους ένταξη. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως 2 θεματικών εργαστηρίων με μέγιστο αριθμό 20 ατόμων/εργαστήριο.

Ενέργεια 4: Υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης – Πιστοποίηση Δεξιοτήτων. Τα προγράμματα θα έχουν διάρκεια 400 ωρών (300 ώρες θεωρία και 100 ώρες Πρακτική Άσκηση). Στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης θα περιλαμβάνεται και η κατάρτιση με την μορφή πρακτικής σε επιχειρήσεις, για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων σε αντικείμενα κατάρτισης σχετιζόμενα με τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Μετά το πέρας των προγραμμάτων προβλέπεται η Πιστοποίηση Δεξιοτήτων. Περιλαμβάνεται η διεξαγωγή εξετάσεων πιστοποίησης στους

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

ωφελομένους, από Φορέα/Φορείς οι οποίοι είναι διαπιστευμένοι να χορηγούν πιστοποίηση σύμφωνα με το πρότυπο ISO/IEC 17024 (Πιστοποίησης Προσώπων) ή ΕΟΠΠΕΠ.

- **Υποέργο 2: Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Υποστήριξης για την υλοποίηση της πράξης.** Περιλαμβάνει ενέργειες δημοσιότητας, προσέλκυσης ωφελουμένων για συμμετοχή στην πράξη, υποστήριξης του δικαιούχου στην καταβολή των επιδομάτων της πράξης και ενέργειες αποτίμησης της πράξης ως προς την επίτευξη των στόχων της. Η ενέργεια θα υλοποιηθεί με Ίδια Μέσα.

Τα **αποτελέσματα** από την υλοποίηση της Πράξης αναμένεται να είναι τα κάτωθι:

- Αντιμετώπιση ζωτικών προβλημάτων των ευπαθών κοινωνικά ομάδων της Περιφέρειας και προοπτικές επαγγελματικής ένταξης.
- Βελτίωση της απασχολησιμότητας των ανέργων ευπαθών ομάδων, με στόχο την ενίσχυση της θέσης τους στην αγορά εργασίας.
- Απόκτηση Αναγνωρισμένων και Πιστοποιημένων Προσόντων από τους ωφελομένους άνεργους ως σημαντικό εφόδιο για την εύρεση εργασίας.
- Απόκτηση γνώσης της τοπικής αγοράς εργασίας από τους ωφελομένους άνεργους, μέσω της επαφής τους με τον επιχειρηματικό κόσμο (career days).
- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας ευπαθών ομάδων.

Οριζόντιος Χαρακτήρας της Πράξης

Η προτεινόμενη πράξη έχει «**οριζόντιο χαρακτήρα**», **δεν προκύπτει καμία επιλεκτική μεταχείριση κλάδου** και αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι η πράξη είναι επιλεγμένη και δομημένη έτσι ώστε: Οι ωφελοόμενοι/ες που θα υποστηριχθούν και θα ενδυναμωθούν, να μπορούν να ενταχθούν σε θέσεις εργασίας σε όλους τους κλάδους της οικονομίας που χωροθετούνται στην Περιφέρεια, χωρίς αποκλεισμούς.

Επιλογή των Ωφελουμένων της Πράξης

Η επιλογή των ωφελουμένων θα γίνει με διαφανείς διαδικασίες και αντικειμενικά κριτήρια, που δεν θα έχουν επιλεκτικό χαρακτήρα και δεν θα σχετίζονται με επιλεκτική μεταχείριση.

Τα κριτήρια επιλογής ενδεικτικά θα αφορούν:

- Τη διάρκεια ανεργίας(έμφαση θα δοθεί σε μακροχρόνια ανέργους).
- Την ηλικία των υποψηφίων (έμφαση θα δοθεί σε νέους ηλικιακά άνεργους/ες έως 29 ετών).
- Το εισόδημα των υποψηφίων (έμφαση θα δοθεί σε απειλούμενους από φτώχεια. Επίσης θα προσμετράται στην βαθμολογία των υποψηφίων αν αποτελούν Δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος Αλληλεγγύης.

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού																			
8	Αναγκαίοι Όροι	<p>Η προτεινόμενη δράση συνάδει με το Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας (αναγκαίος πρόσφορος όρος 4.4).</p> <p>Ο εν λόγω αναγκαίος όρος έχει εκπληρωθεί.</p>																	
9	Δείκτες εκροών	<p>Οι δείκτες εκροών της πράξης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-2027, έχουν ως εξής :</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Κωδικός</th> <th>Τίτλος Δείκτη</th> <th>Μονάδα Μέτρησης</th> <th>Ορόσημο 2024</th> <th>Τιμή Στόχος 2029</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>EECO02</td> <td>Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων</td> <td>Αριθμός</td> <td>250</td> <td>500</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			Κωδικός	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Ορόσημο 2024	Τιμή Στόχος 2029	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Αριθμός	250	500					
Κωδικός	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Ορόσημο 2024	Τιμή Στόχος 2029															
EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Αριθμός	250	500															
10	Δείκτες αποτελεσμάτων	<p>Οι δείκτες αποτελεσμάτων της πράξης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-2027, έχουν ως εξής :</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Κωδικός</th> <th>Τίτλος Δείκτη</th> <th>Μονάδα Μέτρησης</th> <th>Ορόσημο 2024</th> <th>Τιμή Στόχος 2029</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>EECR05</td> <td>Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους</td> <td>Αριθμός</td> <td>250</td> <td>500</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			Κωδικός	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Ορόσημο 2024	Τιμή Στόχος 2029	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	250	500					
Κωδικός	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Ορόσημο 2024	Τιμή Στόχος 2029															
EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός	250	500															
11	Δικαιούχοι	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας																	
12	Προϋπολογισμός	<p>Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 2.188.500,00€ (Δ.Δ.).</p> <p>Αναλύεται ως ακολούθως ανά επιμέρους ενέργεια (πράξη):</p> <p>Το Υπόεργο 1 θα υλοποιηθεί μέσω ενός ενιαίου Δημόσιου Διεθνούς Διαγωνισμού και κατόπιν της επιλογής αναδόχων οι οποίοι θα επιλεγούν σύμφωνα με τον νόμο 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)", (ΦΕΚ 147/Α/08-08-20016), όπως ισχύει.</p> <p>Ο προϋπολογισμός του Υπόεργου 1 ανέρχεται σε 2.128.500€</p> <p>Το Υπόεργο 2 θα εκτελεστεί με ίδια μέσα του Δικαιούχου. Ως προς την υποστήριξη του δικαιούχου για την εκτέλεση της πράξης θα διενεργηθεί πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύμβουλο που θα συνδράμει τον δικαιούχο στα εξής: οργάνωση και υλοποίηση ενεργειών δημοσιότητας και αξιολόγησης της πράξης, υποστήριξη στην καταβολή</p>																	

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού		
		<p>των επιδομάτων και στις σχετικές κανονιστικές και νομικές υποχρεώσεις. Ο διαγωνισμός θα εκτελεσθεί σύμφωνα με τον νόμο 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)", (ΦΕΚ 147/Α/08-08-20016), όπως ισχύει.</p> <p>Ο προϋπολογισμός του Υποέργου 2 ανέρχεται σε 60.000€.</p> <p>Ως προς τον τρόπο υλοποίησης συνολικά της πράξης αναφέρονται τα κάτωθι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Το μοναδιαίο κόστος συμβουλευτικής ορίζεται σε 25€ ανά ατομική συνεδρία και περιλαμβάνονται έως 5 ατομικές συνεδρίες συμβουλευτικής ανά άτομο ➤ Το μοναδιαίο κόστος για την υλοποίηση των θεματικών εργαστηρίων ανέρχεται σε 3.000€ /θεματικό εργαστήριο, με μέγιστο αριθμό συμμετεχόντων τα 50 άτομα / θεματικό εργαστήριο. ➤ Το μοναδιαίο κόστος για την υλοποίηση των career days ανέρχεται σε 5.000€ /εκδήλωση, με μέγιστο αριθμό συμμετεχόντων τα 100 άτομα /εκδήλωση. ➤ Το μοναδιαίο κόστος κατάρτισης ανά ωφελούμενο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5,9€/ανά ώρα κατάρτισης στην θεωρητική κατάρτιση και τα 2,2 € στην πρακτική κατάρτιση (case studies). ➤ Το επίδομα του κάθε ωφελούμενου από την εφαρμογή της δράσης, ορίζεται συνολικά στο ποσό των 5€ ανά ώρα κατάρτισης. Άρα κάθε ωφελούμενος θα λάβει για την συμμετοχή του στο Πρόγραμμα 2.000€ ➤ Το κόστος πιστοποίησης δεν μπορεί να ξεπεράσει τα 120€/άτομο.
13	Ωριμότητα	Η δράση δεν απαιτεί προηγούμενες διοικητικές ή άλλες ενέργειες για την έναρξή της.
14	Ειδικά θέματα	Η δράση δεν απαιτεί προηγούμενες διοικητικές ή άλλες ενέργειες για την έναρξή της.
15	Συνέργεια με άλλα Προγράμματα ή Ταμεία	<p>Η δράση έχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» και ειδικότερα με την Ειδική Προτεραιότητα «Απασχόληση των Νέων (15-29 ετών) ΕΑΕΚ», περιλαμβάνει δράσεις σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου (2020/С 372/01), για «μια γέφυρα προς την απασχόληση – ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία» που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση του σημαντικού προβλήματος στην ανεργία των νέων στην Ελλάδα (ΟΟΣΑ 2019: 35,2% έναντι μ.ο. ΕΕ 14,3%) (Greece Country Report 2020).</p> <p>Παράλληλα θα επιδιωχθεί άμεση συνέργεια με τις δράσεις κοινωνικής ένταξης που θα χρηματοδοτηθούν από το Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-2027 όπως δράσεις στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης «Εγγύηση για το Παιδί», κοινωνικές δομές (Κέντρα Κοινότητας, Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών κλπ.), δράσεις μακροχρόνιας φροντίδας, δράσεις για Ρομά κλπ.</p>

ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας /Δνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού		
1	Πρόγραμμα	Δυτικής Ελλάδας 2021-2027
2	Προτεραιότητα	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 4
3	Στόχος Πολιτικής	4
4	Ειδικός στόχος	4B.ι - Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά
5	Πεδίο/α Παρέμβασης	154. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους. 155. Στήριξη στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται με περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως οι Ρομά.
6	Δράση του Προγράμματος	4B.ι.1: Παρεμβάσεις για την προώθηση της ενεργού ένταξης των Ρομά: Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού
7	Προτεινόμενη εξειδίκευση δράσης Προγράμματος	<p>Η προτεινόμενη Δράση έχει τίτλο «Ολοκληρωμένες δράσεις για την πρόσβαση την απασχόληση -κοινωνική ένταξη των Ρομά στην Δυτική Ελλάδα » και εντάσσεται στο πλαίσιο της Δράσης 4B. ι.1 του Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027.</p> <p>Σκοπιμότητα</p> <p>Ομάδα στόχος της πράξης είναι Ρομά που διαμένουν στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και διαθέτουν κάρτα ανεργίας εν ισχύ.</p> <p>Στόχος της Δράσης είναι να αποκτήσουν αναγνωρίσιμες και πιστοποιημένες επαγγελματικές δεξιότητες και να ενταχθούν στην αγορά εργασίας με την αξιοποίηση και συνδυασμένων δράσεων που θα καλύψουν ένα από τα βασικά προβλήματά τους (στέγαση) αλλά και την εξασφάλιση πόρων για την τοποθέτηση τους στην αγορά εργασίας (ΝΘΕ και ΝΕΕ) μέσω του Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027.</p> <p>Η επιλογή των παραπάνω ομάδων στόχων κρίνεται απόλυτα δικαιολογημένη, καθώς:</p> <p>(α) Η περιφέρεια αποτελεί την 3η Περιφέρεια με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση Ρομά (15.898 άτομα, Υπ. Εργασίας, 2017), ενώ ο μεταναστευτικός πληθυσμός ανέρχεται σε 19.764 άτομα (Υπ. Μεταν. & Ασύλου, 2018).</p> <p>(β) Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού Ρομά στην Περιφέρεια (48%, δηλ. 7.659 άτομα) κατοικεί σε μικτούς καταυλισμούς (συνύπαρξη σπιτιών και πρόχειρων καταλυμάτων και συνήθως προβλήματα πολεοδομικής οργάνωσης) και ένα 5% του πληθυσμού Ρομά (771 άτομα) κατοικεί σε άκρως υποβαθμισμένες περιοχές.</p> <p>(γ) Η πρόσβαση τους σε βασικές υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικής φροντίδας είναι μείζονος σημασίας για την ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας</p> <p>Η δράση είναι απόλυτα συμβατή με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά 2021-2027, που αφορά την υποστήριξη τους ε ένα πλέγμα πολιτικών και δράσεων που εστιάζει στην ένταξη στην αγορά εργασίας για τους Ρομά οι οποίοι είναι αντιμέτωποι με την φτώχεια ή και στερούνται βασικών αγαθών για την καθημερινή τους διαβίωση.</p>

Για την ενημέρωση και κινητοποίηση των ωφελουμένων της Πράξης θα αξιοποιηθούν όλες οι συμπληρωματικές κοινωνικές δομές – πρωτοβουλίες της Περιφέρειας και θα υλοποιηθούν στοχευμένες Ενέργειες δημοσιότητας στους Καταυλισμούς και στις Κοινότητες των Ρομά.

Αντικείμενο της Πράξης

Αντικείμενο της Δράσης αποτελεί η παροχή **πλέγματος** ολοκληρωμένων **υποστηρικτικών υπηρεσιών** σε **224** άνεργους/ες Ρομά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας προκειμένου να επιτευχθεί η κοινωνική και οικονομική τους ένταξη και η ενσωμάτωση τους στην αγορά εργασίας μέσω αλληλένδετων δράσεων που συνδυάζουν **επιδότηση ενοικίου** με την συμμετοχή Ρομά σε ενέργειες **συμβουλευτικής και κατάρτισης**.

Η δράση δύναται να εφαρμοστεί στους Δήμους: **Δυτ. Αχαΐας, Γαστούνης (Πηνειού), Πύργου, Μεσολογγίου, Αγρινίου, Ερυμάνθου** όπου σε κάθε Δήμο θα συγκροτηθεί Ομάδα Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης ή/ Ομάδα Διαχείρισης Χώρων Μετεγκατάστασης.

Περιλαμβάνονται οι εξής ενέργειες:

Υποέργο 1: Επιδότηση ενοικίου σε 60 Ρομά για 24 μήνες. Το μηναίο κόστος για ενοίκιαση διαμερίσματος ως 107 τ.μ. για μια μέση 5-μελή οικογένεια ανέρχεται σε 750€ (590€ για ενοίκιο και 160€ για ΩΚΟ). Η μέγιστη επιδότηση ανέρχεται σε €18.000/ωφελούμενο (λαμβάνεται υπόψη ένας ωφελούμενος ανά οικογένεια).

Υποέργο 2: Συμβουλευτική Κατάρτιση πιστοποίηση. Περιλαμβάνει:

Ενέργεια 1: Συμβουλευτική υποστήριξη . Περιλαμβάνει 3 υποενέργειες:

A. Διαγνωστική Συμβουλευτική υποστήριξη: οι ωφελούμενοι/ες θα λάβουν την απαραίτητη συμβουλευτική υποστήριξη με στόχο την διάγνωση των αναγκών ενδυνάμωσής τους και την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στην διαδικασία επαγγελματικής τους ένταξης. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως 2 ατομικών συνεδριών.

B. Επαγγελματική Συμβουλευτική καθοδήγηση Ρομά για την διάγνωση των αναγκών τους και την ενίσχυση των προσόντων τους και τη βελτίωση της θέσης τους στην αγορά εργασίας. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση ατομικών συνεδριών με στόχο την διάγνωση των αναγκών επαγγελματικής υποστήριξης, την υποστήριξη της συμμετοχής τους στο σχέδιο και την διαδικασία πιστοποίησης δεξιοτήτων. Η συμβουλευτική καθοδήγηση θα περιλαμβάνει επίσης και μεθοδολογία e – mentoring των ωφελούμενων. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως 2 ατομικών συνεδριών

Γ. Μεταπαρακολούθηση (follow up) ωφελουμένων για την διαπίστωση των επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων του έργου. Περιλαμβάνεται η υλοποίηση 1 ατομικής συνεδρίας

Ενέργεια 2: Υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης – Πιστοποίηση Δεξιοτήτων. Τα προγράμματα θα έχουν διάρκεια 300 ωρών (200 ώρες θεωρία και 100 ώρες Πρακτική Άσκηση). Στο πλαίσιο της πρακτικής

		<p>άσκησης θα περιλαμβάνεται και η κατάρτιση με την μορφή πρακτικής σε επιχειρήσεις για την απόκτηση γνώσεων δεξιοτήτων σε αντικείμενα κατάρτισης σχετιζόμενες με τις ανάγκες των ομάδων στόχων. Μετά το πέρας των προγραμμάτων προβλέπεται η Πιστοποίηση Δεξιοτήτων. Περιλαμβάνεται η διεξαγωγή εξετάσεων πιστοποίησης στους ωφελούμενους, από Φορέα/Φορείς οι οποίοι είναι διαπιστευμένοι να χορηγούν πιστοποίηση σύμφωνα με το πρότυπο ISO/IEC 17024 (Πιστοποίησης Προσώπων) ή ΕΟΠΠΕΠ.</p> <p>Υποέργο 3: Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Υποστήριξης για την υλοποίηση της πράξης. Περιλαμβάνει ενέργειες δημοσιότητας, προσέλκυσης ωφελουμένων για συμμετοχή στην πράξη, υποστήριξης του δικαιούχου στην καταβολή των επιδομάτων της πράξης και ενέργειες αποτίμησης της πράξης ως προς την επίτευξη των στόχων της. Η ενέργεια θα υλοποιηθεί με Ίδια Μέσα.</p> <p>Τα αποτελέσματα από την υλοποίηση της Πράξης αναμένεται να είναι τα κάτωθι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αντιμετώπιση ζωτικών προβλημάτων των Ρομά της Περιφέρειας και προοπτικές επαγγελματικής ένταξης. • Βελτίωση της απασχολησιμότητας των ανέργων ευπαθών ομάδων, με στόχο την ενίσχυση της θέσης τους στην αγορά εργασίας. • Απόκτηση Αναγνωρισμένων και Πιστοποιημένων Προσόντων από τους Ρομά ως σημαντικό εφόδιο για την εύρεση εργασίας. • Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των Ρομά. <p><u>Προοπτικές απασχόλησης των Ωφελουμένων της Πράξης</u> Οι δυνατότητες απασχόλησης των ωφελουμένων της πράξης τεκμαίρεται και από το γεγονός ότι στο Πρόγραμμα Δυτική Ελλάδα 2021-2027, στο πλαίσιο της ίδιας κατηγορίας δράσης, προβλέπονται πόροι για λοιπές δράσεις προώθησης στην απασχόληση ύψους (2.268.750€), οι οποίες κατανέμεται εξίσου στις δύο βασικές επιμέρους δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 50% των πόρων (~1,13 εκατ. €) για προγράμματα νέων θέσεων εργασίας (ΝΘΕ) • 50% των πόρων (~1,13 εκατ. €) προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας. -Πρόγραμμα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών για Ρομα <p><u>Επιλογή των Ωφελουμένων της Πράξης</u> Η επιλογή των ωφελουμένων θα γίνει με διαφανείς διαδικασίες και αντικειμενικά κριτήρια, που δεν θα έχουν επιλεκτικό χαρακτήρα και δεν θα σχετίζονται με επιλεκτική μεταχείριση.</p> <p>Τα κριτήρια επιλογής ενδεικτικά θα αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τη διάρκεια ανεργίας(έμφαση θα δοθεί σε μακροχρόνια ανέργους). • Την ηλικία των υποψηφίων (έμφαση θα δοθεί σε νέους ηλικιακά άνεργους/ες έως 29 ετών).
8	Αναγκαίοι Όροι	<p>Η προτεινόμενη δράση συνάδει με το Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας (αναγκαίος πρόσφορος όρος 4.4). Ο εν λόγω αναγκαίος όρος έχει εκπληρωθεί.</p>

9	Δείκτες εκροών	Οι δείκτες εκροών της πράξης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-2027, έχουν ως εξής :				
		Κωδικός	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Ορόσημο 2024	Τιμή Στόχος 2029
		EECO15	μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	Αριθμός	0	224
10	Δείκτες αποτελεσμάτων	Οι δείκτες αποτελεσμάτων της πράξης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-2027, έχουν ως εξής :				
		Κωδικός	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Ορόσημο 2024	Τιμή Στόχος 2029
		EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	Αριθμός		100
11	Δικαιούχοι	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας				
12	Προϋπολογισμός	<p>Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 1.841.120,00€ (Δ.Δ.). <i>Αναλύεται ως ακολούθως ανά επιμέρους ενέργεια (πράξη):</i></p> <p>Το Υποέργο 1 θα υλοποιηθεί με ίδια μέσα και θα αφορά την πληρωμή της επιδότησης στέγασης σε επιλεγμένο αριθμό ωφελουμένων Ρομά με βάση κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια. Ο προϋπολογισμός του Υποέργου 1 ανέρχεται 1.080.000,00€ €18.000/ωφελούμενο (λαμβάνεται υπόψη ένας ωφελούμενος ανά οικογένεια).</p> <p>Το Υποέργο 2 θα υλοποιηθεί μέσω ενός ενιαίου Δημόσιου Διεθνούς Διαγωνισμού και κατόπιν της επιλογής αναδόχων οι οποίοι θα επιλεγούν σύμφωνα με τον νόμο 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)", (ΦΕΚ 147/Α/08-08-20016), όπως ισχύει. Ο προϋπολογισμός του Υποέργου 1 ανέρχεται 701.120,00€</p> <p>Το Υποέργο 3: Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Υποστήριξης για την υλοποίηση της πράξης θα εκτελεστεί με ίδια μέσα του Δικαιούχου. Ως προς την υποστήριξη του δικαιούχου για την εκτέλεση της πράξης θα</p>				

		<p>διενεργηθεί πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύμβουλο, που θα συνδράμει τον δικαιούχο στα εξής: οργάνωση και υλοποίηση ενέργειων δημοσιότητας και αξιολόγησης της πράξης, υποστήριξη στην καταβολή των επιδομάτων και στις σχετικές κανονιστικές και νομικές υποχρεώσεις. Ο διαγωνισμός θα εκτελεσθεί σύμφωνα με τον νόμο 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)", (ΦΕΚ 147/Α/08-08-20016), όπως ισχύει.</p> <p>Ο προϋπολογισμός του Υποέργου 2 ανέρχεται σε 60.000€.</p> <p>Ως προς τον τρόπο υλοποίησης συνολικά της πράξης αναφέρονται τα κάτωθι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Το μοναδιαίο κόστος συμβουλευτικής ορίζεται σε 30€ ανά ατομική συνεδρία και περιλαμβάνονται έως 5 ατομικές συνεδρίες συμβουλευτικής ανά άτομο. ➤ Το μοναδιαίο κόστος κατάρτισης ανά ωφελούμενο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5,9€/ανά ώρα κατάρτισης στην θεωρητική κατάρτιση και τα 2,2 € στην πρακτική κατάρτιση (πρακτική σε επιχειρήσεις). ➤ Το επίδομα του κάθε ωφελούμενου από την εφαρμογή της δράσης, ορίζεται συνολικά στο ποσό των 5€ ανά ώρα κατάρτισης. Άρα κάθε ωφελούμενος θα λάβει για την συμμετοχή του στο Πρόγραμμα 1.500€ ➤ Το κόστος πιστοποίησης ανέρχεται έως τα 80€/άτομο.
13	Ωριμότητα	<i>Η δράση δεν απαιτεί προηγούμενες διοικητικές ή άλλες ενέργειες για την έναρξή της.</i>
14	Ειδικά θέματα	Η δράση δεν απαιτεί προηγούμενες διοικητικές ή άλλες ενέργειες για την έναρξή της.
15	Συνέργεια με άλλα Προγράμματα ή Ταμεία	<p>Η δράση έχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με δράσεις του Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027 όπως οι Δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά, που θα εφαρμοστούν σε Δήμους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, οι οποίοι έχουν καταρτίσει σχετικά σχέδια τοπικής κοινωνικής ένταξης των Ρομά.</p> <p>Παράλληλα υπάρχει άμεση συνέργεια με τις δράσεις κοινωνικής ένταξης που θα χρηματοδοτηθούν από το Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας 2021-2027 όπως δράσεις (Κέντρα Κοινότητας - Παραρτήματα Ρομά, δράσεις για Ρομά κλπ).</p> <p>Επίσης συνέργεια δημιουργείται και με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» όπου επίσης εφαρμόζονται σχετικές δράσεις για την κοινωνικο-οικονομική ένταξη των Ρομά (Προγράμματα ΝΘΕ και ΝΕΕ).</p>

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Ευρωπαϊκές Στρατηγικές

- Νέα Ευρωπαϊκή Ατζέντα για τις Δεξιότητες (New European Skills Agenda)
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία*, COM(2019) 640 final, Βρυξέλλες, 11.12.2019
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Ψηφιακή Πυξίδα 2030: η ευρωπαϊκή οδός για την ψηφιακή δεκαετία*, COM(2021) 118 final, Βρυξέλλες, 09.13.2021
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Σχέδιο Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων*, COM/2021/102 final, Βρυξέλλες 04.03.2021.

Αποφάσεις - Συστάσεις της ΕΕ

- Απόφαση (ΕΕ) 2020/1512 του Συμβουλίου της 13ης Οκτωβρίου 2020 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, L 344/22
- Σύσταση της Επιτροπής “on an effective active support to employment following the Covid-19 crisis- EASE” (04/03/2021)
- European Commission (2021). *The European Pillar of Social Rights Action Plan*, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-andinvestment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_en

Εθνικές Στρατηγικές και Προγραμματικά Κείμενα -Θεσμικό Πλαίσιο

- Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», 2021., Διαθέσιμο στο : https://greece20.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/NRRP_Greece_2_0_Greek_280721.pdf
- Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025
- Η υπ. αριθ. 82759/29-8-2022 ΚΥΑ /ΦΕΚ 4581/ 30.08.2022/ «Σύστημα Σχεδιασμού και Διαχείρισης της υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων/επιδοτούμενων προγραμμάτων μη τυπικής μάθησης, Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ) και Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Γ.Ε.Ε)
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (2022, Ιούλιος), *Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας*, Ανακτήθηκε από <https://ypergasias.gov.gr/wp-content/uploads/2022/08/%CE%95%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%88%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%BE%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%9C%CE%B5%CE%AF%CF%89%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%A6%CF%84%CF%8E%CF%87%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%82-.pdf>
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Αύγουστος, 2022), *Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης*, Ανακτήθηκε από <https://ypergasias.gov.gr/wp->

[content/uploads/2022/09/%CE%95%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B9%CF%82-%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CE%91%CF%80%CE%B1%CF%83%CF%87%CF%8C%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82_2022.pdf](https://www.government.gov.gr/uploads/2022/09/%CE%95%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B9%CF%82-%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CE%91%CF%80%CE%B1%CF%83%CF%87%CF%8C%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82_2022.pdf)

Μελέτες Έρευνες /Ελληνική Βιβλιογραφία

- Επιτροπή Πισσαρίδη (2020). *Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία*, <https://government.gov.gr/schedio-anaptixis-gia-tin-elliniki-ikonomia/>
- ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020/ Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας – Ετήσια Έκθεση 2020
- Skills Forecast, CEDEFOP, 2020 <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/european-skills-index>
- Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ) – Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (2021). *Οι επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην αγορά εργασίας*, Θεματικό Δελτίο Ενημέρωσης Νο. 5, Μάρτιος 2021, Αθήνα: ΕΙΕΑΔ, https://www.eiead.gr/wpcontent/uploads/2021/03/OI_EPIPTOSEIS_THS_PANDHMIAS_COVID19_STHN_AGORA_ERGASIAS.pdf
- Proopsis Consulting S.A. (2020), *Αποτίμηση αποτελεσμάτων αξιολογήσεων και προόδου του ΕΠ, Παραδοτέο στο πλαίσιο του Έργου «Παροχή Υπηρεσιών Συμβούλου για την υποστήριξη της ΕΥΔ στην αναθεώρηση του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ κατά το έτος 2020»*, Αύγουστος 2020.
- Οδηγός για την εφαρμογή της μαθητείας στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, ΙΜΕ ΓΣΕΒΕ στο πλαίσιο του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ 2014-2020, Μπέρι Λαλιώτη
- Λαπατσιώρας, Σ., Μηλιός, Γ. και Μιχαηλίδης, Π. (2020). *Οι επιπτώσεις της ψηφιοποίησης στην αγορά εργασίας*, ΙΝΕ ΓΣΕΕ, Μελέτη 46.

Μελέτες Έρευνες /Διεθνής Βιβλιογραφία

- International Labor Organization (2013). *Global employment trends 2013: Recovering from a second jobs dip*. Geneva: ILO
- International Labor Organization (2021). *COVID-19 and the world of work*, Eighth edition-Updated estimates and analysis. ILO Monitor, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/--comm/documents/briefingnote/wcms_824092.pdf
- Organization for Economic Cooperation and Development - OECD (2020), *Regional Policy for Greece Post2020*, OECD Territorial Reviews, Paris: OECD Publishing.
- European Council, *The Porto Declaration*, Press Release, 08.05.2021.
- European Commission, *Towards a green, digital and resilient economy: our European Growth Model*. COM (2022) 83 final, Brussels, 02.03.2022.
- Borzaga, C, Galera, G., Franchini, B., Chiomento, S., Nogales, R. and Carini C. 2020. *Social enterprises and their ecosystems in Europe*. Comparative synthesis report. European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, <https://europa.eu/!Qq64ny>

- European Commission (2017). *European Semester Thematic Factsheet – Active Labour Market Policies*, November 2017, [semester_thematicfactsheet_active-labour-market-policies_en_0.pdf](#)
- OECD (2020), *OECD Economic Surveys: Greece 2020*, Paris: OECD Publishing. Διαθέσιμο στο <https://doi.org/10.1787/b04b25de-en>
- CMT Προοπτική (2017). *Έκθεση παρουσίασης βασικών συμπερασμάτων ex-post αξιολόγησης συστημικών παρεμβάσεων ΕΠ ΑΝΑΔ 2007-2013*. Παραδοτέο στο πλαίσιο του έργου «Μελέτη για την αξιολόγηση των συστημικών παρεμβάσεων του ΕΠ ΑΝΑΔ 2007-2013 και του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ 2014-2020», Φεβρουάριος 2017, http://www.edulll.gr/wp-content/uploads/2018/02/Ex_-post.pdf
- Proopsis Consulting S.A. (2020), *Αποτίμηση αποτελεσμάτων αξιολογήσεων και προόδου του ΕΠ, Παραδοτέο στο πλαίσιο του Έργου «Παροχή Υπηρεσιών Συμβούλου για την υποστήριξη της ΕΥΔ στην αναθεώρηση του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ κατά το έτος 2020»*, Αύγουστος 2020, https://empedu.gov.gr/wpcontent/uploads/2021/04/%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B4%CE%BF%CF%84%CE%AD%CE%BF-%CE%91_v9_08.2020.pdf
- ΟΑΕΔ (2022). *Δελτίο Τύπου – Στατιστικά Στοιχεία Εγγεγραμμένης Ανεργίας ΟΑΕΔ, Δεκέμβριος 2021, 20-01-2022*, Αθήνα: ΟΑΕΔ., <https://www.oaed.gr/storage/deltia-typou/deltio-typu-statistikadekembrios-2021.pdf>
- ΟΑΕΔ-Πιλοτικό πρόγραμμα Ελευσίνας <https://www.oaed.gr/pilotiko-programma-apascholeses-anergon-elikias-45-eton-kai-ano-engegrammenon-sto-metroo-anergon-tou-kpa-eleusinas>
- Nedelkoska, L. and G. Quintini (2018), "Automation, skills use and training", *OECD Social, Employment and Migration Working Papers*, No. 202, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/2e2f4eea-e>

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ
ζέρωνη ανάπτυξης!

Περιφερειακός Μηχανισμός
Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς
Εργασίας Δυτικής Ελλάδος

www.eeogroup.gr

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014 – 2020
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

